

ZARZĄDZENIE NR VII/498/2018

BURMISTRZA ZABŁUDOWA

29 marca 2018 r.

w sprawie przedstawienia sprawozdania z przebiegu wykonania budżetu Gminy Zabłudów w 2017 r.

Na podstawie art. 267 i art. 269 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (t. j. Dz. U. z 2017 r. poz. 2077; z 2018 r. poz. 62) zarządza się, co następuje:

1 Przedstawia się sprawozdanie z przebiegu wykonania budżetu Gminy Zabłudów za 2017 roku obejmujące:

1) Zestawienie tabelaryczne z wykonania dochodów budżetowych zgodnie z załącznikiem **Nr 1**.

2) Zestawienie tabelaryczne z wykonania wydatków budżetowych zgodnie z załącznikiem **Nr 2**.

3) Zestawienie tabelaryczne otrzymanych dotacji celowych i wydatków nimi pokrytych przeznaczonych na realizację zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych gminie ustawami zgodnie z załącznikiem **Nr 3**.

4) Zestawienie tabelaryczne z wykonania planu wydatków na realizację programów finansowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej, niepodlegających zwrotowi, w ramach pomocy udzielanej przez państwa członkowskie Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) oraz innych środków pochodzących ze źródeł zagranicznych nie podlegających zwrotowi - zgodnie z załącznikiem Nr 4

4) Część opisową do sprawozdania z przebiegu realizacji budżetu, wraz z wykazem jednostek, które utworzyły rachunki dochodów własnych, stanowiącą załącznik Nr 5.

§ 2. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Podlaskiego.

Załączniki nr 1, 2, 3 dostępne są pod niżej podanym linkiem:

<https://bip.um.zabludow.wrotapodlasia.pl/resource/file/preview/id.13984>

Informacja z wykonania planu wydatków na realizację programów finansowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej, niepodlegających zwrotowi środków z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) oraz innych środków pochodzących ze źródeł zagranicznych niepodlegających zwrotowi

1. Zgodnie z umową Nr 00044-65150-UM1000077/17 z 31.10.2017 r. w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 będzie realizowany **Projekt pn. „Przebudowa i rozbudowa systemu wodno-kanalizacyjnego w gminie Zabłudów- etap III ”** w latach 2018-2019 r. przez Urząd Miejski w Zabłudowie
Wartość kosztorysowa zadania do realizacji na lata 2018-2019 wynosi 3.121.763,48 zł, z tego środki z Europejskiego Funduszu Rolnego „7” 1.614.941 zł i udział własny „9” 1.506.822,48 zł. W 2015-2017 na opracowanie dokumentacji projektowo – kosztorysowej wydatkowano kwotę 60.386 zł. Zadanie zostanie wykonane w latach 2018-2019.

wyszczególnienie	Dział, rozdział	§	Dotychczas poniesione wydatki	plan po zmianach na 2017 r.	Wykonanie na 31.12.2017
Rolnictwo i łowiectwo	010				
Infrastruktura wodociągowa i sanitacyjna wsi	01010		12.050	2.336,00	2.336,00
Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych		6050	12.050	2.336,00	2.336,00
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	900				
Gospodarka ściekowa i ochrona wód	90001		46.000	0,00	0,00
Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych 6050 12.050 1.681.107,00 0,00			46.000	0,00	0,00

2. W ramach funkcjonowania Stowarzyszenia Białostockiego Obszaru Funkcjonalnego złożony został wniosek RPPD.05.04.02-IZ.00-20-003/17 o dofinansowanie z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego na lata 2014-2020, Oś V. Gospodarka niskoemisyjna, Działanie: Strategie niskoemisyjne Zadanie pn. ”Budowa ciągu komunikacyjnego m. Kuriany Gmina Zabłudów stanowiącego przedłużenie ulicy Gminnej w Białymstoku ”

Wartość kosztorysowa zadania wynosi **11.828.424,56 zł**, w tym: zaplanowane wydatki na 2018 r. – 5.141.669,07 zł i na 2019 r. – 6.686.755,49 zł. Planowane dofinansowanie z Europejskiego Funduszu Regionalnego wyniesie 3.764.039,23 zł. Ponadto na rok 2019 zostanie zaplanowany udział powiatu w budowie drogi powiatowej wynoszący 50% wartości wydatku po przetargu. W ramach planu wydatków w latach 2016-2017 Gmina Zabłudów poniosła nakłady na opracowanie dokumentacji projektowo kosztorysowej w wysokości 191.915,86 zł, w tym dofinansowanie z Powiatu Białostockiego 50.000 zł. Po przeprowadzeniu postępowania przetargowego wartość kosztorysowa została przekroczona o ok. 2.990 tys. zł, jednakże nie została jeszcze podpisana umowa z wykonawcą.

wyszczególnienie	Dział, rozdział	§	Dotychczas poniesione wydatki	plan po zmianach na 2017 r.	Wykonanie na 31.12.2017
Transport i łączność	600				
Drogi publiczne powiatowe	60014		0	100.358,00	100.357,58
Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych		6050	0	100.358,00	100.357,58
Drogi publiczne gminne	60016		3.258,28	89.016,00	88.300,00
Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych 6050 0 1.681.107,00 0,00			3.258,28	89.016,00	88.300,00

3. W ramach funkcjonowania Stowarzyszenia Białostockiego Obszaru Funkcjonalnego podpisano umowę UDA-RPPD.01.04.02-20-0004/17-00 z dnia 28 września 2017 roku o dofinansowanie z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego na lata 2014-2020, Oś I. Wzmocnienie potencjału i konkurencyjności gospodarki regionu, Działanie:1.4. Promocja przedsiębiorczości oraz podniesienie atrakcyjności inwestycyjnej województwa” Zadanie pn. ”Uzbrojenie terenów inwestycyjnych w Zabłudowie”

Wartość zadania **1.570.257,08 zł**, w tym: udział Gminy Zabłudów „9” 394.406,98 zł, a dofinansowanie „7” 1.175.850,10 zł

W ramach funkcjonowania Stowarzyszenia Białostockiego Obszaru Funkcjonalnego podpisano umowę UDA-RPPD.04.01.02-20-0003/17-00 z dnia 28 września 2017 roku o dofinansowanie z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego na lata 2014-2020, Oś I. Wzmocnienie potencjału i konkurencyjności gospodarki regionu, Działanie: Promocja przedsiębiorczości oraz podniesienie atrakcyjności inwestycyjnej województwa Zadanie pn. ”Uzbrojenie terenów inwestycyjnych w Zabłudowie”

Wartość zadania **3.682.879,05 zł**, w tym: udział Gminy Zabłudów „9” 2.543.157,73 zł, a dofinansowanie „7” 1.139.721,32 zł .

W ramach planu wydatków w latach 2015-2017 Gmina Zabłudów poniosła nakłady na opracowanie dokumentacji projektowo kosztorysowej w wysokości 228.855,44 zł,

Należy wskazać, iż w 2018 poszczególne działania w ramach zadania zostały ujęte w poszczególnych działach klasyfikacji budżetowych zgodnie z przepisami.

wyszczególnienie	Dział, rozdział	§	Dotychczas poniesione wydatki	plan po zmianach na 2017 r.	Wykonanie na 31.12.2017
Transport i łączność	600				
Drogi publiczne gminne	60016		93.402,00	135.620,00	135.453,24
Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych		6050	93.402,00	135.620,00	135.453,24

4. W ramach Pomocy Technicznej – Narodowa Strategii Spójności **Projekt pn. „ Przygotowanie Gmin Białostockiego Obszaru Funkcjonalnego do realizacji zintegrowanych projektów sprzyjających rozwojowi współpracy i rozwiązywania wspólnych problemów w perspektywie finansowej 2014-2020”** realizowany w okresie od 01.01.2014 do 31.12.2018 r. przez Urząd Miejski w Zabłudowie

Wartość zadania do realizacji na lata 2016-2018 30.600 zł, z tego środki z Pomocy Technicznej „8” 26.010 zł i udział własny „9” 4.590 zł, przekazywany w formie składki na stowarzyszenie BOF.

wyszczególnienie	Dział, rozdział	§	Dotychczas poniesione wydatki	plan po zmianach na 2017 r.	Wykonanie na 31.12.2017
Administracja publiczna	750				
Pozostała działalność	75095		15.434,25	10.200,00	10.193,35
Wynagrodzenia osobowe pracowników		4018	10.686,88	7.244,00	7.242,00
Wynagrodzenia osobowe pracowników		4019	2.337,10	1.279,00	1.278,00
Składki na ubezpieczenia społeczne		4118	1.837,10	1.245,00	1.244,97
Składki na ubezpieczenia społeczne		4119	401,65	221,00	219,62
Składki na FP		4128	144,96	179,00	177,44
Składki na FP		4129	26,56	32,00	31,32

5. Zgodnie z umową Nr UOD-POPT.052.3.31.2016 z 07.12.2016 r. w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 jest realizowany **Projekt pn. „Gminny Program Rewitalizacji ”** w okresie od 01.10.2016 do 30.09.2017 r. przez Urząd Miejski w Zabłudowie

Wartość zadania do realizacji na lata 2016-2017 34.570 zł, z tego środki z Pomocy Technicznej „8” 26 446 zł, udział budżetu państwa „9” 4.667 zł i udział własny „9” 3.457 zł.

W 2016 roku zostały poniesione wydatki na wynagrodzenie i pochodne koordynatora projektu, a pozostałe wydatki zgodnie z poniższą tabelą, zostały zrealizowane w budżecie 2017 roku.

wyszczególnienie	Dział, rozdział	§	Dotychczas poniesione wydatki	plan po zmianach na 2017 r.	Wykonanie na 31.12.2017
Administracja publiczna	750				
Pozostała działalność	75095		1.997,98	34.887,00	32.432,00
Wynagrodzenia osobowe pracowników		4018	1.277,54	2.469,00	2.469,44
Wynagrodzenia osobowe pracowników		4019	392,46	759,00	758,56
Składki na ubezpieczenia społeczne		4118	219,60	425,00	424,50
Składki na ubezpieczenia społeczne		4119	67,47	130,00	130,40
Składki na FP		4128	31,30	60,00	60,50
Składki na FP		4129	9,61	19,00	18,60
Zakup usług pozostałych		4308	0	23.735,00	21.856,05
Zakup usług pozostałych		4309	0	7.290,00	6 713,95

6. W ramach funkcjonowania w Stowarzyszeniu Białostockiego Obszaru Funkcjonalnego Gmina Zabłudów złożyła wniosek RPO.08.02-20-0009/17 dnia 15.09.2017 o dofinansowanie z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego na lata 2014-2020, Oś VIII. Infrastruktura dla usług użyteczności publicznej, Działanie: Uzupelnienie deficytów w zakresie infrastruktury edukacyjnej i szkoleniowej, Zadanie pn. "Przedszkole dobre na start" Koszt dokumentacji w wysokości **46.550 zł** został zrealizowany ze środków własnych Gminy Zabłudów. Koszt rozbudowy przedszkola wraz z projektem miękkim to kwota 3.430.878,53 zł, w tym udział Gminy Zabłudów 556.517,89 zł, a dofinansowanie 2.874.360,64 zł. Rozbudowa obiektu nastąpi w latach 2018-2019, projekt miękkie będzie realizowany w latach 2018-2020. Jeszcze nie została podpisana umowa o dofinansowanie, wobec tego kwota dofinansowania może ulec zmianie

wyszczególnienie	Dział, rozdział	§	Dotychczas poniesione wydatki	plan po zmianach na 2017 r.	Wykonanie na 31.12.2017
Oświata i wychowanie	801				
Przedszkola	80104		0	46.550,00	46.550,00
Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych		6050	0	46.550,00	46.550,00

7. W ramach funkcjonowania w Stowarzyszeniu Białostockiego Obszaru Funkcjonalnego Gmina Zabłudów podpisała Umowę UDA-RPPD.05.04.02-20-0003/16-00 z dofinansowania z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego na lata 2014-2020, Oś V. Gospodarka niskoemisyjna, Działanie: Strategie niskoemisyjne, Zadanie pn. "Realizacja planu gospodarki niskoemisyjnej na terenie Gminy Zabłudów" Wartość zadania ogółem **2.294.154 zł**, w tym koszty kwalifikowane 2.170.093,60: udział Gminy Zabłudów 409.279,66 zł, dofinansowanie 1.760.813,94 zł.

wyszczególnienie	Dział, rozdział	§	Dotychczas poniesione wydatki	plan po zmianach na 2017 r.	Wykonanie na 31.12.2017
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	900				
Oświetlenie, ulic, placów i dróg	90015		1.813.363,04	480.791,00	471. 913,51
Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych		6050	27.403,00	0,00	0,00
Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych		6057	1.433.115,67	320.122,00	311.313,35
Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych		6059	352.844,37	160.669,00	160.600,16

8. Zgodnie z umową Nr UDA-RPPD.07.01.00-20-0012/16/00 z 23.12.2016 r **Projekt pn. "ZNÓW AKTYWNI - program na rzecz integracji i aktywizacji społeczno-zawodowej podopiecznych MOPS w Zabłudowie"** realizowany w okresie od 01.01.2017 do 30.04.2018 r. przez MOPS w Zabłudowie w ramach Priorytetu VII. Poprawa spójności społecznej, Działanie 7.1. Rozwój działań aktywnej integracji, Regionalny Program Operacyjny Województwa Podlaskiego na lata 2014-2020.

Wartość ogółem projektu 425.310,75 zł, z tego środki EFS „7” 361.510,75 zł i udział własny „9” 63.800 zł. Gmina otrzymała I transzę dotacji w wysokości 230.000 zł

wyszczególnienie	Dział, rozdział	§	plan po zmianach na 2017 r.	Wykonanie na 30.06.2017
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	853			
Pozostała działalność	85395		293.800,00	292.110,75
Dotacja celowa z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji stowarzyszeniom			183.225,00	183.224,25
Świadczenia społeczne		3119	63.800,00	63.800,00
Wynagrodzenia osobowe pracowników		4017	4 265,00	3.198,78
Składki na ubezpieczenia społeczne		4117	2.023,00	1.798,50
Składki na Fundusz Pracy		4127	288,00	172,27
Wynagrodzenia bezosobowe		4177	7.340,00	7.245,45
Zakup materiałów i wyposażenia		4217	3.000,00	3.000,00
Zakup usług remontowych		4277	29.459,00	29.458,50
Zakup usług pozostałych		4307	400,00	213,00

9. Podpisana została umowa Nr 00222-6935-UM1010328/17 z 06.12.2017 r **Projekt pn. "Przebudowa świetlicy wiejskiej w Ostrówkach"** mająca na celu poprawę jakości życia oraz podniesienia standardu usług kulturalnych mieszkańcom wsi Ostrówki poprzez remont świetlicy wiejskiej.

Wartość ogółem projektu 149.978,61 zł, z tego środki Europejskiego Funduszu Rolnego dotacja unijna „7” 95.431 zł i udział własny „9” 54.547,61 zł. Zadanie będzie realizowane w 2018 roku.

10. Podpisana została umowa Nr 00284-6935-UM1010328/17 z 29.01.2018 r **Projekt pn. "Przebudowa świetlicy wiejskiej w Dawidowiczach"** mająca na celu poprawę jakości życia oraz podniesienia standardu usług kulturalnych mieszkańcom wsi Dawidowicze poprzez remont świetlicy wiejskiej.

Wartość ogółem projektu 66.967,88 zł, z tego środki Europejskiego Funduszu Rolnego dotacja unijna „7” 42.611 zł i udział własny „9” 24.356,88 zł. Zadanie będzie realizowane w 2018 roku.

Sprawozdanie opisowe z przebiegu wykonania budżetu Gminy Zabłudów za 2017 rok.

I WPROWADZENIE

Niniejsze sprawozdanie zgodnie z wymogami art. 267 ustawy o finansach publicznych, jest przedstawiane Radzie Miejskiej jako organowi stanowiącemu oraz Regionalnej Izbie Obrachunkowej celem zaopiniowania.

Dane zawarte w informacji tabelarycznej i opisowej mają na celu przedstawienie wielkości wykonanych dochodów i wydatków budżetu gminy za 2017 rok w podstawowych układach klasyfikacji budżetowej oraz porównanie szczególnie istotnych wielkości do analogicznego okresu roku ubiegłego.

Budżet gminy przyjęty został uchwałą Rady Miejskiej Nr XXI/176/2016 dnia 28 grudnia 2016 roku.

Podstawowe dane wynikające z wyżej wymienionej uchwały budżetowej kształtowały się następująco:

- 1 Planowane dochody budżetowe **41.910.000 zł**, w tym:
  - dochody bieżące 34.148.903 zł
  - dochody majątkowe 7.761.097 zł
- 2 Planowane wydatki budżetowe **45.020.000 zł**, w tym:
  - wydatki bieżące 30.869.053 zł
  - wydatki majątkowe 14.150.947 zł
- 3 Wskazano iż planowany niedobór budżetu w wysokości 3.110.000 zł zostanie sfinansowany przychodami pochodzącymi: z wolnych środków w kwocie 700.000 zł i z tytułu zaciągniętych kredytów i pożyczek w wysokości 2.410.000 zł.

Regionalna Izba Obrachunkowa w Białymstoku Uchwałą Nr II-00312-71/17 z dnia 25 stycznia 2017 r. wydała pozytywną opinię w sprawie możliwości sfinansowania planowanego na 2017 r. deficytu oraz prawidłowości planowanej kwoty długu przez Gminę Zabłudów.

W trakcie 2017 roku dokonano zmian uchwałami Rady Miejskiej i zarządzeniami Burmistrza - zgodnie z posiadanymi kompetencjami:

1. Uchwałą Rady Miejskiej Nr XXII/106/2017 z dnia 21.01.2017 r.
2. Uchwałą Rady Miejskiej Nr XXIII/203/2017 z dnia 21.02.2017 r.
3. Uchwałą Rady Miejskiej Nr XXIV/217/2017 z dnia 29.03.2017 r.
4. Uchwałą Rady Miejskiej Nr XXV/232/2017 z dnia 09.05.2017 r.
5. Uchwałą Rady Miejskiej Nr XXVII/243/2017 z dnia 13.07.2017
6. Uchwałą Rady Miejskiej Nr XXVIII/246/2017 z dnia 29.09.2017 r.
7. Uchwałą Rady Miejskiej Nr XXIX/268/2017 z dnia 22.11.2017
8. Uchwałą Rady Miejskiej Nr XXX/273/2017 z dnia 28.12.2017 r.
9. Zarządzeniem Burmistrza Nr VII/355/2017 z dnia 04.01.2017
10. Zarządzeniem Burmistrza Nr VII/369/2017 z dnia 30.01.2017 r.
11. Zarządzeniem Burmistrza Nr VII/374/2017 z dnia 28.02.2017 r.

12. Zarządzeniem Burmistrza Nr VII/384/2017 z dnia 31.03.2017 r.
13. Zarządzeniem Burmistrza Nr VII/397/2017 z dnia 28.04.2017 r.
14. Zarządzeniem Burmistrza Nr VII/405/2017 z dnia 31.05.2017 r.
15. Zarządzeniem Burmistrza Nr VII/414/2017 z dnia 30.06.2017 r.
16. Zarządzeniem Burmistrza Nr VII/416//2017 z dnia 27.07.2017 r.
17. Zarządzeniem Burmistrza Nr VII/431/2017 z dnia 31.08.2017 r.
18. Zarządzeniem Burmistrza Nr VII/440/2017 z dnia 29.09.2017 r.
19. Zarządzeniem Burmistrza Nr VII/445/2017 z dnia 30.10.2017 r.
20. Zarządzeniem Burmistrza Nr VII/455/2017 z dnia 30.11.2017 r.
21. Zarządzeniem Burmistrza Nr VII/467/2017 z dnia 29.12.2017 r.

Wprowadzone zmiany wpłynęły na wysokość dochodów i wydatków w następującym zakresie:

- a) Zmiany powyższe spowodowały wzrost dochodów bieżących o kwotę 953.272,03 zł, stanowi 2,79 % planu początkowego. Decydujący wpływ na obniżenie dochodów ogółem o kwotę 4.783.376,97 zł miało zmniejszenie dochodów majątkowych w wysokości 5.737.059 zł. Obniżenie dochodów majątkowych w głównej mierze dotyczyło planowanych do pozyskania środków dotacji w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich. Fakt ten jest spowodowany przesunięciem realizacji zadań inwestycyjnych z udziałem zewnętrznych źródeł dofinansowania na lata 2018-2019.
- b) Obniżenie wydatków ogółem o kwotę 8.338.786,97 zł, przyczyniło się do obniżenia planu pierwotnego o 18,52%. Nastąpiło zwiększenie planu w zakresie wydatków bieżących o kwotę 2.757.444 zł (na co składają się głównie dotacje na realizację zadań własnych i zleconych - wzrost w wysokości 1.430.122 zł). Znacznie obniżono plan wydatków majątkowych o kwotę 11.096.231 zł (zmniejszono plan wydatków w zakresie budowy sieci wodociągowej i kanalizacyjnej w przedłużeniu ulicy gminnej w Kurianach, budowy dróg lokalnych, w zakresie budowy infrastruktury oświatowej, gospodarki oraz modernizacji świetlic wiejskich). Zmiany powyższe wynikają z działań szeregu czynników, których konsekwencje przejawiają się w wielu trudnościach z wyłonieniem wykonawców na realizację zadań inwestycyjnych. Z jednej strony brak ofert, z drugiej wysokie ceny usług przekraczają znacząco pulę środków zarezerwowanych w budżecie na realizację inwestycji. W głównej mierze problem ten dotyczy wyłonienia wykonawców na opracowanie dokumentacji projektowo-kosztorysowych oraz na realizację inwestycji drogowych. Z tego między innymi powodu część inwestycji planowana na rok 2017 została przesunięta w czasie. Innym dostrzegalnym problemem związanym zwłaszcza z projektami współfinansowanymi ze środków unijnych jest przedłużająca się procedura przygotowania wniosków oraz ich oceny.

Z uwagi na powyższe zanotowano również zmiany w strukturze przychodów i rozchodów. Zmiany zarówno w zakresie dochodów i wydatków umożliwiły wprowadzenie nadwyżki operacyjnej budżetu Gminy Zabłudów za 2017 rok. Zaplanowana nadwyżka w wysokości 445.000 zł została wykorzystana na spłatę rat zaciągniętych kredytów, pozostała część spłaty w wysokości 545000 zł została sfinansowana wolnymi środkami. Uzyskane w 2017 roku wolne środki zostaną wykorzystane w roku 2018 na wydatki inwestycyjne, co pozwoli na zaciągnięcie niższego kredytu.

Zmiany dochodów i wydatków podyktowane były zarówno analizą bieżącą realizacji budżetu jak również pismami dotyczącymi zwiększenia lub zmniejszenia wysokości dotacji na realizację zadań zleconych z zakresu administracji rządowej, a w szczególności:

1. Pismem Ministerstwa Rozwoju i Finansów ST3.4750.1.2017 z dnia 27 stycznia 2017 r. potwierdzono wysokość subwencji oświatowej, równoważącej i uzupełniającej. na 2017 rok.
2. Wprowadzono środki z tytułu dotacji celowej przeznaczonej na zwrot podatku akcyzowego zawartego w cenie paliwa wykorzystywanego do produkcji rolniczej. Dotacja została przeznaczona na wypłatę świadczeń oraz na pokrycie kosztów postępowania.
3. Zwiększono budżet o środki przeznaczone na dofinansowanie świadczeń w ramach systemu pomocy materialnej dla uczniów o charakterze socjalnym – zgodnie z art. 90d i art. 90e ustawy o systemie oświaty.
4. Ponadto nastąpiło też zwiększenie dotacji celowych z budżetu państwa na realizację zadań zleconych z przeznaczeniem na wypłatę zasiłków celowych przyznanych na wypłatę dodatków energetycznych osobom korzystającym z pomocy MOPS w Zabłudowie.
5. W związku z podpisaną umową na dofinansowanie z budżetu państwa wydatków w zakresie „Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa” wprowadzono środki własne w wysokości 20% na zakup książek nie będących podręcznikami do bibliotek szkolnych.
6. Ze środków otrzymanej dotacji celowej z Urzędu Marszałkowskiego w Białymstoku przeprowadzono referendum w sprawie budowy regionalnego portu lotniczego.
7. W związku z realizacją zadania pn. „ZNÓW AKTYWNI - program na rzecz integracji i aktywizacji społeczno - zawodowej podopiecznych MOPS w Zabłudowie” do budżetu wpłynęła dotacja przeznaczona na wykonanie zadania przez Gminę Zabłudów jako Beneficjenta, MOPS w Zabłudowie – Realizatora i Białostocką Fundację Kształcenia Kadr jako Partnera.
8. Budżet zwiększyła również dotacja celowa na sfinansowanie kosztu zakupu podręczników, materiałów edukacyjnych lub materiałów ćwiczeniowych zg. z art. 22ae ust. 3 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty.
9. Na wzrost budżetu wpłynęła również dotacja na zadanie własne w zakresie wypłaty pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów.
10. Wprowadzono dotacje na realizację zadań w zakresie rodziny, w tym związanych z wydaniem karty dużej rodziny oraz na wspieranie kobiet w ciąży i ich rodzin „Za życiem”
11. Dokonano znaczących zmian w planie zadań inwestycyjnych realizowanych w ramach przynależności Gminy Zabłudów do Stowarzyszenia Białostockiego Obszaru Funkcjonalnego.

W efekcie dokonanych zmian plan budżetu na dzień 31 grudnia 2017 roku ukształtował się na poziomie:

1. Planowane dochody budżetowe **37.126.213,03 zł**, w tym:

- dochody bieżące 35.102.175,03 zł
- dochody majątkowe 2.024.038,00 zł

2. Planowane wydatki budżetowe **36.681.213,03 zł**, w tym:

- wydatki bieżące 33.626.497,03 zł
- wydatki majątkowe 3.054.716,00 zł

3. Planowany nadwyżka budżetu w wysokości **445.000 zł**, jak wskazano powyżej została przeznaczona na spłaty rat kredytów.

Analiza wykonania dochodów i wydatków budżetowych

Wyszczególnienie	Plan po zmianach	Wykonanie planu w 2017 r.	% wykonania planu
Dochody budżetowe	37.126.213,03	36.786.685,37	99,09 %

Wydatki budżetowe	36.681.213,03	35.099.175,85	95,69 %
Deficyt (+, -)	+ 445.000,00	+ 1.687.509,52	X

Zestawienie tabelaryczne przedstawia faktyczne wykonanie dochodów i wydatków w 2017 roku. Powstała nadwyżka operacyjna budżetu w 2017 roku w wysokości 1.687.509,52 zł jest wyższa od zaplanowanej o kwotę 1.242.509,52 zł. Wygospodarowana nadwyżka jak również uzyskane wolne środki zostały ujęte w planie budżetu na rok 2018 z przeznaczeniem na sfinansowanie planowanego deficytu.

Na powstanie nadwyżki w wysokości wyższej od planowanej w budżecie w 2017 roku zdecydowany wpływ ma realizacja dochodów w 99,09% oraz przeznaczenie części dochodów bieżących w kwocie 450.025,73 zł na wydatki majątkowe. Powyższy wynik uzyskano również dzięki oszczędnościom na wydatkach bieżących o ok. 1.582 tys. zł. Znaczna część wydatków majątkowych została ujęta do realizacji w planie budżetu na 2018 rok.

II . PRZYCHODY I ROZCHODY ORAZ INFORMACJA DOTYCZĄCA DŁUGU

Przyjęte do budżetu przychody według planu na 31 grudnia 2017 roku w kwocie **1.795.735,57** zł stanowią uzyskane wolne środki za 2016 rok z tytułu niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku budżetu. Gmina Zabłudów nie zaciągnęła planowanego kredytu, co przyczyniło się do obniżenia skumulowanego deficytu na początek 2017 roku z kwoty 9.459.264,43 zł do kwoty 7.771.754,91 zł. Na rozchody w wysokości 990.000 zł składają się spłaty zaciągniętych kredytów.

Mając na uwadze spełnienie wskaźnika spłaty zobowiązań określonego w art. 243 ustawy o finansach publicznych jak również dalszy rozwój Gminy poprzez realizację inwestycji ze znacznym udziałem środków unijnych Burmistrz Zabłudowa i Rada Miejska w Zabłudowie podjęli decyzję o emisji obligacji komunalnych: w 2013 roku w wysokości 1.864 tys. zł, w 2014 r. emisja w wysokości 2.136 tys. zł, oraz na rok 2015 – 1.000 tys. zł. Okres spłaty wyemitowanych obligacji przypada na lata 2020 – 2025. Informację dotyczącą wykonania planu przychodów i rozchodów budżetu prezentuje poniższa tabela

Wykonanie planu przychodów i rozchodów budżetu

Lp	Treść	Klasyfikacja §	Plan wg. uchwały budżetowej	Plan po zmianach	Wykonanie
Przychody ogółem			4 100 000,00	545 000,00	1 795 735,57
1	Pożyczki na finansowanie zadań realizowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu UE	903	0,00	0,00	0,00
2.	Przychody z tytułu innych rozliczeń krajowych/ wolne środki	950	700 000,00	545 000,00	1 795 735,57
3.	Przychody z zaciągniętych pożyczek i kredytów na rynku krajowym	952	3 400 000,00	0,00	0,00
Rozchody ogółem			990 000,00	990 000,00	990 000,00
1	Spłaty otrzymanych krajowych pożyczek i kredytów	992	990 000,00	990 000,00	990 000,00
Wynik budżetu - finansowanie			- 3 110 000,00	+ 445 000,00	+1 687 509,52

Z kwoty uzyskanych w 2016 roku wolnych środków w wysokości 1.795.735,57 zł, część w kwocie 990.000 zł została wykorzystana na spłatę rat kredytów. Pozostałe wolne środki z 2016 roku jak i zrealizowana nadwyżka operacyjna w wysokości 1.687.509,52 zł, jako wolne środki zostaną wykorzystane w 2018 roku na pokrycie planowanego deficytu budżetowego.

Planowane rozchody zostały zrealizowane w 100 % i dotyczą spłat:

1. kredytu na sfinansowanie deficytu związanego z realizacją zadań inwestycyjnych w 2010 roku – **480.000** zł,

2. kredytu na sfinansowanie deficytu związanego z realizacją zadań inwestycyjnych w roku 2011 –**420.000** zł,
3. kredyt na sfinansowanie deficytu związanego z realizacją zadań majątkowych w 2016 roku jest spłacany od lipca 2017 po 15.000 zł miesięcznie - **90.000** zł

Wielkość zadłużenia z tytułu zaciągniętych kredytów i wyemitowanych papierów wartościowych prezentuje poniższa tabela

Przeznaczenie środków kredytu	Stan w tys. zł na 01.01.2017	Spłaty do 31.12.2017 w tys. zł	Stan w tys. zł na 31.12.2017
1. Na deficyt 2.700 tys. zł z 24.06.2010 spłata 31.12.2019	1 440	480	960
2. Na deficyt 3.330 tys. zł z 24.10.2011 spłata 31.12.2023	2 850	420	2.430
3. Emisja obligacji 1.864 tys. zł w 2013 roku - spłata 31.12.2023 r.	1 864	0	1 864
4. Emisja obligacji 2.136 tys. zł w 2014 roku - spłata 31.12.2024 r.	2 136	0	2 136
5. Emisja obligacji 1.000 tys. zł w 2015 roku - spłata 31.12.2025 r.	1 000	0	1 000
6. Na deficyt 2.000 tys. zł z 01.10.2016 spłata 31.03.2026	2.000	90	1.910
Ogółem wysokość kredytów i spłaty	11 290	450	10.300

Wysokość zadłużenia na dzień 31.12.2017 r. stanowi 28,00% wykonanych dochodów budżetu za 2017 rok Zadłużenie uległo obniżeniu z uwagi na spłatę kredytów oraz w związku z faktem, iż planowany do zaciągnięcia kredyt, nie został zaciągnięty w 2017 roku. Ponadto należy wskazać, iż na obniżenie procentowa zadłużenie z 33,55 % do 28,00% ma wpływ znaczny wzrost zrealizowanych dochodów w porównaniu do roku 2016.

W analizowanym okresie sprawozdawczym Gmina Zabłudów nie udzieliła gwarancji i poręczeń.

III. REALIZACJA BUDŻETU - ANALIZA DOCHODÓW

Realizacja przez gminę, jako podmiot publicznoprawny, ciężących na niej zadań uzależnione jest od zapewnienia jednostce samorządu terytorialnego dostatecznych źródeł dochodów. Celowi temu służy odpowiednio funkcjonujący system dochodów oparty z jednej strony na zasadzie rozdzielności źródeł dochodów budżetu państwa i jednostek samorządu terytorialnego, a z drugiej na zasadzie wspólności tych źródeł.

Dochodami gminy są podatki i opłaty oraz inne dochody własne, a także dochody regulujące, do których zalicza się subwencje i dotacje.

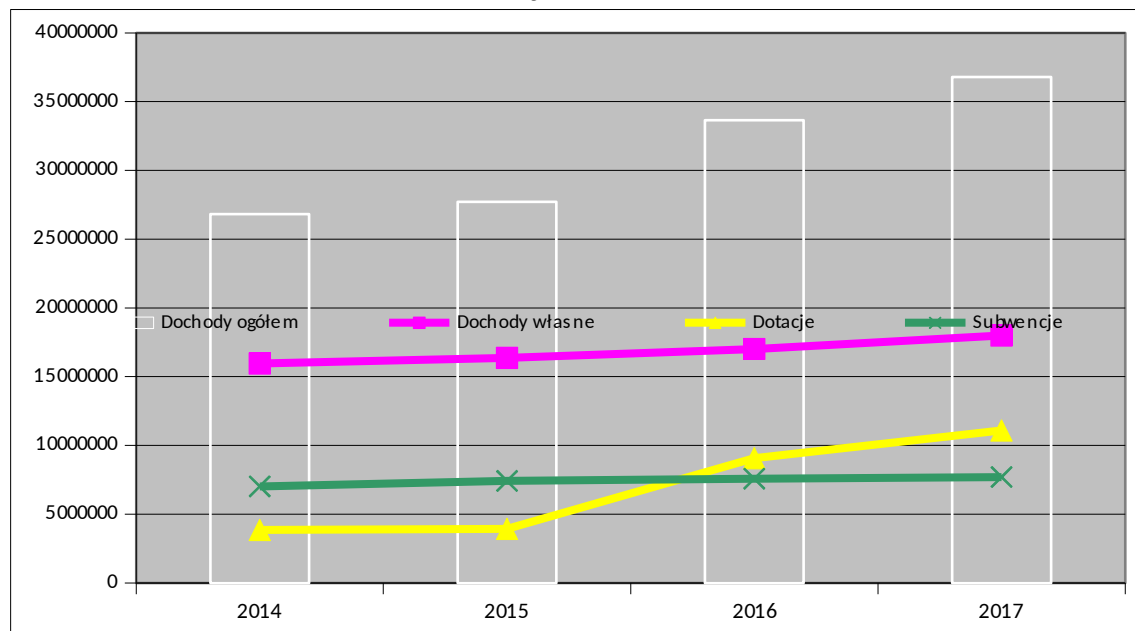
Dochody własne charakteryzują się bezpośrednim wpływem władz Gminy na kształtowanie ich wysokości. Władztwo podatkowe – występujące jedynie w przypadku podatków i opłat lokalnych – polega na uprawnieniu do ustalania stawek podatków i opłat w ustawowo dopuszczalnych granicach oraz na udzielaniu ulg i zwolnień w powyższym zakresie. Na podatki pobierane przez urzędy skarbowe i przekazywane na rachunek gminy w ustawowo określonych terminach jednostka samorządu terytorialnego ma wpływ przy umorzeniu poprzez wyrażanie zgody lub odmowę. Pozostają one również pod wpływem ogólnej sytuacji gospodarczej oraz realizowanej przez gminny samorząd strategii rozwoju. Ważną rolę w budżecie odgrywają także dochody z mienia komunalnego – ich wielkość zależy od przyjętej polityki gospodarowania posiadany majątkiem.

Zaplanowane na 2017 rok do wykonania dochody budżetowe w kwocie 37.126.213,03 zł zostały zrealizowane w 99,09 %. Najważniejsze ich źródła to: dochody własne, subwencje, dotacje celowe oraz płatności w ramach budżetu środków europejskich i

dotacje celowe otrzymane na programy finansowane z udziałem środków europejskich oraz środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 3 oraz ust. 3 pkt 5 i 6 ustawy o finansach publicznych.

Poniższe ujęcie graficzne prezentuje wykonanie dochodów budżetowych za ostatnie cztery lata

Porównanie realizacji dochodów ogółem, dochodów własnych, subwencji oraz dotacji w latach 2014 - 2017

Podobnie jak w latach poprzednich, w strukturze dochodów gminy najważniejszą pozycję stanowiły dochody własne (za wyjątkiem dotacji na zadania własne i subwencji), których udział (łącznie ze środkami z Unii Europejskiej na wydatki bieżące i majątkowe) wynosił 48,92% (w 2015 r. – 50,60 %) zrealizowanych dochodów ogółem. Dochody własne stanowią zasadnicze źródło finansowania wydatków gminy. Odnotowano znaczący wzrost dochodów ogółem w porównaniu do 2014 roku o kwotę 9.963.456 zł, tym: wzrost dochodów własnych o kwotę 2.043.609 zł, dotacji o kwotę 7.239.815 zł, a subwencji o 680.032 zł. Wzrost dochodów własnych stanowi zabezpieczenie ponoszonych wydatków bieżących jak i majątkowych.

Subwencja ogólna z budżetu państwa, zgodnie z przepisami konstytucji oraz ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, stanowi niezbędny element systemu dochodów gmin – realizuje trzy istotne funkcje. Po pierwsze jest formą uzupełnienia dochodów własnych, które z różnych powodów nie są dostosowane do poziomu wydatków ponoszonych przez gminy, pełni funkcję selektywnego wspierania tych gmin, które mają ograniczony dostęp do źródeł dochodów własnych oraz tych, które w większym stopniu niż pozostałe obciążone są wydatkami nieznajdującymi pokrycia w dochodach własnych. Ponadto subwencja jest instrumentem gwarantującym bieżącą płynność jednostki samorządu terytorialnego, z uwagi na zasilanie jej budżetu w sposób systematyczny.

Dotacje budżetowe stanowią formę nieodpłatnej pomocy finansowej udzielanej jednostce w celu popierania określonej działalności polegającej na zaspokajaniu potrzeb publicznych. Dotacje mogą pochodzić z wielu źródeł i z natury mają charakter celowy. W roku 2017 odnotowano znaczny ich wzrost bo o 287,80% w porównaniu do 2014 i 2015 roku. Przyczyną tak dużego wzrostu w głównej mierze jest z wprowadzenie pomocy rodzinie „500+”.

Bardzo ważną rolę w budżecie odgrywają także dochody majątkowe, w tym dochody ze sprzedaży mienia komunalnego – ich wielkość zależy od przyjętej polityki gospodarowania posiadany majątkiem. Na przestrzeni 4 lat dochody majątkowe ulegały

zmianom. Najniższe dochody majątkowe zostały uzyskane w 2016 roku w wysokości 933.612 zł, a najwyższe w 2017 roku w kwocie 2.010.149 zł.

Struktura wykonanych dochodów budżetowych w 2017 roku przedstawia się następująco:

- 1) Subwencje - 20,92% (w 2016 r. – 22,51 %),
- 2) Podatki i opłaty lokalne - 24,07% (w 2016 r. – 26,55 %)
- 3) Udziały w podatkach dochodowych stanowiących dochody budżetu państwa-15,05 % (w 2016 r. - 14,86 %)
- 4) Dotacje celowe otrzymane na zadania własne, zlecone i powierzone - 30,16% (w 2016 r. – 26,89 %),
- 5) Dochody majątkowe - 5,46 % (w 2016 r. – 2,78 %)
- 6) Pozostałe dochody (wpłaty osób fizycznych z tytułu usług zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków, odsetki inne usługi) - 4,34 % (w 2016 r. – 6,41 %)

Wykres graficzny struktury dochodów budżetowych

Najistotniejszą kategorią dochodów własnych są podatki i opłaty lokalne oraz udziały w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa. Ukształtowały się one na poziomie 39,12% zrealizowanych dochodów ogółem. W porównaniu do 2016 roku nastąpił nieznaczny spadek o 2,29% ich udziału w dochodach ogółem.

Struktura dochodów od 2017 roku wskazuje, iż największy udział w dochodach stanowią dotacje celowe na zadania własne i zlecone. Jest on wyższy o 6,09 punktu procentowego od udziału podatków i opłat lokalnych oraz znacznie wyższy od udziału subwencji (o 9,24 punktu procentowego). Należy zauważyć, że w porównaniu do 2016 roku nastąpił spadek o 4,86 % udziału subwencji ogólnej w wysokości zrealizowanych dochodów ogółem. Udział podatków i opłat lokalnych obniżył się o 2,48%, a wpływów z tytułu dochodów majątkowych uległ wzrostowi o ponad 100%. Zrealizowane udziały w podatkach od osób fizycznych i prawnych są wyższe o kwotę ok. 537 tys. zł. Wynika to ze wzrostu procentowego wysokości udziałów w podatku od osób fizycznych przekazywanych jednostkom samorządu terytorialnego przez budżet państwa oraz poprawy sytuacji na rynku pracy. Głównym czynnikiem wzrostu dotacji celowych są środki na świadczenia wychowawcze w wysokości 6.228 tys. zł.

Podatki i opłaty lokalne wskazują sukcesywny coroczny wzrost, a od lipca 2013 roku przyczyniły się do tego wpływy z tytułu opłaty śmieciowej. Przekazywanie samorządom

coraz większej swobody w zakresie pozyskiwania środków umożliwia wzrost skuteczności w uzyskiwaniu dofinansowania z Funduszy Unii Europejskiej, co przyczynia się do tworzenia nowych instrumentów pozwalających na wspieranie przedsiębiorczości samorządów.

DOTACJE CELOWE

ZADANIA ZLECONE

010 – Rolnictwo i łowiectwo - do budżetu Gminy Zabłudów wpłynęła dotacja w wysokości 662.079,05 zł, z przeznaczeniem na zwrot części podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej przez producentów rolnych. Środki zostały przeznaczone na zwrot podatku akcyzowego oraz na pokrycie kosztów postępowania w zakresie przyznanych środków.

750 – Administracja publiczna - dotacja celowa z Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego na finansowanie zadań z zakresu administracji – 67.245,50 zł, na realizację zadań zleconych z zakresu administracji rządowej: wydawanie dowodów osobistych, prowadzenie USC, ewidencji ludności oraz zadania pozostałe, w tym z zakresu działalności gospodarczej.

751 – Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa

Wpływy z tytułu wykorzystania dotacji przekazanych z Krajowego Biura Wyborczego z przeznaczeniem na aktualizację rejestru wyborców – 1.873 zł.

801 – Oświata i wychowanie – dotacja na zadania zleczone w zakresie sfinansowania kosztu zakupu podręczników, materiałów edukacyjnych lub materiałów ćwiczeniowych zg. z art. 22ae ust. 3 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty została wykorzystana w wysokości 82.495,85 zł

Kwotę dotacji w Rozdz. 80101 *Szkoły podstawowe* wykorzystano w wysokości 61.906,75 zł na zakup podręczników, materiałów edukacyjnych i ćwiczeniowych oraz 1% na koszty obsługi tj. kwota 619,06 zł, a zwrot niewykorzystanej dotacji w wysokości 2.995,87 zł nastąpił w dniu 30.01.2018 roku. W zakresie przekazanej dotacji w wysokości 20.224,35 zł na Rozdz. 80110 *Gimnazja* wykorzystano kwotę 18.459,83 zł na zakup podręczników, materiałów edukacyjnych i ćwiczeniowych oraz 1% na koszty obsługi tj. kwota 184,59 zł, a zwrot niewykorzystanej dotacji w wysokości 1.579,93 zł nastąpił w dniu 30.01.2017 roku. W zakresie dotacji Rozdz. 80150 *Realizacja zadań wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy dla dzieci i młodzieży w szkołach podstawowych* wykorzystano kwotę 1.309,54 na zakup podręczników, materiałów edukacyjnych i ćwiczeniowych oraz 1% na koszty obsługi tj. kwota 13,08 zł, a zwrot niewykorzystanej dotacji w wysokości 786,23 zł nastąpił w dniu 30.01.2017 roku.

Wykorzystanie środków w wysokości niższej od otrzymanej dotacji jest podyktowane niższą ceną zakupu podręczników i materiałów ćwiczeniowych oraz mniejszą liczbą dzieci do ilości zadeklarowanej według stanu na 31.08.2017 r. Ostateczna liczba uczniów uczęszczających do szkół jest wiadoma do dnia 10 września każdego roku.

852 – Pomoc społeczna - Dotacje celowe na realizację zadań zleconych, według poniższej specyfikacji:

1. składki na ubezpieczenie zdrowotne za osoby pobierające świadczenia z pomocy społecznej – 12.600 zł,
2. dodatki mieszkaniowe z przeznaczeniem na wypłatę zryczałtowanych dodatków energetycznych oraz 2% koszty obsługi tego zadania – 5.244,38 zł,

855 – Rodzina - Dotacje celowe na realizację zadań zleconych, według poniższej specyfikacji:

1. świadczenia wychowawcze - 6.179.106,70 zł,
2. świadczenia rodzinne, zaliczka alimentacyjna oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego – 2.585.174,60 zł,

3. środki związane z realizacją zadań wynikających z przyznania Karty Dużej Rodziny w kwocie 249,24 zł
4. pozostała działalność na zadania w zakresie wspierania kobiet i rodziny, w ramach Programu „Za życiem” – 4.000 zł oraz koszty realizacji programu 123 zł.

ZADANIA WŁASNE

750- Administracja publiczna – dotacja celowa od samorządu wojewódzkiego na przeprowadzenie referendum na lokalizację lotniska regionalnego, wykorzystana w wysokości 30.248,50 zł

754 Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa pomoc finansową między jst przekazana z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podlaskiego w wysokości – 7.000 zł.

758 – Różne rozliczenia – dotacja celowa w wysokości 143.225,14 zł z przeznaczeniem na refundację wydatków poniesionych w 2016 roku w ramach funduszy sołeckich na terenie Gminy Zabłudów.

801 – Oświata i wychowanie - dotacja celowa na realizację własnych zadań bieżących związanych z działalnością oddziałów przedszkolnych przy szkołach podstawowych -40.140 zł, przedszkoli – 99.012 zł i dla uczniów wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy dla dzieci w przedszkolach i oddziałach przedszkolnych kwota 1.338 zł.

Przekazana dotacja na realizację zadań własnych w zakresie wychowania przedszkolnego w Rozdz. 80103 Oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych, Rozdz. 80104 Przedszkola w 2017 roku została przeznaczona na wynagrodzenia i pochodne nauczycieli prowadzących zajęcia z uczniami, również zakupiono materiały i pomoce naukowe oraz usługi w zakresie prowadzenia zajęć tanecznych i ruchowych służących rozwojowi dziecka. Dotacja została wykorzystana zgodnie z przeznaczeniem, ponadto roczne rozliczenie wykorzystania dotacji wskazuje, iż liczba dzieci korzystających z wychowania przedszkolnego w Gminie Zabłudów w 2017 roku jest wyższa i wynosi 120 dzieci, od liczby dzieci uwzględnionych do naliczenia dotacji z budżetu państwa dla jednostki, która wynosiła 105 dzieci. Po przeliczeniu wskaźnika średniorocznej liczba dzieci korzystających z wychowania przedszkolnego należy uznać dotację za wykorzystaną w 100%. Również udział Gminy Zabłudów w realizacji zadania jest znacznie wyższy od wskaźnika wynikającego z art. 128 ust.2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych.

Dotacja otrzymana na realizację „Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa” w wysokości 28.960 zł została wykorzystana w kwocie 28.959,53 zł, a niewykorzystane środki zostały zwrócone w wysokości 0,47 zł. Udział własny planowany w wysokości 7.240 zł został wykorzystany w kwocie 7.239,88 zł.

Na realizację rządowego programu rozwijania szkolnej infrastruktury oraz kompetencji uczniów i nauczycieli w zakresie technologii informacyjno – komunikacyjnych „Aktywna tablica” Gmina Zabłudów otrzymała kwotę 14.000 zł, którą wraz z udziałem własnym wynoszącym 3.500 zł, wydatkowano na zakup tablicy, monitora interaktywnego oraz projektora i zestawu głośników.

852 – Pomoc społeczna - dotacje celowe na realizację zadań własnych:

1. składki na ubezpieczenie zdrowotne za osoby pobierające świadczenia z pomocy społecznej – 20.730,51 zł,
2. zasiłki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe za osoby nie objęte takim ubezpieczeniem, a pobierające świadczenia – 192.250,33 zł, zasiłki stałe – 273.283,75 zł,
3. funkcjonowanie MOPS – 103.516,38 zł (w 2016 r. była to kwota 114.697 zł, w 2015 r. 126.585 zł, w 2014 r. kwota 128.000 zł, w 2013 r. kwota 147.516 zł),
4. dotacja na realizację Rządowego Programu „Posiłek dla potrzebujących” – 78.242,39 zł.

854 Edukacyjna opieka wychowawcza - wpłynęła dotacja na pokrycie kosztów udzielania edukacyjnej pomocy materialnej dla uczniów o charakterze socjalnym, obejmująca stypendia i zasiłki szkolne dla uczniów najuboższych, udzielane w formie przedmiotowej –97.832,32 zł.

855 Rodzina

1. w ramach wspierania rodziny na dofinansowanie zatrudnienia asystenta rodziny i koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej – 21.200 zł

DOCHODY WŁASNE

010 "Rolnictwo i łowiectwo"

Wykonanie dochodów własnych w tym dziale to kwota 25.389 zł, na którą składa się:

1. Zwrot w wysokości 10.883 zł z tytułu rozliczenia podatku VAT z działalności inwestycyjnej za rok 2016.
2. Wpłata w kwocie 12.785 zł odszkodowania za szkody wyrządzone na sieciach wodociągowych i kanalizacyjnych
3. Wpłaty netto za przygotowanie działek do sprzedaży w wysokości 941 zł i odsetki od należności opłaconych po terminie 697 zł.
4. Wpływy z usług w wysokości 82 zł

W zakresie dochodów majątkowych uzyskano wpływy z tytułu sprzedaży gruntów położonych na terenach wiejskich w wysokości 109.550,92 zł, (w tym 5.928 zł spłaty wartości nieruchomości rozłożonych na raty) co stanowi 94% planu. Uzyskane dochody są porównywalne do wpływów uzyskanych w 2016 roku. Wskazuje to na wzrost zainteresowania zakupem gruntów rolnych pomimo zmiany przepisów ograniczających możliwości zbycia tych gruntów.

020 "Leśnictwo"

Wpłat dokonują bezpośrednio koła łowieckie oraz Starostwo Powiatowe z tytułu rozliczenia przez Regionalną Dyрекcję Lasów - dochody z tego tytułu wyniosły – 7.821,99 zł, są porównywalne do uzyskanych w 2016 roku.

600 "Transport i łączność"

Dochody tego działu w wysokości 50.000 zł stanowią: dotację przekazaną na podstawie umowy przez Zarząd Powiatu Białostockiego na opracowanie dokumentacji przebudowy drogi w miejscowości Kuriany.

700 "Gospodarka mieszkaniowa"

Zrealizowane dochody bieżące w Rozdz.70005 Gospodarka gruntami i nieruchomościami wynoszą 113.759 zł, stanowią 97 % planu.

Wpłaty za wieczyste użytkowanie gruntów to kwota 79.251 zł i stanowi 98% planu. Zaległości na 31.12.2017 r. wyniosły 7.148 zł. W związku z powstałymi zaległościami 2017 r. zostało wysłanych 60 wezwań do zapłaty na kwotę 23.588 zł. (część zaległości w odpowiedzi na wezwania została opłaconą). Ponadto skierowano 2 sprawy do sądu na kwotę 374 zł,

Wpłaty z tytułu dzierżaw wyniosły 28.731,15 zł, w tym wpłaty za zaległości z 2016 r. 1.871 zł. Na koniec okresu sprawozdawczego zaległości z tytułu dzierżaw wyniosły 2.243 zł i uległy nieznacznemu obniżeniu. Podjęto działania egzekucyjne polegające na wysłaniu 22 wezwań do zapłaty na kwotę 4.853 zł. Skierowano 2 sprawy do sądu na kwotę 1.767 zł.

Pozostałe dochody bieżące to wpływy z rozliczenia podatku VAT w wysokości 1.519 zł i zwrot kosztów wyrysów i wyceny działek w kwocie 860 zł.

Ponadto dochody majątkowe budżetu zasilają spłaty nieruchomości sprzedanych na raty. W 2017 r. z tego tytułu wpłynęła kwota 25.790 zł. Odsetki z różnych tytułów wynoszą 2.580 zł, a zaległości w spłacie należności na 31.12.2017 r. nie wystąpiły.

Sprzedaż nieruchomości na terenie miasta Zabłudów w b.r. to kwota ok. 4 tys. zł. Ponadto w zakresie dochodów majątkowych do budżetu wpłynęła kwota 39.597 zł (w tym z tytułu rozłożenia na raty 10.271,36 zł) z tytułu przekształcenia prawa wieczystego użytkowania gruntów w prawo własności. Należności długoterminowe niewymagalne przypadające do spłaty w latach następnych z tytułu sprzedaży nieruchomości wynoszą – 61.874,10 zł, a z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności 53.383,96 zł.

710 "Działalność usługowa"

W dziale tym uzyskano dochody własne w wysokości 8.000 zł z tytułu zwrotu kosztów opracowania planu zagospodarowania przestrzennego.

750 "Administracja publiczna"

W dziale tym uzyskano dochody własne w wysokości 5.473 zł (za wyjątkiem dotacji na zadania własne), w tym wpływy z tytułu realizacji zadań z zakresu administracji rządowej oraz opłaty wynikające z odrębnych przepisów za czynności administracyjne, środki z tytułu wystawianych refaktur za media oraz refundacja z Urzędu Pracy z tytułu wydatków w zakresie robót publicznych w 2016 roku

Wykonane dochody z tytułu realizacji zadań administracji rządowej za 2016 rok na podstawie Rb-27ZZ

Dział	Rozdział	Paragraf	Plan	Wykonanie
750	75011	0690	0	341,00
852	85212	0970	0	500,00
852	85212	0980	50.000	63.844,57
852	85212	0920	0	24.97,21

Dochody budżetu państwa z tytułu realizacji zadań zleconych są pobierane prawidłowo i przekazywane terminowo, wobec tego nie powstają zaległości z tego tytułu. W wyniku realizacji powyższych dochodów potrącana została prowizja w wysokości 5% wykonania dochodów, stanowiąca wpływy należne jednostkom samorządu terytorialnego z tytułu realizacji zadań z zakresu administracji rządowej (kwota 17,05 zł). Ponadto nastąpiło wyegzekwowanie przez komornika zaległości z tytułu zaliczki i funduszu alimentacyjnego, co pozwoliło na uzyskanie dochodów budżetu gminy w kwocie 25.787,82 zł i jest to kwota wyższa od wyegzekwowanej w 2015 roku o ok. 16.700 zł.

Nieskuteczna egzekucja komornicza i wzrost wypłacanych świadczeń z funduszu alimentacyjnego przekładają się na wysokość zaległości z tytułu zaliczki i funduszu alimentacyjnego. Na 31.12.2017 zaległości z tytułu wypłaty funduszu i zaliczki alimentacyjnej wierzycielkom wraz z odsetkami wynoszą 3.601.083 zł, ich wzrost w porównaniu do 2016 r. wynosi 295.678 zł. Dochody stanowiące zaległości należne jednostce samorządu terytorialnego na 31.12.2017 r. to kwota 1.129.678 zł i są wyższe o ok. 66 tys. zł w porównaniu do 31.12.2016 roku.

Pomimo działań podejmowanych przez komornika na wnioski Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zabłudowie występują duże trudności związane z wyegzekwowaniem tych należności. Część dłużników nie posiada stałych dochodów, co powoduje bezskuteczność egzekucji.

754 „Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa”

Do budżetu wpłynęła również dotacja z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podlaskiego na pomoc finansową w wysokości 7.000 zł z przeznaczeniem na zakup sprzętu ratowniczo-gaśniczego w jednostkach OSP na terenie Gminy Zabłudów. Ponadto uzyskano dochody własne w wysokości 1.620 zł.

756 „Dochody od osób prawnych, fizycznych i od jednostek nie posiadających osobowości prawnej”

Dochody tego działu stanowią największą pozycję w dochodach własnych gminy, składają się z podatków i opłat lokalnych. Ogółem uzyskano dochody w kwocie – 13.337.108 zł, tj. 100,48 % planu. Są one wyższe o ok. 615 tys. zł (w tym udziały w podatkach dochodowych o ok. 537 tys. zł, a przychody z pozostałych podatków i opłat lokalnych uległy zwiększeniu o ok. 78 tys. zł) w porównaniu do analogicznego okresu 2016 r.

Największe dochody wpłynęły do budżetu z tytułu podatku od nieruchomości – 5.494.839 zł, co wynosi 100,48% planu. Jest to kwota wyższa o ok. 162 tys. w porównaniu do 2016 roku. Wykonane dochody w podatku leśnym to kwota – 380.133 zł. Są one porównywalne do analogicznego okresu roku poprzedzającego. Płatnikami tego podatku są osoby fizyczne oraz Nadleśnictwa Żednia, Bielsk Podlaski, Dojlidy zarządzające lasami położonymi na terenie gminy. Podatek rolny wykonano w 109,80 %, tj. 1.170.725 zł. Wykonanie dochodów w tym zakresie jest niższe o kwotę 24.109 zł w porównaniu do 2016 r., a do 2013 o kwotę 312.394 zł. Fakt ten należy łączyć z obniżeniem ceny skupu żyta stanowiącej podstawę do wyliczenia podatku z kwoty 53,75 zł/q do 52,44 zł/q, ogłoszonej komunikatem Prezesa GUS. Ponadto uchwałą Rady Miejskiej w Zabłudowie dodatkowo obniżono cenę skupu żyta stanowiącą podstawę do naliczenia podatku do kwoty 50,00 zł/q.

Dynamika ważniejszych źródeł dochodów realizowanych przez Gminę Zabłudów

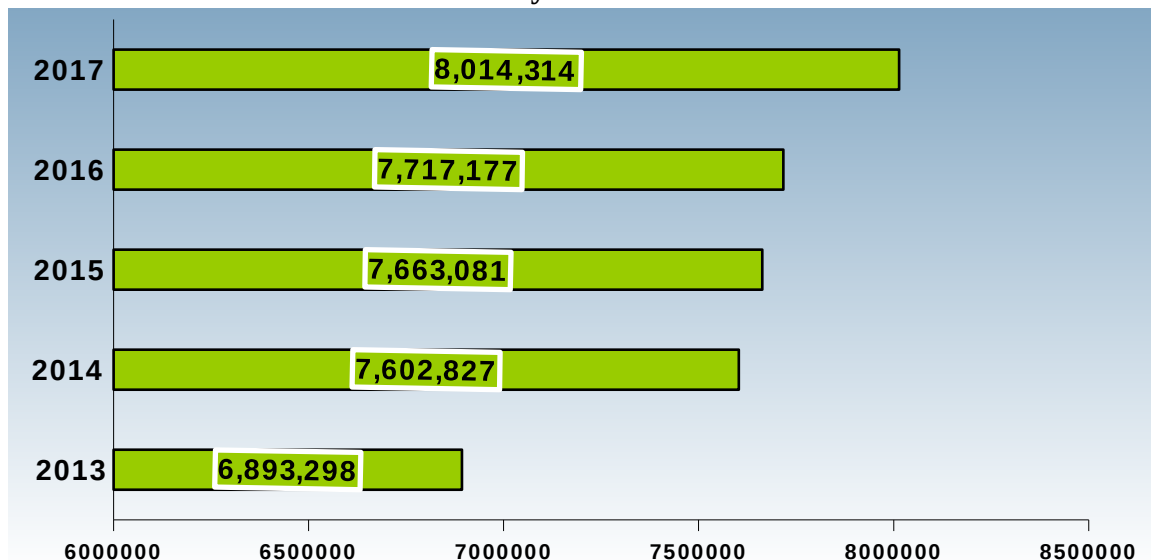
Wyszczególnienie	Wykonanie na 31.12.2013	Wykonanie na 31.12.2014	Wykonanie na 31.12.2015	Wykonanie na 31.12.2016	Wykonanie na 31.12.2017	dynamika (%) 2017/2016
Dochody realizowane przez Gminę Zabłudów	6 893 298	7 602 827	7 663 081	7 717 177	8 014 314	103,85
podatek od nieruchomości	4 735 089	5 018 013	5 125 027	5 332 692	5 494 859	103,04
podatek rolny	1 405 304	1 372 626	1 253 260	1 084 123	1 060 232	97,80
podatek leśny	327 527	307 058	341 596	380 865	380 133	99,81
podatek od środków transportowych	56 532	53 418	43 753	46 365	59 365	128,04
opłata skarbową	34 599	31 641	35 902	38 421	35 840	93,28
opłata eksploatacyjna	51 033	82 190	113 211	19 571	60 052	306,84
opłata adiacencka	10 256	79 701	21 870	3 117	31 991	1026,34
opłata za gospodarowanie odpadami	272 458	657 480	726 262	794 830	868 220	109,23
Za zajęcie pasa drogowego	500	700	2.200	17 193	23 622	137,39

Obserwując dynamikę dochodów należy stwierdzić, iż wzrost wpływów z podatku od nieruchomości jest efektem wysłanych pism w sprawie złożenia informacji podatkowych przez osoby fizyczne oraz osoby prawne. Ponadto na terenie Gminy Zabłudów powoli zaczyna rozwijać się działalność gospodarcza.

Podstawowe dochody własne zrealizowane przez Urząd Miejski w 2017 roku są wyższe od wykonania w analogicznym okresie roku ubiegłego. Jest to kwota 297.137 zł. Obserwując dynamikę dochodów należy stwierdzić, iż właśnie wzrost wpływów z podatku od nieruchomości, podatku od środków transportu, eksploatacyjnej, opłaty adiacenckiej, opłaty za zajęcie pasa drogowego i opłaty za gospodarowanie odpadami przyczyniły się do globalnego wzrostu dochodów podatkowych i opłat. Wpływy w zakresie podatku rolnego, leśnego i opłaty skarbowej uległy nieznacznemu obniżeniu i są porównywalne do dochodów uzyskanych w 2016 roku. Do znaczącego wzrostu wpływów z tytułu opłaty eksploatacyjnej

przyczyniła się egzekucja komornicza z nieruchomości jednego z dłużników, który już nie prowadzi działalności na terenie Gminy Zabłudów. Największy bo dziesięciokrotny wzrost odnotowano na opłacie adiacenckiej. Fakt ten jest spowodowany przejściem za zaległości z tytułu opłaty nieruchomości dłużnika zajętej hipoteką.

Wykres graficzny do tabeli dynamika ważniejszych źródeł dochodów własnych

Z uwagi na zaległości w podatkach pracownicy podejmują działania polegające na wysyłaniu upomnień oraz tytułów wykonawczych, jednakże niejednokrotnie są one zwracane z adnotacją o nieściągalności. Wysokość należności wymagalnych na 31.12.2017 r. wynosi:

- 1 Podatek od nieruchomości – 1.434.524 zł /na koniec 2016 r. – 1.184.140 zł/
- 2 Podatek leśny – 11.343 zł /na koniec 2016 r. – 8.256 zł/
- 3 Podatek rolny – 82.907 zł /na koniec 2016 r. – 66.094 zł/
- 4 Podatek od środków transportu - 13.052 zł /na koniec 2016 r. – 15.449 zł/

Powstające zaległości w podatkach są zjawiskiem niekorzystnym dla samorządu. W porównaniu do stanu na 31.12.2016 r. zauważalny jest wzrost zaległości w podatku od nieruchomości, tj. 21,14%. Decydujący wpływ na wzrost zaległości ma nieuregulowany stan prawny wielu nieruchomości. Ponadto przełożenie na płatność podatków ma trudna sytuacja finansowa podatników, a w szczególności osób prowadzących działalność gospodarczą. Również w podatku rolnym i leśnym nastąpił wzrost zaległości odpowiednio o 16.813 zł i 3.087 zł. Z tytułu podatku od środków transportu zauważalne jest obniżenie zaległości o kwotę 2.397 zł. Należy wskazać, iż upomnienia są wysyłane po każdej racie, a bezskuteczność tych działań prowadzi do egzekucji komorniczej.

W 2017 roku podjęto działania egzekucyjne w następującym zakresie:

1. podatek od osób prawnych – wysłano 45 upomnień na kwotę 222.440 zł oraz 19 tytułów wykonawczych na kwotę 71.794 zł (w 2016 r. - 22 upomnienia na kwotę 191.662 zł oraz 12 tytułów wykonawczych na kwotę 127.407 zł),
2. podatek od osób fizycznych – wysłano 1.879 upomnień na kwotę 445.676 zł oraz 509 tytułów wykonawczych na kwotę 121.266 zł (w 2016 r. – 1928 upomnień na kwotę 390.602 zł oraz 368 tytułów wykonawczych na kwotę 119.932 zł),
3. podatek od środków transportowych – wysłano 7 upomnień na kwotę 12.890 zł oraz 6 tytułów wykonawczych na kwotę 9.670 zł (w 2016 r. - 9 upomnień na kwotę 9.840 zł oraz 6 tytułów wykonawczych na kwotę 5.845 zł),
4. użytkowanie wieczyste i dzierżawy – wysłano 88 upomnień na kwotę 28.441 zł i 4 pozwy do sądu na kwotę 3.622 zł (2016 r. - 96 upomnień na kwotę 30.173 zł i 4 pozwy do sądu na kwotę 2.141 zł),

5. opłata adiacencka z tytułu podziału nieruchomości - wysłano 1 upomnienie na kwotę 418 zł i 1 tytuł wykonawczy na kwotę 418 zł (w 2016 r. - 1 upomnienie na kwotę 4.722 zł).

Należności z tytułu opłaty adiacenckiej związane z podziałem nieruchomości powstały na podstawie decyzji w 2012 roku. Dla 5 osób należność z tego tytułu została rozłożona na 10 rat. Na 31.12.2017 pozostała do spłaty należność w wysokości 37.617 zł. Organ podatkowy w przypadku jednego z dłużników musiał podjąć działania polegające na przejęciu nieruchomości od komornika. Akt notarialny został zawarty w 2017 roku, co przełożyło się na znaczne obniżenie zaległości, jednakże nie udało się odzyskać całej kwoty..

W związku z wystawianymi decyzjami za zajęcie pasa drogowego i wbudowanie urządzeń w publiczne drogi gminne i drogi wewnętrzne wniesione zostały opłaty w kwocie 23.622 zł. Jest to kwota o ponad 37% wyższa od uzyskanej w 2016 r. Ponadto pozostała zaległość do zapłaty w kwocie 10.808 zł. Środki z tytułu wpłat zostały przeznaczone na wydatki związane z bieżącym utrzymaniem dróg.

Ponadto w 2017 roku zabezpieczono hipoteką zaległości podatkowe na kwotę 194.021 zł, co umożliwi egzekucję należności przy sprzedaży nieruchomości objętych hipoteką lub zastawem skarbowym. Zabezpieczeniem w formie hipoteki na dzień 31.12.2017 r. objęta jest kwota 1.087.316 zł.

Na skutek systematycznie wystawianych upomnień i tytułów egzekucyjnych na zaległości podatkowe dokonano wpłat na zaległości w wysokości:

Osoby fizyczne

a) Podatek od nieruchomości - 62.489 zł	/ w 2016 -36.408 zł/
b) Podatek rolny - 16.930 zł	/w 2016 -25.868 zł/
c) Podatek leśny - 2.952 zł	/w 2016 - 3.148 zł/
d) Podatek transportowy - 0 zł	/w 2016 - 2.639 zł/

Osoby prawne

a) Podatek od nieruchomości - 43.928 zł	/w 2016 - 4.025 zł/
b) Podatek rolny - 693 zł	/w 2016 - 339 zł/
c) Podatek leśny - 38 zł	/w 2016 - 7 zł/
d) Podatek transportowy - 1.635 zł	/w 2016 - 545 zł/

W związku z nieterminowymi wpłatami podatków wyegzekwowano odsetki w kwocie - 9.058 zł (w 2016 r. była to kwota 9.791 zł, w 2015 r. kwota 9.534 zł, w 2014 r. kwota 20.535 zł).

Rada Miejska w ramach swoich kompetencji, w drodze uchwały ustaliła niższe stawki podatków w stosunku do maksymalnych. Skutki tego obniżenia wynoszą: w podatku od nieruchomości - 481.169 zł (w 2016 r. - 458.112, w 2015 r. - 1.941.655, w 2014 r. - 1.807.376 zł), w podatku od środków transportu - 35.570 zł (w 2016 r. - 33.630 zł, w 2015 r. 36.690 zł, w 2014 r. -37.709 zł) oraz w podatku rolnym - 52.204 zł (w 2016 r. - 80.555 zł, w 2015 r. - 65.725 zł, w 2014 r. - 94.420 zł).

W wyniku analizy kwoty zwolnień widoczne jest znaczne obniżenie w latach 2016-2017 skutków zwolnień w podatku od nieruchomości. Fakt ten jest podyktowany zmianą ustawy o podatkach i opłatach lokalnych obowiązującej od 1 stycznia 2016 r. polegający na zwolnieniu w podatku od nieruchomości budynków i gruntów stanowiących własność gminy, w tym również dróg wewnętrznych. Ponadto zgodnie z przyjętą nowelizacją ustawy jak również nową interpretacją Ministerstwa Finansów, opodatkowaniu nie podlegają nieruchomości wykorzystywane dla dostarczenia wody i ścieków jeśli są w posiadaniu gminy.

Organ stanowiący w 2016 roku Uchwałą Nr XX/167/2016 Rady Miejskiej w Zabłudowie zwalnia z podatku od nieruchomości wyłącznie:

- 1) grunty oraz budynki lub ich części wykorzystywane do realizacji zadań statutowych w zakresie ochrony przeciwpożarowej w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej,

2) grunty oraz budynki lub ich części wykorzystywane do realizacji zadań statutowych w zakresie kultury fizycznej i sportu w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 25 czerwca 2010 r. o sporcie,

3) grunty oraz budynki lub ich części wykorzystywane do realizacji zadań statutowych na cele kulturalne w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej,

4) grunty oraz budynki lub ich części wykorzystywane do realizacji zadań statutowych na cele wypożyczania książek i czytelnictwa w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. o bibliotekach,

W okresie 01.01-31.12.2017 wpłynęły do Burmistrza 33 wnioski o umorzenie podatków, z tego 18 wniosków rozpatrzono pozytywnie, 11 wniosków negatywnie, umorzono postępowanie w przypadku 4 wnioskodawców. Decyzją organu podatkowego w 2017 r. dokonano umorzeń osobom fizycznym i prawnym w następującym zakresie:

- a) podatku od nieruchomości - 13.189 zł (w 2016 r. -5.793 zł, w 2015 r. – 3.474 zł, w 2014 r.- 17.536 zł),
- b) podatek rolny – 2.242 zł (w 2016 osoby fizyczne – 4.913 zł, 2015 osoby fizyczne – 4.863 zł, w 2014 osoby fizyczne – 4.507 zł)
- c) podatek leśny – 205 zł (w 2016 osoby fizyczne 398 zł, w 2015 osoby fizyczne 558 zł, 2014 osoby fizyczne 744 zł),
- d) od spadków i darowizn 8360 zł – 1 osoba fizyczna (w 2016 r. – 4.961 zł, w 2015 r. - 3.685 zł, w 2014 r. -690 zł),

Na wnioski podatników – osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą rozłożono na raty kwotę 166.095 zł podatku od nieruchomości. Ponadto również osobom fizycznym rozłożono na raty kwotę 658 zł podatku rolnego oraz 5.709 zł podatku od spadków i darowizn.

Ponadto za pośrednictwem urzędu skarbowego w 2017 wpłynął 1 wniosek o rozłożenie na raty należności z tytułu podatku od spadków i darowizn. Spłaty rozłożono na 24 raty, pozostała do spłaty na 31.12.2017 r. kwota to 5.589 zł. Ponadto w 2017 roku jeden z podatników wystąpił o umorzenie powyższego podatku. Dodatkowo jeden z podatników wystąpił o umorzenie podatku od czynności cywilno-prawnych. Organ podatkowy przychylił się do wniosku podatników. Z uwagi na trudną sytuację finansową została umorzona kwota 9.368 zł.

Mając na uwadze kontrolę przypisu należności podatkowych Zarządzeniem Burmistrza Nr 54/2015 z dnia 31.12.2015 r. w sprawie ustalenia planu kontroli podatkowej na 2017 rok powołano komisję. Działania komisji polegały na kontroli u podatników prawidłowości zadeklarowanych powierzchni gruntów i budynków.

W wyniku dokonanej kontroli u 18 podatników (w tym osoby fizycznych 13 podatników i osoby prawne - 5 podmiotów) ustalono nieprawidłowości wykazane w informacjach podatkowych, a w efekcie złożonych korekt dokonano zwiększenia podatku o kwotę 1.452,65 zł. Nie wszczęto kontroli u 3 podatników i 1 osoby fizycznej prowadzącej działalność gospodarczą. Pomimo kilkukrotnych wezwań nie stawili się w miejscu kontroli, wobec tego postępowanie zostało zawieszono. Ustalono różnice między ewidencją podatkową, a danymi wskazanymi przez podatników, jednak nie były one znaczące, co jednoznacznie wskazuje, iż podatnicy składają prawidłowe informacje podatkowe.

Oprócz dochodów realizowanych bezpośrednio przez jednostki samorządu terytorialnego otrzymują one dochody za pośrednictwem urzędów skarbowych jak również bezpośrednio z budżetu państwa w postaci udziałów w podatku dochodowym od osób fizycznych i prawnych.

W roku 2017 zauważalny jest wzrost dochodów z tytułu wpływów z karty podatkowej oraz udziałów w podatku od osób fizycznych i osób prawnych. Wzrost udziałów w CIT jest spowodowany zwiększeniem liczby podmiotów prowadzących działalność na terenie gminy. Corocznie następuje wzrost w podatku w PIT a w szczególności w 2015 r. o kwotę 388.267

zł, w 2016 o kwotę 668.581 zł i w 2017 r. o kwotę 529.685 zł w porównaniu do roku poprzedniego. Dochody z tytułu podatku od osób fizycznych są istotnym źródłem finansowania wydatków, ponieważ stanowią 15,72 % dochodów bieżących.

Dynamika dochodów realizowanych przez urzędy skarbowe i udziałów od osób fizycznych i prawnych

Wyszczególnienie	Wykonanie na 31.12.2014	Wykonanie na 31.12.2015	Wykonanie na 31.12.2016	Wykonanie na 31.12.2017	Dynamika % 2017/2016
Dochody realizowane przez Urzędy Skarbowe	4 400 030	4 726 261	5 689 651	6 007 067	105,58
wpływy z karty podatkowej	6 459	7 627	8 931	12 616	141,26
podatek od czynności cywilnoprawnych	384 836	349 347	541 302	410 430	75,82
udziały w CIT	74 673	62 691	63 157	70 148	111,07
udziały w PIT	3 879 547	4 267 814	4 936 395	5 466 080	110,73
podatek od spadków i darowizn	54 515	38 782	139 866	47 793	34,17

Znaczne obniżenie wpływów w podatku od czynności cywilnoprawnych oraz od spadków i darowizn wynika ze zmiany przepisów od kwietnia 2016 roku w zakresie zbywania gruntów rolnych. Restrykcyjne zmiany w powyższym zakresie przyczyniły się do zmniejszenia transakcji w postaci spadków i darowizn oraz czynności cywilnoprawnych.

758 "Różne rozliczenia" – 7.871.488,83 zł

W tej grupie dochodów mieszczą się subwencje przekazywane z budżetu państwa:

1. Subwencja oświatowa – 5.679.744 zł
2. Część wyrównawcza subwencji ogólnej - 1.945.090 zł
3. Część równoważąca subwencji ogólnej - 72.394 zł

W porównaniu do analogicznego okresu 2016 roku nastąpił wzrost subwencji oświatowej o 21.872 zł. Zmiana powyższa spowodowana została wzrostem liczby uczniów posiadających orzeczenie o niepełnosprawności. Na zmianę wysokości subwencji oświatowej ma wpływ wprowadzenie od 2016 roku:

- nowej wagi przeliczeniowej dla uczniów uczęszczających do szkół podstawowych do 70 uczniów,
- nowej wagi przeliczeniowej dla uczniów gimnazjum w miastach do 5 tysięcy mieszkańców.

Zaznaczyć należy, iż pomimo wzrostu kwoty subwencji zabezpiecza ona ok. 56,67 % (w 2016 roku było to 60,81%) wydatków w zakresie oświaty i wychowania.

W porównaniu do 2016 roku nastąpił wzrost subwencji wyrównawczej o 103.811 zł i obniżenie subwencji równoważącej o 4.175 zł

Ponadto uzyskano dochody własne z tytułu lokat w postaci odsetek w wysokości 31.036 zł, które są niższe od uzyskanych w 2016 r. o 55 %, co zostało spowodowane znacznie niższym oprocentowaniem lokat z posiadanych na rachunku środków.

801 "Oświata i wychowanie"

W tym dziale mieszczą się dochody własne z tytułu najmu pomieszczeń – 14.668 zł oraz świadczenia usług najemcom lokali mieszczących się w budynkach szkolnych – 2.866 zł. Nastąpił wzrost wpływów z powyższych tytułów w związku ze zmianą stawki na wynajem pomieszczeń.

Ponadto uzyskano dochody z wynajmu samochodów służących do dowożenia dzieci w kwocie – 27.622 zł, tj. 118 % planu.

Dochody z opłaty stałej wnoszonej przez rodziców dzieci uczęszczających do przedszkola to kwota 29.706 zł. Adekwatnie w 2016 roku była to kwota 22.499 zł, w 2015 r. 19.997 zł, w 2014 r. – 20.105 zł. W związku ze zmianą przepisów dotyczących wpłat za

przedszkola, kwota pobierana przez samorząd nie może być wyższa od 1 zł za jedno dziecko korzystające z przedszkola powyżej 5 godzin. Pozostała część kosztów jest uzupełniana w formie dotacji na zadania własne. Wzrost wpływów o 32% spowodowany jest większą liczbą dzieci.

Dochody z tytułu opłat za wyżywienie w stołówce stanowią kwotę 190.118 zł i wskazują corocznie tendencję wzrostową. Wynika to ze wzrostu liczby dzieci korzystających z posiłków.

W związku ze świadczeniem usług zaległości na 31.12.2017 r. wynoszą 328 zł.

851 „ Ochrona zdrowia”

Dochody w wysokości 82.715 zł wynikają ze świadczenia usług dla podmiotów wynajmujących pomieszczenia w budynku Ośrodka Zdrowia. Zaległości z tego tytułu na 31.12.2017 r. wynoszą 20.882,92 zł. Kwota powyższa dotyczy rozliczenia za energię cieplną za lata 2014 – 2015. Rozliczenie i wystawienie faktury nastąpiło w 2016 roku. Odbiorca energii cieplnej kwestionuje wysokość naliczonej opłaty. Od czerwca 2015 roku aby uniknąć problemów z rozliczaniem energii cieplnej, zostały zamontowane nowe urządzenia pomiarowe w części wspólnej.

852" Opieka społeczna"

Od maja 2004 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Zabłudowie realizuje ustawę z dnia 28 listopada 2003r. o świadczeniach rodzinnych. W ramach ustawy o świadczeniach rodzinnych przyznawane są i wypłacane zasiłki rodzinne i dodatki do zasiłków rodzinnych oraz świadczenia pielęgnacyjne i dodatki pielęgnacyjne.

Od 1 września 2005 r. do 30.09.2008 r. ośrodek realizował ustawę z 22 kwietnia 2005 r. o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej. W ramach wymienionej ustawy wypłacane były zaliczki alimentacyjne. Zgodnie z art. 12 ust. 1, ust. 2 tejże ustawy dłużnik alimentacyjny jest zobowiązany do zwrotu organowi właściwemu wierzyciela należności w wysokości zaliczek wypłaconych osobie uprawnionej, powiększonej o 5%. 50 % kwoty, o której mowa w ust. 1, stanowi dochód własny gminy, pozostałe 50 % tej kwoty stanowi dochód budżetu państwa.

Od 1 października 2008 r. ośrodek realizuje ustawę z dn. 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów wypłacając świadczenia alimentacyjne. Zgodnie z art. 27 ust. 1 wymienionej ustawy dłużnik alimentacyjny zobowiązany jest do zwrotu należności w wysokości wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego, łącznie z ustawowymi odsetkami. 60% kwoty należności i ustawowe odsetki podlegają zwrotowi do budżetu państwa, 20% jest dochodem gminy wierzyciela, a 20% dochodem gminy dłużnika.

Dochód zrealizowany w okresie od 01.01.2017r. do 31.12.2017r. przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Zabłudowie wynosi **127 621,80 zł.-**

Na powyższą wartość składają się:

1. Dz.758 Rozdział 75814 – Różne rozliczenia

§ 0920 – pozostałe odsetki

Kwota **3 598,09 zł.** stanowi kapitalizację odsetek na rachunku bankowym,

2. Dz. 852 Rozdział 85202 – Domy pomocy społecznej

§ 0690 –wpływy z różnych opłat

Wpłaty – **11,60 zł**

§ 0970 – wpływy z różnych dochodów

Wpłaty tytułem opłat za pobyt członka rodziny w DPS w 2017 roku wyniosły **5 620,76 zł.**

Wszystkie wpłaty w całości przekazano na rachunek Gminy Zabłudów.

§ 0920 – pozostałe odsetki

Kwota **14,83 zł.** stanowi odsetki za opóźnienie,

3.Dz. 852 Rozdział 85214 – Zasiłki okresowe, celowe i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe.

§ 0940 – wpływy z rozliczeń/ zwrotów z lat ubiegłych

Kwota **30,00 zł** obejmuje zwrot zasiłku celowego wypłaconego w XII 2016r. Kwotę w całości przekazano na rachunek Gminy Zabłudów.

4.Dz. 852 Rozdział 85228 – Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze

§ 0830 – wpływy z usług

Kwota **24 847,37 zł** obejmuje wpłaty z tytułu usług opiekuńczych. Kwotę w całości przekazano na rachunek Gminy Zabłudów.

5.Dz. 852 Rozdział 85230 – pomoc w zakresie dożywiania.

§ 0940 – wpływy z rozliczeń/ zwrotów z lat ubiegłych

Kwota **217,60 zł** obejmuje zwrot pomocy w formie dożywiania wypłaconego w 2016r. Kwotę w całości przekazano na rachunek Gminy Zabłudów.

6.Dz. 852 Rozdział 85295 – pozostała działalność.

§ 0940 – wpływy z rozliczeń/ zwrotów z lat ubiegłych

Kwota **491,43 zł** obejmuje zwrot pomocy lekowej wypłaconej w 2016r.

7. Dz. 852 Rozdział 85502 - Świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego.

§ 0940 – wpływy z rozliczeń/ zwrotów z lat ubiegłych

Kwota **1 500,00 zł** to zwrot kosztów postępowania egzekucyjnego z lat ubiegłych.

§ 0970 – wpływy z różnych dochodów

Na kwotę wymienioną w tymże paragrafie, tj. **500,00 zł.** i wykazaną w sprawozdaniu Rb-27 ZZ składa się: **zwrot zaliczek alimentacyjnych dokonanych przez dłużników alimentacyjnych, bezpośrednio lub za pośrednictwem komornika, w tym:**

a) **250,00 zł.** - kwota stanowiąca dochód budżetu państwa, przekazana do Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego;

b) **250,00 zł.** - kwota stanowiąca dochód własny gminy, przekazana na rachunek bankowy Gminy Zabłudów.

§ 0980 – wpływy z różnych dochodów

Na kwotę wymienioną w tymże paragrafie, tj. **63 844,57 zł.** i wykazaną w sprawozdaniu Rb-27 ZZ składa się **zwrot świadczeń alimentacyjnych dokonanych przez dłużników alimentacyjnych bezpośrednio lub za pośrednictwem komornika, w tym:**

a) **38 306,75 zł** - kwota stanowiąca 60% należności, dochód budżetu państwa, w całości przekazana do Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego.

b) **25 537,82 zł** - kwota stanowiąca 40% należności, dochód gminy wierzyciela. Kwota przekazana na rachunek bankowy Gminy Zabłudów.

§ 2360 – dochody jednostek samorządu terytorialnego związane z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami

Kwota wymieniona w ramach tego paragrafu, tj. **25 787,82 zł.** wykazana w sprawozdaniu Rb 27S, składa się z :

a) **250,00 zł** - zwroty zaliczek alimentacyjnych dokonanych przez dłużników alimentacyjnych bezpośrednio lub za pośrednictwem komornika należnych jst.

b) **25 537,82 zł** - zwroty świadczeń alimentacyjnych dokonanych przez dłużników alimentacyjnych należnych Gminie Zabłudów.

W/w wartości ujęte zostały także w sprawozdaniu Rb 27ZZ na paragrafie 0970 i 0980.

§ 0920 – pozostałe odsetki

Ustawowe odsetki należne od dłużnika alimentacyjnego z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego – **24 974,21 zł.** Kwota w całości stanowi dochód budżetu państwa.

Do Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego przekazano ją w 100%. Wyżej wymieniona wartość została ujęta w sprawozdaniu Rb 27ZZ na paragrafie 0920.

7. Dz. 852 Rozdział 85510 – *Działalność placówek opiekuńczo - wychowawczych*

§ 0680 – wpływy od rodziców z tytułu odpłatności za utrzymanie dzieci (wychowanków) w placówkach opiekuńczo-wychowawczych

Wpłaty tytułem opłat w tym paragrafie w 2017 roku wyniosły **1 971,34 zł**.

Wszystkie wpłaty w całości przekazano na rachunek Gminy Zabłudów.

900 " Gospodarka komunalna"

Wykonanie dochodów własnych w tym dziale wynosi 2.146.199 zł, stanowi 110% planu. Znaczny wzrost dochodów wynika z przeniesienia opłat w kwocie 794.830 zł z tytułu gospodarowania odpadami do Rozdz. 90002.

Na dochody ogółem składają się :

- dochody z czynszów najmu i dzierżawy - 97.926 zł (w 2016 r. była to kwota 108.157 zł, w 2015 r. – 102.985 zł , w 2014 r. – 111.601 zł)
- dochody ze świadczonych mieszkańcom usług CO, woda, ścieki – 954.656 zł (w 2016 r. była to kwota 1 059.547 zł, w 2015 r. – 958.342 zł , w 2014 r. – 881.788 zł)
- dochody ze stałej opłaty abonamentowej - 69.458 zł (w 2016 r. była to kwota 70.806 zł, w 2015 r. – 73.196 zł)
- odsetki od nieterminowych płatności - 5.252 zł
- dochody z opłat za korzystanie ze środowiska - 19.993 zł, w adekwatnym okresie 2016 r. była to kwota 24.357 zł
- na wpływy z różnych dochodów w wysokości 11.345 zł składają się: odszkodowanie za uszkodzenie w mieniu komunalnym 7.217 zł, zwrot niewykorzystanej zaliczki od komornika 313 zł oraz wpływy z potrąconych wierzytelności z tytułu kar umownych 3.815 zł.

W związku z realizacją usług na rzecz mieszkańców powstają zaległości w opłatach czynszów oraz w zakresie dostarczania wody i odprowadzanie ścieków. Stan zadłużenia wymagalnego na 31.12.2017 r. przedstawia się następująco:

1.	czynsze i usługi - 208.283 zł	/na 31.12.2016 r. 174.370 zł/
2.	opłata abonamentowa 5.060 zł	/na 31.12.2016 r. 4.830 zł/
3.	odsetki przypisane od zaległości - 52.112 zł	/ na 31.12.2016 r. 38.530 zł/

Zaległości w porównaniu do stanu na dzień 31.12.2016 roku uległy wzrostowi o ok. 21,92 %, co jest zjawiskiem bardzo niekorzystnym dla samorządu. Fakt ten wynika nie tylko ze zmiany ceny usług ale również ze zwiększenia dostępności do podłączenia się do sieci wodociągowej na terenie Gminy Zabłudów. Mieszkańcy niejednokrotnie nie podają systematy stanów licznika, a w konsekwencji w dłuższym okresie są wyższe kwoty do zapłaty.

W stosunku do mieszkańców zalegających z płatnościami podjęto działania w zakresie egzekucji należności:

1. Wysłano 867 wezwania do zapłaty. Z analizy dłużników w zakresie świadczonych usług komunalnych, należy stwierdzić, iż 398 dłużników posiada zadłużenie w wysokości **208.486 zł**, w tym zaległości z lat poprzednich nie dłużej niż trzy lata - 118.943 zł , z 2017 roku – 89.540 zł. W strukturze zaległości można wyodrębnić: 3 dłużników - kwota powyżej 20.000 zł, 6 dłużników - kwoty w przedziale 10.000 zł do 20.000 zł, 5 dłużników - kwoty w przedziale 5.000 zł do 10.000 zł, 7 dłużników - kwoty w przedziale 2.000 zł do 5.000 zł, 9 dłużników - kwoty w przedziale 1.000 zł do 2.000 zł oraz 173 dłużników - kwoty powyżej 100 zł do 1.000 zł. Należy nadmienić, iż pozostali dłużnicy (195 gospodarstw domowych), zalega z kwotami w przedziale 10 zł do 100 zł. W zakresie tych zaległości znajdują się osoby, którym naliczono odsetki za opłatę należności po terminie oraz mieszkańcy nie podający odczytu licznika i zaległością jest

wówczas naliczona opłata abonamentowa.

2. w latach 2015-2017 skierowano 27 spraw na drogę postępowania sądowego, a łączna zasądzona kwota to 69.940 zł .
4. Na podstawie wydanych prawomocnych nakazów do zapłaty została wszczęta w 2017 roku egzekucja komornicza, w wyniku której wyegzekwowano kwotę **7.286,50 zł**, w tym: należność główna, odsetki oraz koszty sądowe.
5. W przypadku otrzymanej informacji o nieściągalności zaległości kolejne działania są podejmowane ponownie po upływie 6 miesięcy, gdyż w tym czasie może ulec zmiana sytuacji majątkowej dłużnika.
6. Należności w kwotach poniżej 100 zł nie są kierowane na drogę postępowania sądowego ponieważ koszty dochodzenia należności (opłata sądowa i zastępstwa procesowego) przewyższają należność główną.
7. Zgodnie z Uchwałą Nr XXVIII/248/2017 Rady Miejskiej w Zabłudowie z dnia 29 września 2017 r. w sprawie szczegółowych zasad, sposobu i trybu umarzania, odraczania spłaty i rozkładania na raty należności pieniężnych mających charakter cywilnoprawny, przypadających Gminie Zabłudów lub jej jednostkom organizacyjnym, warunków dopuszczalności pomocy publicznej, w których ulga stanowić będzie pomoc publiczną oraz wskazania organów i osób do tego uprawnionych w roku 2018 podjęte zostaną działania wynikające z paragrafu:

§ 2. 1. Należności pieniężne mogą być umarzone w całości lub w części, jeśli ustalone w toku postępowania wyjaśniającego okoliczności wskazują że:

1) nie można ustalić dłużnika lub miejsca jego pobytu i kwota należności nie przekracza 200 zł,

§ 6. Burmistrz Zabłudowa lub kierownik jednostki może odstąpić od dochodzenia należności o charakterze cywilnoprawnym, której kwota wraz z odsetkami nie przekracza 100 zł.

W Rozdz. 90002 *Gospodarka odpadami* na dochody w wysokości 881.009,04 zł (w 2016 roku była to kwota 818.781,20 zł) składają się wpływy z tytułu gospodarowania odpadami w kwocie 868.219,51 zł, odsetki od nieterminowych opłat 387,13 zł oraz opłaty 12.402,40 zł za koszty upomnień i postępowania komorniczego.

Ponadto Urząd Miejski w Zabłudowie uzyskał z WFOŚiGW w Białymstoku dofinansowanie w wysokości 10.734,81 zł do odbioru i utylizacji azbestu na budynkach mieszkańców jako refundację poniesionych w 2016 roku wydatków.

Systemem odbioru odpadów objętych jest 3.899 nieruchomości, z czego 1.026 jest niezamieszkałych. Należności z tytułu gospodarowania odpadami na dzień 31.12.2017 r. wynoszą 147.456 zł. Zaległości występują na 330 nieruchomościach na kwotę 86.292 zł. W porównaniu do zaległości na 31.12.2016 roku nastąpił wzrost o kwotę 14.069 zł. W 2017 wysłano 1.369 upomnień (w 2016 roku wystawiono 843 upomnienia) w związku z powstającymi zaległościami.

W strukturze zaległości można wyodrębnić: 1 dłużnika - kwota powyżej 10.000 zł, 23 dłużników - kwoty w przedziale 1.000 zł do 2.000 zł, 19 dłużników - kwoty w przedziale 500 zł do 1.000 zł, 103 dłużników - kwoty w przedziale 100 zł do 500 zł oraz 184 dłużników - kwoty do 100 zł.

Wystawiono 141 tytułów wykonawczych na kwotę 82.368 zł, na podstawie których wpłacono kwotę zaległości 23.936,57 zł.

Wysłano 57 wezwań do złożenia deklaracji o wysokości opłaty oraz 7 wezwań do wyjaśnienia wątpliwości wynikających z deklaracji.

Przeprowadzono 21 kontroli realizacji obowiązków właścicieli nieruchomości w zakresie gospodarowania odpadami i gospodarki wodno-ściekowej na terenie gminy.

W Rozdz. 90015 *Oświetlenie ulic, placów i dróg* wpłynęła dotacja w kwocie 1.672.733 zł na refundację zadania pn. "Poprawa efektywności energetycznej poprzez

modernizację infrastruktury oświetleniowej na terenie Gminy Zabłudów”. W związku z awarią oświetlenia ulicznego w Halickich i kradzieżą lamp przy ulicy Mickiewicza w Zabłudowie wystąpiono o odszkodowanie z polisy ubezpieczenia oświetlenia ulicznego. Przyznane odszkodowanie to kwota 8.001 zł.

926 " Kultura fizyczna i sport "

Wykonane dochody w pozostałej działalności tego działu to kwota 880,60 zł dotycząca zwrotu niewykorzystanej w 2016 r dotacji.

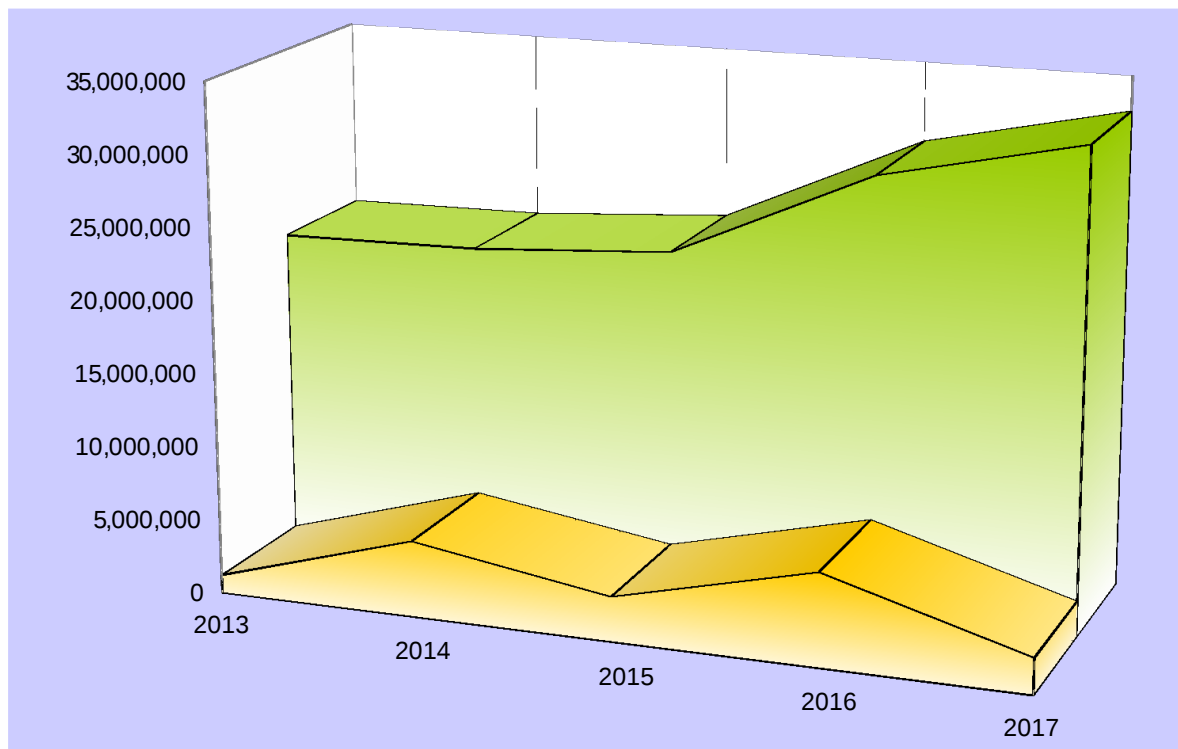
IV. REALIZACJA BUDŻETU - ANALIZA WYDATKÓW

Wydatki stanowią pochodną dochodów, a ich forma odzwierciedla sposób realizacji zadań. Określone ustawami zadania realizowano za pośrednictwem Urzędu Miejskiego, gminnych jednostek organizacyjnych, a także poprzez inne podmioty, nie zaliczane do sektora finansów publicznych i jednocześnie nie działające w celu osiągnięcia zysku.

Dane dotyczące wykonania budżetu w zakresie wydatków (według podziałek klasyfikacji budżetowej) zaprezentowano w załączniku nr 2. Wykonanie wydatków majątkowych i bieżących przedstawiono w formie tabelarycznej. Zrealizowane wydatki w kwocie 35.099.175,85 zł stanowią 95,69 % planu. Na niższe wykonanie wydatków ogółem ma wpływ wykonanie wydatków majątkowych w 80,54 % i wydatków bieżących w 97,06 %.

Wykonanie wydatków majątkowych w wysokości niższej o ok. 595 tys. zł od planowanych spowodowane zostało: niższą o ok. 50 tys. zł dotacją dla Powiatu, niższymi o ok. 10 tys. zł nakładami w zakresie opracowania dokumentacji na budowę infrastruktury wodociągowej, niższymi o ok. 232 tys. zł nakładami w zakresie opracowania dokumentacji na budowę dróg oraz wykonanie robót budowlanych, niższymi o ok. 38 tys. zł nakładami na zakup gruntów, niższymi o ok. 177 tys. zł nakładami na budowę oświetlenia ulicznego, niższymi o ok. 11 tys. zł nakładami na zadania z zakresu oświaty oraz niższymi o ok. 77 tys. zł nakładami na opracowanie dokumentacji rozbudowy obiektów kultury i świetlic wiejskich.

Wysokość wydatków bieżących i majątkowych w latach 2013-2017 prezentuje poniższy układ graficzny wraz z tabelą.

Na podstawie powyższych danych należy stwierdzić, iż w latach 2014 i 2016 udział wydatków majątkowych w wydatkach ogółem kształtował się na porównywalnym poziomie -

odpowiednio 18,93% i 17,85%. W roku 2013 wydatki majątkowe stanowiły zaledwie 5,45%, w 2017 roku - 7,01%, a w 2015 r. ukształtowały się na poziomie 11,73% wydatków ogółem.

Struktura wykonania wydatków w układzie wynikającym z uchwały budżetowej według najistotniejszych źródeł przedstawia się następująco:

Wyszczególnienie	Plan po zmianach	Wykonanie na 31.12.2017 r.	% wykonania planu
1	2	3	4
Wydatki majątkowe, w tym:	3.054.716,00	2.460.147,94	80,54
wydatki inwestycyjne	2.435.259,00	1.932.551,80	79,36
zakupy inwestycyjne	527.457,00	486.233,64	92,18
dotacje i środki na zadania inwestycyjne	92.000,00	41.362,50	44,96
Wydatki bieżące, z tego	33.626.497,03	32.639.027,91	97,06
wynagrodzenia + składki na ubezpieczenie społeczne, FP	11.680.747,65	11.560.520,62	98,97
dotacje na zadania bieżące	1.164.807,00	1.161.906,08	99,75
świadczenia na rzecz osób fizycznych	10.402.267,19	10.042.809,97	96,54
obsługa długu	300.000,00	296.486,97	88,01
wydatki bieżące na programy i projekty	345.345,00	341.193,60	98,80
pozostałe wydatki	9.733.330,19	9.236.110,67	94,89
Razem	36.681.213,03	35.099.175,85	92,69

W oparciu o przedstawioną tabelę w roku 2017 wydatki majątkowe kształtowały się na poziomie 7,01% wydatków ogółem. Wykonanie wydatków majątkowych kształtuje się na poziomie 80,54%, a wydatków bieżących 97,06%.

Istotnym dla deficytu budżetu jest fakt, iż zgodnie z wykonaniem budżetu za 2017 r. część dochodów bieżących została przeznaczona nie tylko na wydatki bieżące, ale również na wydatki majątkowe:

1. Wydatki bieżące w wysokości 32.639.027,91 zł zostały sfinansowane dochodami bieżącymi w wysokości 32.639.027,91 zł.
2. Dochody bieżące w wysokości 449.998,73 zł zostały przeznaczone na wydatki majątkowe.
3. Wydatki majątkowe w pozostałej wysokości 2.010.149,21 zł zostały sfinansowane: dochodami majątkowymi 2.010.149,21 zł.
4. Pozostałe wolne środki z 2016 roku po rozliczeniu spłat kredytu z 2017 rok w kwocie 805.735,57 zł oraz uzyskane w 2017 r. w wysokości 1.687.509,52 zł zostaną wykorzystane na pokrycie deficytu budżetu Gminy Zabłudów w 2018 roku w związku z planowanymi zadaniami inwestycyjnymi.

Na 31 grudnia 2017 roku wystąpiły zobowiązania w wysokości 1.015.446,64 zł, w tym zobowiązania wymagalne z tytułu korekty faktury w kwocie 433,04 zł.

Informacja z realizacji wydatków majątkowych

Na wykonanie wydatków majątkowych **2.460.147,94 zł**, co stanowi 80,54 % planu złożyło się: wykonanie zadań inwestycyjnych w wysokości 1.932.551,80 zł, zakupy inwestycyjne w kwocie 486.233,64 zł oraz dotacje i środki na realizację zadań inwestycyjnych przez inne podmioty w wysokości 41.362,50 zł.

Analizując zmniejszenie planu wydatków inwestycyjnych należy zwrócić szczególną uwagę na występujące obiektywne problemy związane z realizacją wydatków majątkowych. Wynikają one z działań szeregu czynników, których konsekwencje przejawiają się w wielu trudnościach z wyłonieniem wykonawców na realizację zadań inwestycyjnych. Z jednej strony brak ofert, z drugiej wysokie ceny usług przekraczające znacząco pulę środków zarezerwowanych w budżecie na realizację inwestycji. W głównej mierze problem ten dotyczy wyłonienia wykonawców na opracowanie dokumentacji projektowo-kosztorysowych oraz na realizację inwestycji drogowych. Z tego między innymi powodu

część inwestycji planowana na rok 2017 została przesunięta do realizacji na 2018 rok. Innym istotnym problemem związanym zwłaszcza z projektami współfinansowanymi ze środków unijnych jest przedłużająca się procedura przygotowania wniosków oraz ich oceny.

Wykonanie zadań inwestycyjnych w wysokości **2.418.785,44 zł**, stanowi 81,64 % planu. Stopień zaawansowania poszczególnych zadań prezentuje poniższa tabela.

Dz.	Rozdz.	Okres realizacji	Nazwa zadania	Wartość zadania	Dotychczas poniesione wydatki	Środki wynikające z planu na 2017	Wydatki wykonane na 31.12.2017	% zaawansowania
1	2	3	4	5	6	7	8	9
010	01010	2015-2017	Wykonanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej "Budowa sieci wodociągowej Krynickie -Laszki- Miniewicze " ok.13 km	38 657	26 834	11 823	0,00	--
010	01010	2015-2017	Wykonanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej wraz z mapami do celów projektowych "Budowa sieci wodociągowej Zajezerce - Bobrowa " ok. 4,5 km	33 351	26 834	6 517	5 512,86	85
010	01010	2017	Opracowanie analizy efektywności kosztowej dla projektu "Przebudowa i rozbudowa systemu wodno-kanalizacyjnego w Gminie Zabłudów-etap III" w ramach PROW na lata 2014-2020	3 169 395	0	2 336	2 336,-	100
010	01010	2017	Projekt partnerski: Rozwój niskoemisyjnego transportu zbiorowego i rowerowego w BOF- Zadanie "Budowa ciągu komunikacyjnego, w tym ścieżki rowerowej (ul. Gminna), gm. Zabłudów będącego przedłużeniem ulicy Gminnej w Białymstoku" w tym "Budowa wraz z przebudową sieci kanalizacyjnej w drodze gminnej w Kurianach" - zadanie nie stanowi kosztu kwalifikowanego w ramach ZIT w BOF	18 965	0	18 965	18 965,00	100
010	01010	2017	Zakup agregatu prądotwórczego wraz z montażem do hydroforni w Pawłach, w tym udział środków z funduszy sołeckich wsi Dawidowicze, Pawły i Ryboły 19.000 zł	69 388	0	69 388	70 598,30	102
010	01010	2017	Zakup agregatu prądotwórczego wraz z montażem do hydroforni w Krynickich	66 939	0	66 939	68 127,80	102
010	01010			3 396 695	53 668	175 968	165 539,96	94,07
600	60014	2016-2017	Projekt partnerski: Rozwój niskoemisyjnego transportu zbiorowego i rowerowego w BOF- Zadanie "Budowa ciągu komunikacyjnego, w tym ścieżki rowerowej (ul. Gminna), gm. Zabłudów będącego przedłużeniem ulicy Gminnej w Białymstoku" w tym "Wykonanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej wraz z mapami do przebudowy odcinka drogi powiatowej" - zadanie nie stanowi kosztu kwalifikowanego w ramach ZIT w BOF	7 262 871	0	100 358	100 357,58	100
600	60016	2016-2017	Projekt partnerski: Rozwój niskoemisyjnego transportu zbiorowego i rowerowego w BOF- Zadanie "Budowa ciągu komunikacyjnego, w tym ścieżki rowerowej (ul. Gminna), gm. Zabłudów będącego przedłużeniem ulicy Gminnej w Białymstoku" w tym "Wykonanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej wraz z mapami do przebudowy odcinka drogi gminnej" - zadanie nie stanowi kosztu kwalifikowanego w ramach ZIT w BOF	4 910 663	0	70 051	69 335,00	99
600	60016	2016-2017	Opracowanie dokumentacji kosztorysowo- projektowej na odcinek Surażska - Św. Rocha oraz budowa nawierzchni ulic od Św. Rocha - Surażska - Kalwińska -/technologia w betonie/ ze środków własnych budżetu	759 987	3 300	25 000	25 000,00	100
600	60016	2015-2017	Budowa nawierzchni ulicy Demblińskiej w Zabłudowie w technologii beton asfaltowy gr. 9 cm oraz chodniki i zjazdy z kostki betonowej o gr. 6 cm wraz z budową kanalizacji deszczowej w ramach środków Programu Rozwoju Gminnej i Powiatowej Infrastruktury Drogowej na lata 2016-2019 oraz wykup gruntów pod budowę drogi	952 482	32 123	10 130	369,00	4
600	60016	2016-2017	Budowa nawierzchni drogi gminnej Białostoczek - Halickie w standardzie beton asfaltowy o gr. 9 cm wraz z wykupem gruntów pod budowę drogi	76 554	73 554	3 000	0	--
600	60016	2017	Budowa nawierzchni wraz z opracowaniem dokumentacji projektowej ulicy Manteuffla w Zabłudowie ze środków własnych budżetu	291 555		10 000	5 227,50	52
600	60016	2016-2017	Wykonanie dokumentacji projektowo - kosztorysowej do budowy nawierzchni drogi gminnej Zabłudów - Kudrycze	185 768	19 368	166 400	0,00	--
600	60016	2016-2017	Pomiary geodezyjne w zakresie budowy ulicy Zaulek wraz z parkingiem wykonane w 2016 r., a wydatek ZUS i podatek od umowy zlecenie opłacony w 2017 r.	1 200		1 200	1 200,00	100

Dz.	Rozdz.	Okres realizacji	Nazwa zadania	Wartość zadania	Dotychczas poniesione wydatki	Środki wynikające z planu na 2017	Wydatki wykonane na 31.12.2017	% zaawansowania
600	60016	2016-2017	Wykonanie dokumentacji projektowo - kosztorysowej na odwodnienie drogi gminnej Nr 106853B na odcinku Kamionka-Borowiki-Płoskie	30 000	0	30 000	3 000,00	10
600	60016	2016-2017	Wykonanie dokumentacji projektowo - kosztorysowej budowy nawierzchni utwardzonej drogi gminnej Kamionka - Protasy na odcinku ok. 4 km wraz z budową chodników i odwodnieniem we wsi Kamionka	4 000	0	4 000	0	--
600	60016	2017	Wykonanie projektu technicznego wraz modernizacją drogi dojazdowej do gruntów rolnych Krynickie -Klewinowo na odcinku 1000 m w zakresie wykonania nawierzchni żwirowej, odtworzenia zjazdów indywidualnych i remontu przepustów pod zjazdami (planowane dofinansowanie w ramach dotacji na drogi dojazdowe do gruntów rolnych)	251 964	0	251 964	251 000,00	100
600	60016	2017	Projekt pn. "Uzbrojenie terenów inwestycyjnych w Zabłudowie" nr WND-RPPD.04.01.02.-20-003-17 w ramach ZIT w BOF wydatki niekwalifikowane	3 531 079	0	135 620	119 756,66	88
600				18 258 123	128 345	807 723	575 245,74	71,12
700	70005	2017	Wyplata odszkodowań pod drogę gminną Nr 106866B na odcinku Kol. Zabłudów – Ostrówki i ulicę Demblińską w Zabłudowie Zakupione grunty stanowią mienie gminne	431 589		428 589	390 241,51	91
700	70005	2016-2017	Wykonanie altany w Kamionce - fundusz sołecki	9 000	0	12 000	11 931,00	99,43
700	70005	2016-2017	Dokończenie budowy wiaty widowiskowej w Kurianach w ramach funduszu sołeckiego	9 000	0	6 000	6 000,00	100
700	70005			446 589	0	446 589	408 172,51	91,39
750	75023	2017	Zakup wyposażenia na potrzeby Urzędu Miejskiego w Zabłudowie	9 700	0	9 700	9 194,25	95
750	72023			9 700	0	9 700	9 194,25	95
754	75412	2016	Opracowanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej na budowę dachu na budynku OSP w Folwarkach Wielkich w ramach funduszu sołeckiego	12 696	0	12 696	12 301,70	97
754	75412			12 696	0	12 696	12 301,70	96,90
801	80101	2017	Przebudowa podziemi w budynku Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Zabłudowie	309 850	0	309 850	304 885,15	98
801	80101	2017	Opracowanie dokumentacji technicznej na budowę biologicznej oczyszczalni ścieków przy Szkole Podstawowej w Rafałowce	10 400	0	10 400	7 417,50	42
801	80148	2017-2018	Zakup wyposażenia na potrzeby stołówki szkolnej	3 184		3 184	3 183,92	100
801	80104	2017-2018	Projekt "Przedszkole dobre na start" w tym Budowa wraz z rozbudową budynku przedszkola w Zabłudowie z dofinansowaniem ze środków RPO WP w latach 2014-2020	2 735 284	0	46 550	46 550,00	78,44
801				3 058 718	0	369 984	362 036,57	96,99
900	90001	2016-2017	Wykonanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej na zadania pn."Modernizacja oczyszczalni ścieków w Zabłudowie "	24 505	0	24 505	24 500,00	100
900	90001			24 505		24 505	24 500,00	100
900	90002	2016-2017	Rekultywacja Gminnego Wysypiska Odpadów	275 000	263 030	11 970	11 968,39	100
900	90002	2017	Zakup kontenerów na potrzeby gospodarowania odpadami dla potrzeb Urzędu Miejskiego w Zabłudowie i jego jednostek organizacyjnych	21 255	0	21 255	21 254,40	100
900	90002			296 255	263 030	33 225	33 222,79	100
900	90015	2016-2017	Budowa oświetlenia przy przystanku we wsi Protasy	72 000	5 000	2 000	1 700	85,00
900	90015	2016-2017	Budowa oświetlenia przy przystanku we wsi Kuriany	72 000	5 000	67 000	1 900	2,84
900	90015	2017	Montaż lamp oświetleniowych we wsi Kucharówka w ramach funduszu sołeckiego	6 010	0	6 010	4 920,00	81,86
900	90015	2017	Montaż lamp oświetleniowych we wsi Płoskie w ramach funduszu sołeckiego	12 054	0	12 054	12 054,00	100
900	90015	2017	Przygotowanie dokumentacji projektowej na budowę oświetlenia od przystanku PKS do wsi Laszki w ramach funduszu sołeckiego	7 252	0	7 252	6 150,00	84,80

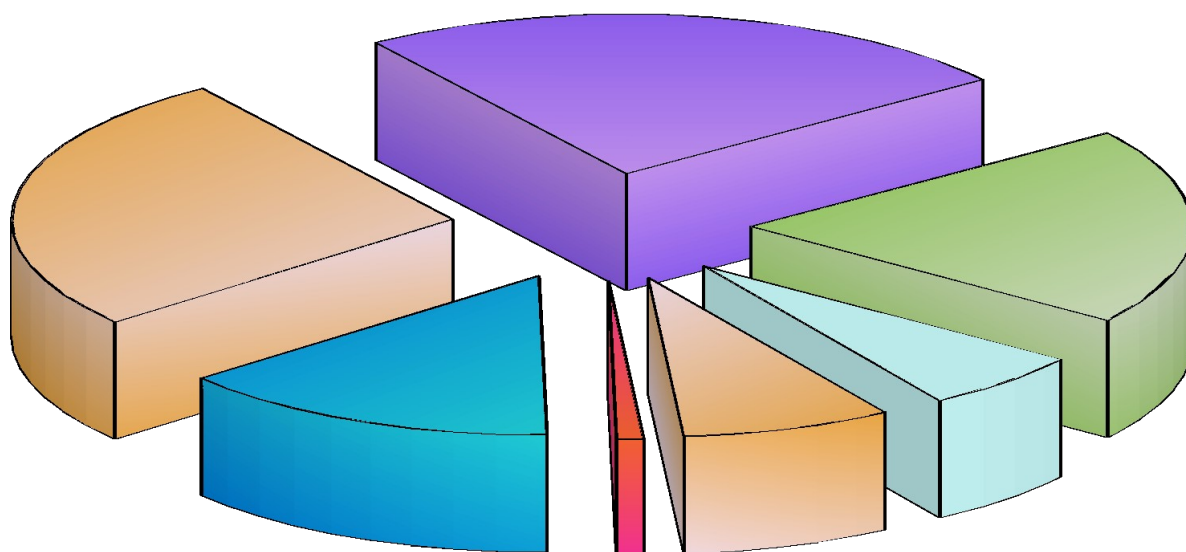

Dz.	Rozdz.	Okres realizacji	Nazwa zadania	Wartość zadania	Dotychczas poniesione wydatki	Środki wynikające z planu na 2017	Wydatki wykonane na 31.12.2017	% zaawansowania
900	90015	2017	Opracowanie dokumentacji wraz z montażem lamp oświetleniowych przy drodze 588 i 601 we wsi Skrybicze w ramach funduszu sołeckiego	12 301		12 301	11 801,18	95,93
900	90015	2017	Opracowanie dokumentacji wraz z montażem lamp oświetleniowych oraz postawieniem słupów we wsi Łubniki w ramach funduszu sołeckiego	40 177	0	40 177	38 868,00	96,74
900	90015	2017	Montaż oświetlenia ulicznego na ulicy Surażskiej w Zabłudowie	48 350	0	48 350	38 769,90	80,19
900	90015	2015-2016	Poprawa efektywności energetycznej poprzez modernizację infrastruktury oświetleniowej na terenie Gminy Zabłudów w ramach ZIT w BOF	2 302 654	1 821 863	480 791	471 913,51	98,15
900	90015	2016-2017	Przygotowanie dokumentacji projektowej na budowę oświetlenia przejść w pasie drogi Protasy-Łubniki oraz przy przystanku w Kurianach	10 000		10 000	0	--
900	90015	2017	Montaż oświetlenia ulicznego na terenie Gminy Zabłudów na podstawie wniosków składanych od 2015 roku	123 169		123 169	53 093,46	43,11
900	90015	2017	Opracowanie dokumentacji projektowej do montażu lamp oświetleniowych w m. Kudrycze w ramach funduszu sołeckiego	9 163		9 163	9 811,07	107
900	90015	2017	Opracowanie dokumentacji projektowej do montażu lamp oświetleniowych w m. Zajezerce w ramach funduszu sołeckiego	5 000		5 000	1 100,00	22,00
900	90015	2017	Opracowanie dokumentacji projektowej do montażu lamp oświetleniowych w m. Protasy w ramach funduszu sołeckiego	6 000		6 000	0	--
900	90015			2 661 130	1 831 863	829 267	652 081,12	67,58
900	90095	2017	Opracowanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej oraz dokumentu potwierdzającego zasadność realizacji inwestycji celem złożenia projektu na montaż instalacji fotowoltaicznych i solarnych w ramach RPO WP w latach 2014-2020	20 000	0	20 000	19 362,36	97
900	90095	2017	Zakup wyposażenia na potrzeby Referatu Gospodarki Komunalnej	9 884	0	9 884	9 883,77,-	100
900	90095			29 884	0	29 884	29 246,13	97,86
921	92109	2016-2017	Wykonanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej budowy Miejskiego Ośrodka Kultury w Zabłudowie w celu złożenia wniosku do Programu Współpracy Transgranicznej Polska- Białoruś -Ukraina	47 500	0	47 500	2 286 36	4 81
921	92109	2016-2017	Wykonanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej budowy świetlicy wiejskiej w Rafałowie w celu złożenia wniosku do Programu Współpracy Transgranicznej Polska- Białoruś -Ukraina	20 000	0	20 000	0	--
921	92109	2017	Wykonanie ogrodzenia placu przy świetlicy wiejskiej w Folwarkach Tylwickich - fundusz sołecki	8 000	0	8 000	4 709,46	58,86
921	92109	2016-2017	Wykonanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej remontu Wiejskiego Domu Kultury w Krynickich	30 540	25 000	5 540	5 540,00	100
921	92109	2016-2017	Wykonanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej przebudowy Świetlicy wiejskiej w Koźlikach wraz z aktualizacją audytu energetycznego	15 030	0	15 030	10 365,00	68,96
921	92109	2016-2017	Wykonanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej przebudowy Świetlicy wiejskiej w Kaniukach wraz z aktualizacją audytu energetycznego	23 630	0	23 630	23 459,00	99,28
921	92109	2016-2017	Wykonanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej przebudowy Świetlicy wiejskiej w Rzepnikach	23 630	0	23 630	23 459,00	99,28
921	92109	2017	Wykonanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej przebudowy Świetlicy wiejskiej w Ostrówkach	20 000	0	20 000	19 957,00	100
921	92109			188 330	25 000	163 330	89 775,82	54,97
926	92601	2017	Opracowanie dokumentacji do zgłoszenia budowy piłko-chwyków na boisku przy Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Zabłudowie	10 000	0	10 000	7 995,00	79,95
926	92601			10 000	0	10 000	7 995,00	79,95
926	92605	2017	Zakup i trwały montaż dwóch urządzeń sportowo-rekreacyjnych na działce 742 we wsi Bobrowa w ramach funduszu sołeckiego	7 342	0	7 342	7 306,20	100
926	92605	2017	Budowa ogrodzenia przy placu zabaw na osiedlu w Dobrzyniówce w ramach funduszu sołeckiego	5 000	0	5 000	4 993,06	100
Dz.	Rozdz.	Okres realizacji	Nazwa zadania	Wartość zadania	Dotychczas poniesione	Środki wynikające	Wydatki wykonane na	% zaawansowania

				wydatki	e z planu na 2017	31.12.2017	nsowania	
926	92605	2017	Budowa siłowni na działce 339 we wsi Halickie w ramach funduszu sołeckiego	12 853	0	12 853	12 847,20	100
926	92605	2017	Montaż siłowni sportowo-rekreacyjnej w Kurianach w ramach funduszu sołeckiego	11 450	0	11 450	10 774,20	94,10
926	92605	2017	Zakup i montaż urządzeń placu zabaw w Kurianach w ramach funduszu sołeckiego	4 810	0	4 810	4 612,50	95,88
926	92605	2017	Montaż siłowni sportowo-rekreacyjnej w Zagruszanach w ramach funduszu sołeckiego	8 390	0	8 390	8 388,00	100
926	92605			49 845	0	49 845	49 473,85	99,25
Ogółem				28 442 470	2 301 906	2 962 716	2 418 785,44	81,64

1. Do wydatków majątkowych należy zaliczyć również środki do wpłaty na fundusz wsparcia Policji w wysokości 12.000 zł z przeznaczeniem na dofinansowanie zakupu pojazdu służbowego, który będzie wykorzystywany na terenie sąsiadujących Gmin Zabłudów, Gródek i Michałowo.
2. Przekazano dotację dla Powiatu na opracowanie dokumentacji projektowej na przebudowę drogi Nr 1488B na odcinku Nowosady - do granicy Gminy Zabłudów 60.000 zł (udział Gminy Zabłudów stanowi 50% wartości zadania 29.362,50 zł),

W przedstawionej tabeli zawarto szczegółowe wykonanie zadań inwestycyjnych, natomiast prezentowany poniżej układ graficzny przedstawia główne kierunki inwestowania Gminy Zabłudów w 2017 r.

W roku 2017 pomimo wielu problemów związanych z realizacją zadań inwestycyjnych Gmina Zabłudów kontynuuje zgodnie z intencją Rady Miejskiej w Zabłudowie jak i Burmistrza Zabłudowa inwestycje w drogi gminne i za pomocą dotacji na drogi powiatowe. Ponadto zakończono działania mające na celu modernizację oświetlenia ulicznego. Jest to duża inwestycja, która przyczyni się do uzyskania wyższej efektywności energetycznej na terenie gminy i oszczędności z tytułu opłat za energię. Również zrealizowane zostały zadania z zakresu ochrony środowiska, zakończono rekultywację gminnego wysypiska odpadów. Ponadto zrealizowano wiele drobnych zadań inwestycyjnych w ramach funduszy sołeckich, szczególne uznanie znajdują place zabaw, altany, wiaty oraz małe siłownie rekreacyjno-sportowe na powietrzu.

Wydatki bieżące

010 "Rolnictwo i łowiectwo"

Składka w wysokości 2% podatku rolnego na Izby Rolnicze została naliczona i opłacona za 2016 rok w kwocie 20.838,69 zł. Jest ona niższa od adekwatnego okresu 2016 rok o 2,05%. Jej wysokość jest uzależniona od wysokości podatku rolnego wpływającego do budżetu a tym samym również od wysokości stawek powołanego wyżej podatku.

W rozdz. 01095 „Pozostała działalność” wydatkowano środki z dotacji na zadania zlecone z zakresu administracji rządowej, z przeznaczeniem na sfinansowanie refundacji części podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej przez producentów rolnych – 662.079,05 zł. W kwocie powyższej mieszczą się koszty obsługi zadania stanowiące 2% poniesionych wydatków, tj. dodatek specjalny dla pracowników realizujących zadanie – 6.500 zł, składki ZUS i FP – 1.913,34 zł, zakup materiałów - 690,64 zł (toneru, kopert, papieru oraz innych materiałów niezbędnych do realizacji zadania), zakup usług pocztowych – 4.568,60 zł. Wydano 671 decyzji w powyższym zakresie.

Ponadto w Rozdz. 01095 „Pozostała działalność” § 4300 „Pozostałe usługi” poniesiono wydatki na wykonanie umowy w zakresie zakupu usług utylizacji odpadów – 4.536 zł, dokonano wycinki drzew na kwotę 1.845 zł oraz zakupiono drzewka do zasadzenia w o wartości 648 zł.

600 "Transport i łączność"

Wydatki bieżące w wysokości 1.998.052,84 zł w zakresie utrzymania dróg w 2017 roku były dwukrotnie wyższe od poniesionych w 2016 roku. Tak duży wzrost wydatków w tym zakresie jest spowodowany głównie remontami na drogach oraz zakupem destruktu i grubego kruszywa. Potrzeby w tym zakresie uwarunkowane są również utrzymującymi się niesprzyjającymi warunkami atmosferycznymi - duża ilość opadów negatywnie wpływa na stan dróg lokalnych.

W ramach tego działu poniesiono następujące wydatki bieżące:

Prace związane z bieżącym utrzymaniem dróg, tj. zakup usług w zakresie odśnieżania dróg i chodników oraz posypywania piaskiem – 380.438 zł (w adekwatnym okresie 2016 r. – 137.083 zł, 2015 r. – 14.372 zł, 2014 r. – 255.264zł), usuwanie drzew, krzewów i koszenie w pasie dróg – 4.192 zł, prace pracowników gospodarki komunalnej sprzętem gminnym na drogach, w tym: zużycie paliwa i wynagrodzenie pracowników - 22.635 zł.

Ponadto poniesiono wydatki na zakup tablic z nazwami ulic – 27.192 zł, zamontowano i wymieniono znaki drogowe o wartości 6.248 zł oraz dokonano przebudowy, naprawy przepustów wraz z naprawą dróg – 39.216 zł. Pozostałe prace związane z przejezdnością dróg to dostawa żwiru, piachu, mieszanki kruszywa łamanego, pospółki drogowej i destruktu oraz usługi koparko-ładowarką i samochodem.

Dodatkowe usługi związane z drogami to: pobranie próbek i zbadanie jakości wbudowanego kruszywa - 2.337 zł, wyznaczenie punktów granicznych działek – 8.700 zł. Ponadto oznakowano poziome przejścia dla pieszych – 1.245 zł i wydatkowano kwotę 21.818 zł na przeniesienie drogi wewnętrznej. Przy remontach dróg konieczne są kopie map, opracowanie przedmiarów robót, na ten cel wydatkowano kwotę 1.987 zł

Na bieżące utrzymanie dróg gminnych składają się :

- a Wynajem sprzętu i pracowników – 146 086,55 zł.
- b Profilowanie dróg gminnych i inne prace równiarką – 261 190,37 zł.
- c Dostawy materiałów na drogi gminne – 517 512,28 zł.

Dodatkowo gmina ponosi opłatę za umieszczenie urządzeń w pasie dróg powiatowych i wojewódzkich w kwocie 46.693 zł.

W związku z podpisaną umową, z PKS Białystok na pokrycie kosztów usług w zakresie przewozu mieszkańców wnoszone są dopłaty do konkretnych kursów PKS na trasie Białystok – Kaniuki, Białystok – Rzepniki oraz Białystok- Zabłudów przez Rafałówkę.

Zgodnie z zawartymi umowami w 2017 r. wydatkowano kwotę 90.894 zł (w adekwatnym okresie 2016 r. – 102.827 zł, w 2015 r. – 111.855 zł, w 2014 r. – 74.303 zł).

W oparciu o podpisane porozumienie z Miastem Białystok na przekazanie do realizacji zadania własnego na przewóz mieszkańców od granic Gminy Białystok do Białostoczku jest wydatkowana miesięcznie kwota 8.000 zł (plus – minus) - rozliczenie na koniec każdego kwartału. Wydatkowano ogółem w 2017 roku 88.655 zł (w 2016 r. wydatkowano – 71.463 zł, a w 2015 r. - 70.277 zł). Porównywalne kwoty wydatków w tym zakresie świadczą o stabilnej ilości zakupywanych biletów miesięcznych i jednorazowych przez mieszkańców gminy na trasie Białystok –Białostoczek.

700 „Gospodarka mieszkaniowa”

Wydatki w tym dziale związane są z gospodarką gruntami i nieruchomościami. W roku 2017 były to w szczególności:

1. Ogłoszenia i komunikaty o sprzedaży gruntów gminnych - 2.059 zł,
2. Wypisy i wyrisy nieruchomości dla potrzeb sprzedaży - 2.488 zł
3. Operaty szacunkowe i podziały działek - 8.987 zł,
4. Zagospodarowanie terenu we wsi Tatarowce w ramach funduszu sołectkiego na kwotę 6.642 zł,
5. Montaż i dostawa tablic ogłoszeniowych w ramach funduszy sołectkich 2.985 zł,
6. Zakupiono licencję EW.MAPA 13FB za kwotę 3.220 zł,
7. Aktualizacja oprogramowania i opieka autorska eGmina, iMPA –1.845 zł,
8. Ustalenie punktów granicznych działki – 2.500 zł,
9. Weryfikacja użytku gruntowego i prace porządkowe na działce – 1.300 zł

710 „Działalność usługowa”

Poniesione wydatki dotyczą przygotowania i opracowania projektów decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania przestrzennego terenu dla inwestycji celu publicznego zg. z ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz dla budowy budynków mieszkalnych oraz wykonanie aktualizacji mapy zasadniczej do celów projektowych 206 zł. W zakresie działalności usługowej mieszczą się prace geodezyjne i kartograficzne, w ramach których dokonano wznowienia znaków granicznych – 799 zł. W ramach funduszu sołectkiego opracowano dokumentację budowy sceny w Krynickich - 2.952 zł i uprzątnięto działkę w Kurianach - 3.340 zł

750 "Administracja publiczna"

Z tytułu realizacji zadań zleconych z zakresu administracji rządowej wydatkowano kwotę 67.245,50 zł przekazaną w formie dotacji na wynagrodzenia i pochodne pracowników wykonujących zadania w dziedzinie USC oraz ewidencji ludności, a w szczególności:

1. Zadania z zakresu działalności gospodarczej oraz obrony cywilnej,
2. Zadania z zakresu realizacji ustawy prawo o aktach stanu cywilnego,
3. Zadania z zakresu realizacji ustawy o ewidencji ludności i dowodów osobistych.
4. Zadania z zakresu ewidencji działalności gospodarczej

Nowa forma naliczania dotacji na powyższe zadania spowodowała obniżenie dotacji o ok. 43%, co zmusiło samorząd do wydatkowania środków własnych na zadania zlecone w wysokości ok. 160 tys. zł. Należy podkreślić, iż wyliczona stawka za roboczogodzinę i określona mediana czasowa wykonywania poszczególnych czynności jest bardzo niesprawiedliwą formą rozliczenia dla samorządów. Wyliczenia stosowane przez budżet państwa nie biorą pod uwagę czasu gotowości pracowników, tylko czas efektywny.

Ze środków własnych poniesiono wydatki na : zakup materiałów biurowych i druków – 3.302 zł, zakupiono krzesła dla do USC – 3.338 zł. W związku z wręczeniem medali za wieloletnie pożycie małżeńskie zakupiono również kwiaty za kwotę 1.340 zł. Za usługi w zakresie serwisu oprogramowania na potrzeby ewidencji ludności zapłacono kwotę 5.529 zł. Wynajęto pomieszczenie na potrzeby przechowywania materiałów w zakresie zarządzania

kryzysowego za które wniesiono opłatę w wysokości - 2.693 zł. Wyremontowano pomieszczenie w USC i sali ślubów na kwotę 22.600 zł.

Koszty związane z funkcjonowaniem Rady Miejskiej Rozdz. 75022 - diety za posiedzenia komisji, sesje Rady Miejskiej, dieta przewodniczącego, ogółem w kwocie 129.406 zł (w 2016 roku była to kwota 151.100 zł, w 2015 r. – 151.778 zł). Zgodnie z uchwałą Rady Miejskiej w Zabłudowie na zakup usług transportowych dojazdów służbowych sołtysów wydatkowano kwotę 11.341 zł. Za prenumeratę gazety sołeckiej opłacono 2.915 zł. Zakupiono materiały niezbędne do realizacji zadań rady.

Na utrzymanie Urzędu Miejskiego realizującego zadania na rzecz gminy poniesiono wydatki w wysokości 2.562.912 zł (w 2016 r. była to kwota - 2.560.820 zł, w 2015 r.- 2.597.650 zł, w 2014 r.- 2.449.202 zł). W ramach wydatków bieżących – wynagrodzenia i pochodne, nagrody jubileuszowe, nagrody roczne, wynagrodzenia z umów zleceń - 1.970.379 zł (w 2016 r. – 1.966.616 zł, w 2015 r. – 2.041.304 zł, w 2014 r. – 1.954.990 zł), odpis na ZFŚS – 40.863 zł.

Ponadto poniesiono wydatki stałe, których najważniejszymi pozycjami są:

1. serwisy i bieżąca konserwacja alarmów i systemów komputerowych 20.982 zł /w 2016 r. – 26.641 zł, w 2015 r. 24.456 zł, 2014- 27.648 zł/,
2. stały nadzór BHP - 14.216 zł / w 2016 r. – 13.831, w 2015 r. 13.684 zł/,
3. opieka informatyczna - 37.460 zł /w 2016 r. – 34.200 zł, w 2015 r. – 19.794 zł, w 2014 r. - 19.188 zł/. Znaczący wzrost w porównaniu do 2015 roku kosztów zakupu usług w tym zakresie wynika z konieczności zwiększenia ilości godzin świadczonych usług informatycznych.
4. zakup licencji dostępu do LEX – 10.320 zł, zakup i wdrożenie programu „Arkusze zbiorczy „ - 1.132 zł, licencja na dodatkowe stanowisko – 2.226 zł, zakup licencji do prowadzenie ewidencji środków trwałych – 8.540 zł,
5. opłaty za usługi telefonii stacjonarnej i komórkowej - 6.334 zł /w 2016 r. 11.810 zł, w 2015 r. 19.129 zł, w 2014 r. 19.022 zł/. Obniżenie wydatku podyktowane jest korzystną zmianą od 2016 r. umowy na zakup usług teleinformatycznych.
6. zakup usług pocztowych - 178.201 zł oraz usługi wysyłkowe i transportowe - 415 zł. W porównaniu do roku 2016 nastąpił wzrost o ok. 12 tys. zł,
7. podróże służbowe 4.606 zł, /w 2016 r. – 5.229, w 2015 r. – 4.277 zł/,
8. szkolenia pracowników - 17.792 zł /w 2016 r. – 22.478 zł, w 2014 r.- 10.550 zł,
9. monitorowanie urzędu 1.396 zł, kwota jest od kilku lat stała,
10. zakup wyposażenia: drukarka, laptop, niszczarka za kwotę 8.936 zł, głośnik sufitowy , router i mikrofon o wartości 1.609 zł meble i fotele obrotowe dla pracowników – 16.590 zł,
11. zakup drukarki do środków trwałych wraz etykietami foliowymi 2738 zł
12. prowizje bankowe i opłaty za prowadzenie rachunku – 4.489 zł /w 2016 r. – 6.713 zł, w 2015 r. – 7.179 zł, w 2014 r. – 6.917 zł/,
13. zakup materiałów biurowych i tonerów do urządzeń drukujących i kserograficznych 30.088 zł, obniżenie w porównaniu do 2016 r. o ok. 2.550 zł,
14. składki na Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych - 35.273 zł, /w 2016 r. była to kwota 32.334 zł, w 2015 r. – 19.129 zł, w 2014 r. – 16.251 zł/. W 2018 roku nastąpi obniżenie składki spowodowane nabyciem przez pracownika orzeczenia o stopniu niepełnosprawności,
15. prenumerata wydawnictw i poradników – 9.320 zł /w 2016 r. – 8.445 zł, w 2015 r. – 6.264 zł, w 2014 r. – 5.774 zł/,
16. wypłata zgodnie z zawartymi umowami ryczałtu za korzystanie z własnego samochodu dla celów służbowych – 7.077 zł i jest to kwota porównywalna do wydatku w 2016 r.,
17. abonament za BIP – 2.262 zł, świadczenie usługi asysty technicznej – 5.363 zł,
18. opłata podatku leśnego i od środków transportu przez Urząd na rzecz Gminy Zabłudów 7.040 zł,

19. konserwacja, przegląd i naprawa kserokopiarek i niszczarek, części do drukarek – 4.118 zł /w 2016 r. – 3.755 zł, w 2015 r. – 5.682 zł, w 2014 r. – 4.969 zł/. Obniżenie kosztów obsługi sprzętu wynika z wymiany w 2015 r. znacznej ilości komputerów w ramach Projektu pn” Wdrażanie elektronicznych usług dla ludności Województwa Podlaskiego”,
20. zakup środków czystości 7.966 zł, druków 6.583 zł, artykuły spożywcze – 797 zł,
21. wykonano drobne remonty w urzędzie, na co wydatkowano 2.887 zł, przeprowadzone serwisowanie okien i wykonano osłony do okien za kwotę 4.036 zł,
22. zakup i dystrybucja energii cieplnej i elektrycznej – 34.691 zł /w 2016 r. była to kwota 30.893 zł, w 2015 r. – 35.670 zł/,

Pozostałe wydatki to: usługi kominiarskie, opłaty związane z ubezpieczeniem mienia gminnego, opłata za korzystanie z radiodbiorników i za rezerwację częstotliwości radiowej oraz zakup innych usług i materiałów związanych z funkcjonowaniem Urzędu.

Na przeprowadzenie referendum w sprawie lokalizacji lotniska regionalnego wydatkowano kwotę 30.248 zł, a w szczególności wydatki na diety komisji 24.200 zł, na wsparcie informatyczne 4.302 zł. Pozostałe koszty to zakup materiałów i usług niezbędnych do prac komisji.

Ponadto w Rozdz. 75075 w ramach promocji gminy poniesiono wydatki w kwocie 39.456 zł, w tym: zakupiono puchary, nagrody na wystawy i pokazy – 4.238 zł. W ramach umowy zlecenia zakupiono usługi w zakresie odnowienia szlaków turystycznych na terenie gminy – 1.000 zł. Poniesiono wydatki na promocję gminy w ramach koncertów i festiwali 2.000 zł. Zakupiono artykuły promujące Gminę Zabłudów (banery, torby, długopisy i koszulki) za kwotę 6.271 zł. Wniesiono opłaty za udział w międzygminnej spartakiadzie – 700 zł. Poniesiono wydatki w kwocie 7.970 zł na wydanie publikacji „Z Zacisza na Syberię” Zorganizowano turniej szachowy, którego koszt zamknął się w kwocie 700 zł. W ramach promocji gminy wszystkie sesje są nagrywane, co umożliwia mieszkańcom zapoznanie się z tematami poruszonymi w czasie obrad, w ramach promocji wydatkowano kwotę 13.653 zł.

Dynamikę zmian wydatków bieżących w zakresie administracji na przestrzeni lat 2014 -2017 prezentuje poniższa tabela:

Klasyfikacja budżetowa	Nazwy rodzaju działalności	2014 w zł	2015 w zł	2016 w zł	2017 w zł	2017/2016 %
1	2	3	4	5	6	7
75011	Urzędy Wojewódzkie	102.378	58.307	53.738	227.837	423,98 %
75022	Rada gminy	125.663	151.778	151.100	144.465	95,61%
75023	Urząd gminy	2.449.202	2.597.650	2.560.820	2.562.912	100,08%
75075	Promocja gminy	28.962	34.473	26.089	39.456	151,24%
75095	Pozostała działalność w zakresie administracji	184.185	178.053	154.132	191.410	124,19 %

W Rozdz. 75011 „Urzędy Wojewódzkie” znaczący wzrost wydatków jest spowodowany ujęciem w ewidencji księgowej całości wydatków ponoszonych na sprawy obywatelskie i zadania pozostałe. Dotychczas była to kwota tylko do wysokości dotacji na zadania zlecone. Obecnie część wydatków, które nie zostały objęte refundacją jest księgowana ze środków własnych w Rozdz. 75011 *Urzędy wojewódzkie*.

W Rozdz. 75095 w zakresie działalności pozostałej ponoszone są wydatki na wypłatę wynagrodzeń wraz z pochodnymi (refundowane w 80% przez Urząd Pracy) pracownikom robót publicznych – 70.536 zł, odpis na ZFŚS – 5.533 zł oraz zakup materiałów i usług zdrowotnych oraz szkoleń BHP zatrudnionych pracowników zgodnie z obowiązującymi przepisami 5.803 zł.

Opłacono składkę na LGD 10.000 zł oraz za przynależność do Związku Gmin Wiejskich 1.863 zł, składkę członkowską w wysokości 5.000 zł na rzecz Stowarzyszenia Białostockiego Obszaru Funkcjonalnego.

W ramach planu wydatków tego rozdziału ujęte jest wynagrodzenie wraz z pochodnymi pracownika delegowanego jako koordynatora do realizacji zadań związanych z członkostwem Gminy w BOF. Wydatki powyższe są refundowane przez Stowarzyszenie w pełnej wysokości zgodnie z podpisanym porozumieniem.

W związku z realizacją zadań z zakresu uczestnictwa w BOF poniesiono podlegające refundacji wydatki na wynagrodzenia i pochodne koordynatora w wysokości 10.178 zł oraz wydatki na wynagrodzenie i pochodne koordynatora Projektu pn. "Przygotowanie programu rewitalizacji dla Gminy Zabłudów" 1.998 zł.

Na koszty uzyskania dochodów podatkowych składają się:

1. Prowizje z tytułu zainkasowanych dochodów podatkowych 45.837 zł, jest to wydatek niższy od poniesionego w adekwatnym okresie 2016 r. o 3.881 zł.
2. Zakup druków, kopert i materiałów na potrzeby wymiaru podatków 1.357 zł.
3. Pozostałe koszty w wysokości 3.861 zł to wydatki związane z egzekucją komorniczą zaległości podatkowych, wpis hipoteki przymusowej, inne wydatki nierozdzielnie związane z poborem podatków. Szkolenia pracowników w zakresie księgowości podatkowej i wymiaru za kwotę 350 zł.

751 "Urzędy naczelnych organów władzy, kontroli i sądownictwa"

Wydatki zrealizowane w Rozdz. 75101 *Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa* pochodzą ze środków dotacji celowej z budżetu państwa. Na prowadzenie oraz aktualizację stałego rejestru wyborców została wypłacona kwota 1.870,74 zł, w formie dodatku specjalnego pracownikom urzędu wykonującym powyższe zadania.

754 "Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa"

W Rozdz. 75404 *Komendy wojewódzkie Policji* wydatkowano kwotę 24.000 zł na fundusz celowy Policji. Środki na wydatki bieżące zostały wykorzystane na dofinansowanie wynagrodzeń dla funkcjonariuszy policji za pracę w godzinach nadwymiarowych w postaci patroli pieszych i zmotoryzowanych oraz na zakup wyposażenia. W ramach przekazanych środków na wydatki majątkowe Burmistrz podpisał porozumienie na dofinansowanie zakupu samochodu na potrzeby Komisariatu w Zabłudowie.

W Rozdz. 75406 *Straż graniczna* przekazano środki na fundusz celowy 5.000 zł na zakup paliwa do pojazdów służbowych, w celu zabezpieczenia odcinka granicy państwowej oraz zwiększenia bezpieczeństwa mieszkańców gminy.

W Rozdz. 75412 na działalność OSP kwotę 386.117 zł na wydatki bieżące, z tego zrealizowano wydatki w 96,99 %. Jest to kwota niższa w porównaniu do roku 2016 o ok. 5.000 zł. Ponadto w ramach Rozdz. 75412 zostały zobowiązania niewymagalne związane z zakupem materiałów i energii na kwotę 3.741 zł.

Na wynagrodzenia i pochodne oraz umowy zlecenia poniesiono wydatki w kwocie 176.841 zł. Wydatki są wyższe o 13.700 zł w porównaniu do 2016 roku w związku z wypłaconą nagrodą jubileuszową i odprawą emerytalną.

Pozostałe wydatki to: zakup paliwa i części zamiennych do naprawy pojazdów - 19.828 zł /w 2016 r. - 28.608 zł, w 2015 - 37.004 zł, w 2014 - 24.377 zł/. Obniżenie wydatków na zakup części wynika z wyposażenia jednostek w nowsze pojazdy oraz remonty kapitalne posiadanych samochodów. Na obniżenie zakupu paliwa przekłada się mniejsza liczba wyjazdów do pożarów. Nie wskazuje na to kwota zapłacona za udział w akcjach gaśniczych w 2017 roku, jednakże w roku 2017 został rozliczony IV kwartał 2016 roku.

Wniesiono opłaty za badania samochodów i opłaty rejestracyjne - 1.843 zł. Dopuszono jednostki w sprzęt i ubrania ochronne o wartości - 26.050 zł.

Na zakup energii elektrycznej i ciepłej oraz usług dystrybucji energii elektrycznej wydatkowano 21.905 zł /w 2016 r. - 18.273 zł, w 2015 r. - 22.314 zł, w 2014 r. - 13.099 zł/. Ogrzewanie gazowe pozwala zachować budynek i sprzęt w należytej gotowości bojowej.

Za udział w akcjach gaśniczych wydatkowano kwotę 51.936 zł /w 2016r. – 25.030 zł, w 2015 – 76.638 zł/, zaś na ubezpieczenie budynków, pojazdów i strażaków – 21.745 zł. Dodatkowo wydatkowano środki na konserwację i naprawy gaśnic oraz przegląd agregatów i zestawów narzędzi hydraulicznych – 8.200 zł, prenumeratę czasopisma „Strażak” - 504 zł.

Ponadto w zakresie działań OSP w Pawłach realizowano wydatki z funduszu sołectkiego na wymianę okien i drzwi zewnętrznych w wysokości 3.950 zł.. Pozostałe wydatki związane są z funkcjonowaniem jednostek OSP działających na terenie Gminy Zabłudów.

Zakupiono sprzęt i wyposażenie z dotacji Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podlaskiego oraz Gminy Zabłudów, zgodnie z zawartymi umowami.

Środki przyznane jednostkom Zabłudów i Ryboły zarejestrowanym w Krajowym Systemie Ratownictwa zostały wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem .

757 "Obsługa długu publicznego"

W ramach tego działu zabezpieczono środki związane z obsługą długu: spłata odsetek od zaciągniętych pożyczek i kredytów w 2016 roku wyniosła –296.487 zł, co stanowi 99 % planu /dla porównania w tym samym okresie 2016 r. była to kwota 255.314 zł, w 2015 r. – 256.314 zł, w 2014 r. – 285.017 zł/. Wzrost wydatków związanych z obsługą długu wynika ze zwiększenia zadłużenie w grudniu 2016 w postaci kredytu w kwocie 2.000.000 zł. Jednakże najistotniejszym elementem wpływającym na obsługę długu jest obniżenie stóp procentowych. Emisja obligacji samorządowych w latach 2013-2015 z uwagi na niską marżę bankową również przyczyniła się do obniżenia kosztów obsługi długu.

758 „Różne rozliczenia”

Wysokość rezerwy ogólnej określonej uchwałą budżetową wyniosła 260.000 zł, w tym rezerwa celowa na realizację zadań w zakresie zarządzania kryzysowego to 83.000 zł. Rozdysponowano rezerwę ogólną w wysokości 176.639 zł na następujące wydatki:

1. Rozdz. 80101 Szkoły podstawowe w związku ze złożonymi wnioskami przez dyrektorów szkół podstawowych na zakup materiałów i usług dla potrzeb nowo otwartej klasy integracyjnej i sportowej na § 4210 kwotę 18.000 zł i na § 4300 kwotę 10.000 zł.
2. w Rozdz. 80104 Przedszkola w związku ze złożonym wnioskiem przez Dyrektora Zespołu Szkolno-Przedszkolnego na zakup materiałów dla potrzeb nowego oddziału przedszkolnego dla grupy dzieci trzyletnich § 4210 kwotę 9.000 zł.
3. Rozdz. 80110 Gimnazja § 4240 kwotę 3.000 zł, w 80110 Szkoły podstawowe § 4240 kwotę 4.240 zł w związku z koniecznością zabezpieczenia 20% udziału środków własnych na realizację Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa dofinansowanego w 80% z dotacji z budżetu państwa
4. Rozdz. 90002 Gospodarka odpadami § 4300 kwotę 3.460 zł w związku z organizacją wybudowanego przez Gminę Zabłudów Punktu Selektywnego Zbiórki Odpadów Komunalnych.
5. Rozdz. 75011 Urzędy Wojewódzkie § 4270 kwotę 15.000 zł w związku z koniecznością zabezpieczenia środków na pokrycie kosztów remontu sali Urzędu Stanu Cywilnego w Zabłudowie.
6. Rozdz. 85395 Pozostała działalność § 4270 kwotę 35.000 zł w związku z remontem sali konferencyjnej jako środki własne, ponieważ środki unijne w ramach zadania pn. „ZNÓW AKTYWNI- program na rzecz integracji i aktywizacji społeczno – zawodowej podopiecznych MOPS w Zabłudowie” są niewystarczające na całość kosztów remontu sali.
7. Rozdz. 75075 Promocja jednostki samorządu terytorialnego w związku z koniecznością zabezpieczenia środków na wydanie książki promującej Gminę Zabłudów w § 4300 o kwotę 5.000 zł.

8. Rozdz. 75023 *Urzędy gmin* w związku koniecznością zabezpieczenia środków na zakup oprogramowania i wyposażenia do prowadzenia ewidencji i amortyzacji środków trwałych w § 6060 o kwotę 2.700 zł.
9. Rozdz. 92109 *Domy i ośrodki kultury, świetlice i kluby* zwiększono § 4270 o kwotę 3.744 zł z przeznaczeniem na remont Świetlicy wiejskiej w Rzepnikach i Koźlikach.
10. Rozdz. 92109 *Domy i ośrodki kultury, świetlice i kluby* zwiększono środki na budowę pieca w Koźlikach w § 6050 o kwotę 1.791 zł.
11. Rozdz. 80101 *Szkoły podstawowe* § 4210 kwotę 1.500 zł i w § 4300 kwotę 1.500 zł z przeznaczeniem na zakup i montaż stolików i krzesełek w Szkole Podstawowej w Rafałówce
12. Rozdz. 75412 *Ochotnicze straże pożarne* § 4300 kwotę 10.000 zł w przeznaczeniu na wydatki z zakresu ochrony przeciwpożarowej związane z udziałem w akcjach gaśniczych.
13. Rozdz. 60016 *Drogi gminne* § 4210 zakup materiałów i wyposażenia w związku z zakupem 2 tablic za kwotę 4.305 zł promujących realizację Projektu „Uzbrojenie terenów inwestycyjnych w Zabłudowie”.
14. Rozdz. 75023 *Urzędy Gmin* zwiększanie w § 4210 zakup materiałów i wyposażenia o kwotę 7.000 zł, w związku z zabezpieczeniem zakupu materiałów na potrzeby urzędu.
15. Rozdz. 90001 *Gospodarka ściekowa i ochrona wód* § 4210 zakup materiałów i wyposażenia w związku z zakupem 1 tablicy za kwotę 2.153 zł promującej realizację Projektu „Uzbrojenie terenów inwestycyjnych w Zabłudowie
16. Rozdz. 90002 *Gospodarka odpadami* § 4610 kwotę 11.000 zł w związku z koniecznością zabezpieczenia środków na pokrycie kosztów postępowania odwoławczego wynikających z prawomocnego postanowienia Sądu Okręgowego w sprawie zwrotu wadium złożonego na przetarg na gminne wysypisko odpadów
17. Rozdz. 92195 *Pozostała działalność* § 4210 kwotę 2.370 zł w związku z zakupem ławek żeliwnych do parku podworskiego w Zabłudowie oraz § 4300 kwotę 330 zł na usługę transportową w powyższym zakresie
18. Rozdz. 80101 *Szkoły podstawowe* w związku ze złożonym wnioskiem przez Dyrektora Szkoły Podstawowej w Rafałówce na zakup usług w związku z naprawą obróbek blacharskich na balkonie w budynku szkoły na § 4300 kwotę 2.000 zł.
19. Rozdz. 75412 w związku koniecznością zapłaty za szkolenia ochotnikom jednostek OSP na terenie Gminy Zabłudów o § 4700 kwotę 5.000 zł.
20. w Rozdz. 75011 *Urzędy wojewódzkie* w związku koniecznością zabezpieczenia środków zakup usług pozostałych w § 4300 o kwotę 3.000 zł.
21. Rozdz. 75412 *Ochotnicze straże pożarne* zwiększono na zakup usług pozostałych w § 4300 o kwotę 3.000 zł w
22. Rozdz. 80101 *Szkoły podstawowe* w związku z realizacją Rządowego programu rozwijania szkolnej infrastruktury oraz kompetencji uczniów i nauczycieli w zakresie technologii informacyjno-komunikacyjnych na lata 2017-2019 „Aktywna tablica” zwiększono o obowiązkowy wkład własny w wysokości 3.500 zł.
23. w Rozdz. 85415 *Pomoc materialna dla uczniów o charakterze socjalnym* w związku z realizacją dofinansowania świadczeń pomocy materialnej zwiększono o kwotę obowiązkowego wkładu własnego w wysokości 8.046 zł.
24. w Rozdz. 92109 *Domy i ośrodki kultury, świetlice i kluby* zwiększono środki na zakup wyposażenia w § 4.210 o kwotę 1.000 zł.

801 "Oświata i wychowanie"

Wykonane wydatki bieżące tego działu w kwocie – 9.539.959 zł stanowią 29,23 % ogółu bieżących wydatków budżetowych (w porównaniu do 2016 r. odnotowano wzrost o 271.715 zł, do 2015 r. o 531.191 zł, a do 2014 r. o 737.569 zł).

Należy zauważyć, iż wydatki bieżące na realizację zadań wynikających z ustawy o systemie oświaty na terenie Gminy Zabłudów wyniosły w 2017 roku 9.934.235 zł, w tym 9.539.959 zł oświata i wychowanie + 394.276 zł - edukacyjna opieka wychowawcza. Subwencja oświatowa, która wpłynęła do budżetu gminy w 2017 roku w wysokości – 5.679.744 zł + 244.708 zł dotacje na zadania w zakresie oświaty i edukacyjnej opieki wychowawczej to ogółem 5.924.452 zł. Pozostałe nakłady poniesione na realizację zadań z zakresu oświaty i opieki edukacyjnej w wysokości **4.009.783 zł** stanowią środki własne samorządu. W porównaniu do 2016 roku nastąpił wzrost udziału środków własnych o kwotę 375.149 zł.

Wynagrodzenia, pochodne, inne świadczenia na rzecz nauczycieli i pracowników obsługi wszystkich jednostek oświatowych oraz odpis ZFŚS to kwota rzędu 7.680 tys. zł.

Na terenie gminy funkcjonują cztery szkoły podstawowe, jedno gimnazjum i jedno przedszkole samorządowe.

Największą pozycję wydatków w szkołach podstawowych stanowią koszty poniesione na wynagrodzenia i pochodne, umowy zlecenia i inne świadczenia na rzecz pracowników 4.699.310 zł /w porównaniu do 2016 r. wzrost o ok. 271 tys. zł, do 2015 r. wzrost o ok. 332 tys. zł/.

Pozostałe koszty to utrzymanie budynków: energia elektryczna i gaz - wykonanie – 99.990 zł (obniżenie wydatku o 16.678 zł w porównaniu do 2016 r). Na zakup materiałów w kwocie – 125.046 zł (w porównaniu do wydatków w 2016 r. wzrost o ok. 11 tys. zł) związanych z funkcjonowaniem szkół składają się m.in. zakup oleju opałowego w szkołach w Białostoczku, Dobrzyniówce i Rafałówce – 48.179 zł (wydatek na ten cel jest wyższy w porównaniu do 2016 r. o 9.300 zł), zakup artykułów szkolnych i biurowych – 8.125 zł, jest zauważalne niewielkie obniżenie wydatków o 1.080 zł w porównaniu do 2016 roku.

Największe wydatki na zakup środków czystości niezbędnych w utrzymaniu dużych budynków szkolnych ponosi Zespół Szkolno-Przedszkolny w Zabłudowie (w związku z zarządzaniem halą sportową 3.304 zł, w pozostałych szkołach – 1.643 zł). Pozostałe wydatki związane z bieżącym utrzymaniem wszystkich szkół podstawowych to:

- 1) prenumerata czasopism i poradników – 2.563 zł,
- 2) usługi telekomunikacyjne oraz opłaty abonamentowe za łącza internetowe – 7.095 zł, obniżenie w porównaniu do 2016 roku o kwotę 1.640 zł,
- 3) opłata za wodę i wywóz nieczystości oraz udrażnianie kanalizacji – 10.975 zł, w porównaniu do 2016 roku niewielkie obniżenie wydatku o 1.090 zł.
- 4) do zakupu usług pozostałych należy zaliczyć: usługi związane z naprawą i serwisem kserokopiarek, usługi telekomunikacyjne, usługi kominiarskie, zakup oprogramowania do komputerów, wywóz nieczystości, zakup materiałów papierniczych i tonerów do drukowania, badania okresowe zatrudnionych pracowników, prowizje bankowe i inne usługi. Materiały niezbędne do funkcjonowania szkół to znaczki pocztowe, części zamienne do napraw maszyn i urządzeń, materiały remontowe i drobne nagrody dla najlepszych uczniów.

Ponadto w Szkole Podstawowej w Zabłudowie w hali sportowej wymieniono świetlówki z oprawami na kwotę 1.326 zł, wykonano malowanie linii boisk na kwotę 6.273 zł, wymieniono kosze do koszykówki – 2.091 zł i wykonano montaż bezpiecznej szyby o wartości 1.620 zł. Zakupiono materiały do remontu klas na kwotę 7.241 zł, meble szkolne i tablice na kwotę 17.336 zł, projektor i ekran projekcyjny o wartości 1.907 zł oraz wyposażenie na potrzeby placówki o wartości 1.180 zł. Mając na uwadze poprawę warunków BHP zamontowano nakładki na schody do hali sportowej za kwotę 752 zł.

W Szkole Podstawowej w Białostoczku dokonano wycinki drzew na terenie placu szkolnego na kwotę 5.400 zł. Opracowana została Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego,

której koszt to 1.722 zł . Zwiększono ilość urządzeń na placu zabaw przy obiekcie za kwotę 2.153 zł.

W Szkole Podstawowej w Dobrzyniówce zakupiono regały, krzesła, stoły i tablice za do sal lekcyjnych na kwotę 2.986 zł. Zakupiono również materiały do remontu klas o wartości 3.069 zł. Wykonano remont dachu za kwotę 2.862 zł.

Na potrzeby Szkoły Podstawowej w Rafałówce zakupiono stoły, ławki szkolne o wartości 2.638 zł, założono żaluzje w oknach na kwotę 960 zł. W ramach remontów szkoła sukcesywnie odnawia sale lekcyjne, a w 2017 roku na ten cel wydatkowano kwotę 9.110 zł.

Szczegółowy zakres poniesionych wydatków bieżących w poszczególnych szkołach prezentuje poniższa tabela:

§	Nazwa jednostki Rodzaj wydatku	SP w Zabłudowie	SP w Rafałówce	SP w Dobrzyniówce	SP w Białostoczku	Gimnazjum w Zabłudowie
	Oświata i wychowanie	3 488 905,12	797 268,85	963 876,81	1 049 342,02	1 930 846,11
	<i>Szkoły podstawowe</i>	<i>2 581 285,72</i>	<i>736 326,73</i>	<i>877 999,32</i>	<i>928 226,99</i>	<i>1 874 273,35</i>
3020	nagrody i wydatki nie zal. do wynagrodz.	122 924,22	38 124,86	48 408,49	44 978,51	93 875,08
4010	wynagrodzenia osobowe	1 668 041,29	468 517,32	572 821,92	613 134,48	1 224 220,33
4040	Dodatkowe wynagrodzenie roczne	111 325,73	34 221,57	44 127,08	45 168,65	94 557,97
4110	składki na ubezpieczenia społeczne	314 447,61	90 885,37	110 341,33	115 402,66	229 776,98
4120	składki na FP	32 160,68	13 007,13	12 195,85	14 490,55	25 422,22
4140	Składki na PFRON	0,00	0	0	0	0
4170	wynagrodzenia bezosobowe	950,00	3 646,65	0	0	0,00
4210	zakup mat. i wyposażenia	42 099,80	26 844,00	27 888,83	22 593,50	26 718,02
4240	zakup pomocy naukowe i książek	70 983,85	13 368,61	10 702,20	17 527,99	34 972,08
4260	zakup energii	84 938,50	4 924,28	4 059,11	6 068,40	60 137,60
4270	Zakup usług remontowych	2 614,41	7 300,00	2 460,00	950,00	0
4280	Zakup usług zdrowotnych	479,64	285,00	55,00	487,87	1 013,29
4300	zakup usług pozostałych	30 590,08	6 311,81	6 558,73	13 384,35	17 290,21
4360	zakup usług teleinformatycznych	1 086,97	1 481,35	2 857,14	1 669,36	2 377,90
4410	podróże służbowe krajowe	162,14	900,90	0	896,03	256,88
4430	różne opłaty i składki	6 336,79	1 966,15	1 807,30	1 888,92	2 703,19
4440	ZFŚS	92 144,01	24 541,73	33 716,34	29 585,72	60 555,84
4700	Szkolenia pracowników	0	0	0	0	395,76
	<i>klasy "O" + Przedszkole</i>	<i>675 236,98</i>	<i>60 942 12</i>	<i>59 770,11</i>	<i>102 777,73</i>	
3020	nagrody i wydatki nie zal. do wynagrodz	38 633,40	3 890,63	4 304,03	5 737,11	
4010	wynagrodzenia osobowe	434 005,39	38 483,79	39 033,24	67 260,14	
4040	Dodatkowe wynagrodzenie roczne	29 187,54	2 706,54	3 147,94	5 523,23	
4110	składki na ubezpieczenia społeczne	79 355,94	7 216,41	7 916,55	13 087,36	
4120	składki na FP	6 874,64	1 033,91	21,14	1 856,78	
4170	wynagrodzenia bezosobowe	5 200,00				
4210	zakup mat. i wyposażenia	33 636,28	590,82	132,50	2 889,30	
4240	zakup pomocy naukowe i książek	5 513,71	453 42	1 138,73	332,92	
4260	zakup energii	7 910,65	0	0	0	
4280	Zakup usług zdrowotnych	188,67	55,00		35,00	
4300	zakup usług pozostałych	5 181,43	3 372,50	1 302,73	2 600,00	
4440	ZFŚS	29 549,33	3 139,10	2 773,25	3 455,89	
4700	Szkolenia pracowników	0	0			
	<i>Realizacja zadań wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy dla dzieci i młodzieży w szkołach podstawowych, gimnazjach, liceach ogólnokształcących, profilowanych i szkołach zawodowych oraz szkołach artystycznych</i>	<i>232 382,42</i>	<i>0</i>	<i>26 107,38</i>	<i>18 337,30</i>	<i>56 572,76</i>

Planowana subwencja oświatowa na 2017 rok w Gminie Zabłudów wraz z subwencją na uczniów wymagających specjalnej organizacji nauki i metod pracy z dziećmi i młodzieżą wynosi 5.679.744 zł : 582 uczniów = 9.759 zł na jednego ucznia rocznie

Wysokość subwencji przypadająca w 2017 roku dla poszczególnych szkół według liczby uczniów kształtuje się następująco:

- a) Gimnazjum w Zabłudowie 183 uczniów X 9.759 = 1.785.897 zł, a koszt kształcenia jednego ucznia 10.551 zł.
- b) Szkoła Podstawowa w Zabłudowie 239 uczniów X 9.759 = 2.332.401 zł, a koszt kształcenia jednego ucznia 14.598 zł.
- c) Szkoła Podstawowa w Białostoczku 63 uczniów X 9.759 = 614.817 zł, a koszt kształcenia jednego ucznia 16.656 zł.
- d) Szkoła Podstawowa w Dobrzyniówce 57 uczniów X 9.759 = 556.263 zł, a koszt kształcenia jednego ucznia 16.910 zł.
- e) Szkoła Podstawowa w Rafałowie 40 uczniów X 9.759 = 390.360 zł, a koszt kształcenia jednego ucznia 19.932 zł.

W oparciu o dokonaną analizę zmiana wysokości wydatków w poszczególnych szkołach w porównaniu do 2016 kształtowała się na następującym poziomie:

- a Gimnazjum w Zabłudowie - obniżenie wydatków o 65.238 zł,
- b Zespół Szkolno-Przedszkolny – wzrost wydatków o 466.486 zł, a w szczególności: na wypłatę wynagrodzeń i pochodnych dla nauczycieli w związku z dodatkową grupą w przedszkolu, zwiększenie wydatków na wynagrodzenia i pochodne w związku z przebywaniem nauczycieli na urloпах zdrowotnych, zwiększeniem dotacji na zakup pomocy naukowych i materiałów oraz wyższymi wydatkami na realizację zadań wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy dla dzieci i młodzieży.
- c Szkoła Podstawowa w Dobrzyniówce – wzrost wydatków o 75.499 zł,
- d Szkoła Podstawowa w Rafałowie – wzrost wydatków o 35.156 zł,
- e Szkoła Podstawowa w Białostoczku – wzrost wydatków o 26.223 zł,

Zgodnie z obowiązującą ustawą o systemie oświaty Gmina Zabłudów ponosi koszty w wysokości 485.580 zł związane z uczęszczaniem dzieci z terenu gminy do przedszkoli i oddziałów przedszkolnych w Białymstoku, Supraślu i Bielsku Podlaskim (w porównaniu do 2016 r. obniżenie o ok. 27 tys. zł, do 2015 r. obniżenie o ok. 38 tys. zł). Zmiana wysokości przekazywanych środków jest spowodowana zmniejszeniem liczby dzieci z terenu Gminy uczęszczających do przedszkoli poza miejscem zamieszkania oraz wysokością kosztu kształcenia dziecka. Obowiązek przekazywania środków innej jednostce samorządu terytorialnego z tytułu przejęcia zadań publicznych z zakresu oświaty i wychowania wynika bezpośrednio z przepisów ustawy o systemie oświaty.

Przekazana dotacja w wysokości 65.521,68 zł na realizację zadań zleconych w Rozdz. 80101 Szkoły podstawowe przeznaczona na wyposażenie szkół w podręczniki oraz materiały edukacyjne i ćwiczeniowe w 2017 roku została wykorzystana na zakup podręczników i materiałów ćwiczeniowych w ilości niezbędnej do zabezpieczenia liczby uczniów korzystających z materiałów edukacyjnych i podręczników oraz nauczycieli. Kwotę dotacji wykorzystano w wysokości 61.906,75 zł na zakup podręczników, materiałów edukacyjnych i ćwiczeniowych oraz 1% na koszty obsługi tj. kwota 619,06 zł, a zwrot niewykorzystanej dotacji w wysokości 2.995,87 zł nastąpił w dniu 30.01.2018 roku. W zakresie przekazanej dotacji w wysokości 20.224,35 zł na Rozdz. 80110 Gimnazja wykorzystano kwotę 18.459,83 zł na zakup podręczników, materiałów edukacyjnych i ćwiczeniowych oraz 1% na koszty obsługi tj. kwota 184,59 zł, a zwrot niewykorzystanej dotacji w wysokości 1.579,93 zł nastąpił w dniu 30.01.2017 roku. W zakresie dotacji Rozdz. 80150 Realizacja zadań wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy dla dzieci i młodzieży w szkołach podstawowych wykorzystano kwotę 1.309,54 na zakup podręczników, materiałów edukacyjnych i ćwiczeniowych oraz 1% na koszty obsługi tj. kwota 13,08 zł, a zwrot niewykorzystanej dotacji w wysokości 786,23 zł nastąpił w dniu 30.01.2017 roku.

Wykorzystanie środków w wysokości niższej od otrzymanej dotacji jest podyktowane niższą ceną zakupu podręczników i materiałów ćwiczeniowych oraz mniejszą liczbą dzieci do ilości zadeklarowanej według stanu na 31.08.2017 r. Ostateczna liczba uczniów uczęszczających do szkół jest wiadoma do dnia 10 września każdego roku.

Dotacja otrzymana na realizację „Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa” w wysokości 28.960 zł została wykorzystana w kwocie 29.959,53 zł, a niewykorzystane środki zostały zwrócone w wysokości 0,47 zł. Udział własny planowany w wysokości 7.240 zł został wykorzystany w kwocie 7.239,88 zł.

Na realizację rządowego programu rozwijania szkolnej infrastruktury oraz kompetencji uczniów i nauczycieli w zakresie technologii informacyjno – komunikacyjnych „Aktywna tablica” Gmina Zabłudów otrzymała kwotę 14.000 zł, którą wraz z udziałem własnym wynoszącym 3.500 zł, wydatkowano na zakup tablicy, monitora interaktywnego oraz projektora i zestawu głośników.

Przekazana dotacja na realizację zadań własnych w zakresie wychowania przedszkolnego w Rozdz. 80103 Oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych Rozdz. 80104 Przedszkola w 2017 roku została przeznaczona na wynagrodzenia i pochodne nauczycieli prowadzących zajęcia z uczniami, również zakupiono materiały i pomoce naukowe oraz usługi w zakresie prowadzenia zajęć tanecznych i ruchowych służących rozwojowi dziecka. Dotacja została wykorzystana zgodnie z przeznaczeniem, ponadto roczne rozliczenie wykorzystania dotacji wskazuje, iż liczba dzieci korzystających z wychowania przedszkolnego w Gminie Zabłudów w 2017 roku jest wyższa i wynosi 120 dzieci, od liczby dzieci uwzględnionych do naliczenia dotacji z budżetu państwa dla jednostki, która wynosiła 105 dzieci. Po przeliczeniu wskaźnika średniorocznej liczby dzieci korzystających z wychowania przedszkolnego należy uznać dotację za wykorzystaną w 100%. Również udział Gminy Zabłudów w realizacji zadania jest znacznie wyższy od wskaźnika wynikającego z art. 128 ust.2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych.

Rozdz. **80103 Oddziały przedszkolne** funkcjonują przy wszystkich szkołach podstawowych. Główne wydatki w tym zakresie to wynagrodzenia i pochodne zatrudnionych nauczycieli. W 2017 roku była to kwota 396.078 zł (w porównaniu do 2016 nastąpiło zmniejszenie o ok. 28 tys. zł, a do 2015 r. o ok. 92 tys. zł, jest to spowodowane powrotem nauczyciela z urlopu zdrowotnego). Koszty ponoszone na zakup energii i pozostałe wydatki są ponoszone w jednostkach budżetowych, w których funkcjonują oddziały przedszkolne.

Z dotacji celowej na realizację zadań w zakresie wychowania przedszkolnego poniesiono wydatki na: zakup mebli, zakup wyposażenia i pomocy naukowych. Nabyte zostały również usługi w zakresie zajęć ruchowych i tanecznych – 10.216 zł oraz grupowe wejście na pływalnię z instruktorem – 1.100 zł. Pozostałe środki z dotacji w powyższym zakresie zostały wykorzystane na wynagrodzenia i pochodne nauczycieli. Dotacja została wykorzystana zgodnie z przeznaczeniem, ponadto roczne rozliczenie wykorzystania dotacji wskazuje, iż liczba dzieci korzystających z wychowania przedszkolnego w Gminie w wieku 2,5-5 lat w 2017 roku jest wyższa od liczby dzieci uwzględnionych do naliczenia dotacji z budżetu państwa dla jednostki samorządu terytorialnego jakim jest Gmina Zabłudów. Po przeliczeniu wskaźnika średniorocznej liczby dzieci korzystających z wychowania przedszkolnego kwota dotacji nie podlega zwrotowi do budżetu państwa. Udział Gminy Zabłudów w realizacji zadania jest znacznie wyższy od wskaźnika wynikającego z art. 128 ust.2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych.

Na kosztach w **Rozdz. 80104 Przedszkola** utrzymanie przedszkola samorządowego w Zabłudowie w kwocie 552.973 zł, nastąpiło zwiększenie w porównaniu do 2016 r. wydatków o ok. 183 tys. zł, co jest spowodowane zwiększeniem liczby dzieci o 1 grupę oraz korzystaniem przez nauczyciela z urlopu zdrowotnego. Podstawowe wydatki to wynagrodzenia, pochodne i inne świadczenia na rzecz nauczycieli i pracowników obsługi – 465.465 zł (wzrost w porównaniu do 2016 o kwotę 127.644 zł) Pozostałe wydatki to zakup drobnych artykułów biurowych i remontowych, środki czystości, materiały do remontów

pomieszczeń. Ponadto wydatkowano środki z dotacji na realizację dodatkowych zajęć dla dzieci i zakup pomocy dydaktycznych w kwocie 6.100 zł. Ze środków własnych samorządu zakupiono meble dla dzieci o wartości 16.419 zł. wyposażenie kuchni przedszkola w młynek do odpadów, pojemniki, termosy i naczynia za kwotę 4.255 zł,

W związku z doksztalcaniem i doskonaleniem nauczycieli poniesiono wydatki w **Rozdz. 80146** w wysokości 28.225 zł na dofinansowanie do studiów podyplomowych, szkolenia zawodowego i organizację letnich warsztatów plastyczno-muzycznych.

Ponadto poniesiono wydatki w wysokości 336.916 zł związane z funkcjonowaniem stołówki szkolnej przy Gimnazjum, następnie od września przy szkole podstawowej w Zabłudowie. Koszty **Rozdz. 80148** to wynagrodzenia i pochodne pracowników zatrudnionych do pracy w stołówce oraz zakup materiałów i wyposażenia niezbędnego do funkcjonowania jednostki. Ponadto od 2010 roku w budżecie funkcjonują środki związane z prowadzeniem wyżywienia, ponieważ jednostka nie posiada rachunku dochodów dla tego celu.

Rozdział 80149 *Realizacja zadań wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy dla dzieci i młodzieży w przedszkolach, oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych i innych formach nauczania* funkcjonuje od 2015 roku i dotyczy wydatków związanych z kształceniem dzieci posiadających orzeczenia o niepełnosprawności. Poniesiono wydatki na wynagrodzenia i pochodne, odpis na ZFŚS oraz inne wydatki związane z realizacją zadań w powyższym zakresie. Ogółem wydatkowano kwotę 104.888 zł.

Rozdział 80150 *Realizacja zadań wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy dla dzieci i młodzieży w szkołach podstawowych, gimnazjach, liceach ogólnokształcących, profilowanych i szkołach zawodowych oraz szkołach artystycznych* funkcjonuje od 2015 roku i dotyczy wydatków związanych z kształceniem uczniów posiadających orzeczenia o niepełnosprawności. Poniesiono wydatki na wynagrodzenia i pochodne, odpis na ZFŚS oraz inne wydatki związane z realizacją zadań w powyższym zakresie. Ogółem wydatkowano kwotę 221.443 zł. Dodatkowo w powyższym zakresie ujęto wydatki poniesione na dowóz uczniów niepełnosprawnych do szkół i przedszkoli w Białymstoku przez rodziców wg zawartych umów w wysokości 89.735 zł.

Przekazano też odpis na FŚS dla emerytowanych nauczycieli i pracowników oświaty w kwocie – 65.255 zł sfinansowany w całości jako zadanie własne z dochodów budżetu gminy.

Na wydatki w **Rozdz. 80110** związane z funkcjonowaniem Gimnazjum w Zabłudowie przeznaczono w 2017 r. kwotę 1.884.118 zł. Wydatkowano 1.856.719 – co stanowi 98,55 % planu. W porównaniu do 2016 roku nastąpiło obniżenie wydatków o kwotę o 117.677 zł w związku ze zmniejszeniem liczby uczniów o jeden rocznik.

Główne koszty to wynagrodzenia + pochodne oraz odpis na ZFŚS w kwocie 1.753.697 zł (w porównaniu do 2016 r. obniżenie o ok. 74 tys. zł, do 2015 r. wzrost o ok. 49 tys. zł). Obniżenie wydatków w tym zakresie jest spowodowane zmniejszeniem liczby uczniów o jeden rocznik i powrotu nauczyciela z urlopu zdrowotnego.

Na pozostałe wydatki związane z funkcjonowaniem gimnazjum składają się: zakup artykułów szkolnych i biurowych - 4.898 zł (obniżenie wydatków w porównaniu do 2016 r. ok. 1.000 zł). Zakupiono meble, wykładzinę i stojak na rowery o wartości 4.688 zł, materiały do remontu pomieszczeń za kwotę 2.068 zł oraz zamontowano nawiewniki okienne za 3.000 zł. Poniesiono opłatę za usługi telekomunikacyjne i do sieci Internet – 7.423 zł, prenumeratę czasopism i poradników – 1.164 zł, badania okresowe pracowników – 1.013 zł. Wydatki na konserwację i naprawy sprzętu wyniosły 1441 zł, opłata za wodę i wywóz nieczystości i udrażnianie kanalizacji – 3.642 zł. Na zakup energii elektrycznej i gazu wydatkowano – 60.138 zł /w 2016 r. – 69.562 zł, w 2015 r. – 67.086 zł, w 2014 r. – 56.285 zł/.

Ponadto, zgodnie z obowiązkiem wynikającym z przepisów BHP przeprowadzono jednoroczny przegląd ogólnobudowlany na kwotę 984 zł.

W **Rozdz. 80113** dowożenie uczniów na wydatki bieżące zrealizowano kwotę 369.154 zł. W wydatkach tego rozdziału mieszczą się obecnie opłaty za ubezpieczenie samochodów, ponieważ gmina jest nadal ich właścicielem oraz opłaty za zakup biletów miesięcznych związanych z dowozem uczniów. Ponadto w tym roku wypłacone zostało wynagrodzenie roczne „13” wraz z pochodnymi za 2016 rok w wysokości 13.355 zł.

Nastąpiło obniżenie wydatków o ok. 45% spowodowane podjętymi w 2016 roku przez samorząd działaniami polegającymi na utworzeniu transportu publicznego i przekazaniu dowożenia dzieci w Gminie Zabłudów profesjonalnej firmie. Należy również stwierdzić, iż pracujący dotychczas w urzędzie kierowcy i opiekunki którzy byli zainteresowani dalszą pracą (kilku kierowców nabyło świadczenia emerytalne) zostali zatrudnieni w firmie obsługującej gminę.

Ponadto w **Rozdz. 80195 Pozostała działalność § 4300** wydatkowano kwotę 13.329 zł na realizację projektu pn. „Umiem pływać” dofinansowanego przez Ministerstwo Sportu i Turystyki oraz Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego.

851 "Ochrona zdrowia"

W **Rozdz. 85121 Lecznictwo ambulatoryjne** ponoszone są wydatki na utrzymanie budynku będącego własnością gminy, a wynajętego na realizację zadań w zakresie ochrony zdrowia. Dochody z tytułu wykonywania zadań w zakresie lecznictwa ambulatoryjnego rekompensują wydatki bieżące. Wydatki remontowe i inwestycyjne są realizowane z dochodów własnych samorządu. Zdecydowanie najwyższe wydatki w kwocie ogółem 119.288 zł poniesione zostały na: zakup usług dystrybucji i zużycie energii elektrycznej i ciepłej – 56.999 zł, na konserwację platformy pionowej – 2.282 zł oraz na rozliczenie punktu pomiarowego – 1.011 zł. Dla polepszenia warunków pracy pracujących w przychodni ludzi oraz dla korzystających z usług mieszkańców wykonano remont schodów i daszku za kwotę 42.590 zł.

W ramach **Rozdz. 85153 Zwalczanie narkomanii** poniesiono wydatki w kwocie 5.568,56 zł, a w szczególności wydatki na spektakl teatralny i prowadzenie zajęć profilaktycznych w związku z realizacją Programu Profilaktycznego „Rozumny Nastolatek” oraz autorskiego programu z zakresu profilaktyki uzależnień. Celem projektów jest uświadomienie młodzieży zagrożeń wynikających z używania narkotyków, alkoholu i nikotyny.

Zrealizowane wydatki **Rozdz. 85154 Przeciwdziałanie alkoholizmowi** w kwocie 101.848 zł, stanowią 77 % planu. Działania wykonane zostały w oparciu o plan sporządzony dla potrzeb programu profilaktyki i przeciwdziałania alkoholizmowi. Od kilku lat prowadzony jest Punkt Konsultacyjny przez specjalistę z zakresu uzależnień i w trakcie udzielanych porad następuje zarówno diagnozowanie uzależnień jak też motywowanie do podjęcia leczenia odwykowego, prowadzone są rozmowy uświadamiające zagrożenia chorobą oraz skutki uzależnienia w rodzinie i środowisku.

Działania finansowane ze środków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w 2017 roku prezentuje poniższa tabela

ZESTAWIENIE WYDATKÓW GKRPA W ZABŁUDOWIE W ROKU 2017

Lp.	Działania finansowane z budżety GKRPA 2016r.	Wydatковано I-XII 2017 r.
W zakresie profilaktyki i przeciwdziałania alkoholizmowi, problemowi przemocy w rodzinie		
1.	Punkt Konsultacyjny	11.825,00
2.	Posiedzenia komisji	14.450,00
3.	Sekretarz komisji	6.480,00
4.	Przewodniczący	6.480,00

5.	Punkt pomocy rodzinie z problemem alkoholowym (terapeutka)	6.000,00
6.	Kolonie dzieciom w Jastarni	4.500,00
7.	Kontrole i oględziny punktów sprzedaży alkoholu	1.320,00
8.	Zajęcia terapeutyczne w Dobrzyniówce	2.400,00
9.	Wnioski sądowe, opłaty za opinie biegłych sądowych,	4.670,42
10.	Dotacja do działania świetlicy socjoterapeutycznej	40.000,00
Dofinansowanie wniosków – działania profilaktyczne wobec dzieci i młodzieży oraz społeczności lokalnych		
1.	Działania podjęte przez szkoły stowarzyszenia i sołectwa funkcjonujące na terenie Gminy Zabłudów	101.202,41
W zakresie profilaktyki narkomanii i używania substancji psychoaktywnych		
1.	Program profilaktyczny „Rozumny nastolatek”	5.568,56

Udzielono dotacji z budżetu w kwocie 40.000 zł zgodnie z podpisaną umową ze Stowarzyszeniem Społeczno-Edukacyjnym „Panorama” na organizację i prowadzenie zajęć z socjoterapii dla dzieci i młodzieży z terenu Gminy Zabłudów w Miejskim Ośrodku Animacji Kultury w Zabłudowie, Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Zabłudowie, Szkole Podstawowej w Dobrzyniówce. Ponadto dotacja w wysokości 800 zł została skierowana do Stowarzyszenia „Bardzo aktywna wieś Barwa” na realizację programu przeciwdziałania alkoholizmowi na terenie wsi Dobrzyniówka.

Ze środków na realizację Programu refundowano koszty dojazdów osobom uzależnionym podejmującym leczenie i leczącym się w placówkach profilaktycznych i punkcie konsultacyjnym. Ponadto dokonano zwrotu kosztów wszycia esperalu i innych udokumentowanych kosztów związanych z leczeniem.

Główne cele programu to: zapobieganie uzależnieniu od alkoholu i substancji psychoaktywnych, zmniejszenie rozmiarów problemów już istniejących, zapobieganie przemocy domowej i inne wynikające z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

W ramach programu Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych prowadzone są działania w następującym zakresie:

- a) dofinansowanie inicjatyw lokalnych w zakresie szeroko rozumianej profilaktyki uzależnień i przeciwdziałania przemocy w ramach ferii zimowych, letnich, imprez okolicznościowych;
- b) akcje informacyjne o tematyce przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy (ulotki, broszury, zakup programów, itp.);
- c) zwiększenie dostępności dzieci i młodzieży do różnorodnych działań (np. warsztatów, spotkań z ciekawymi ludźmi, inne) lub materiałów edukacyjno - informacyjnych w zakresie profilaktyki uzależnień oraz promujących m.in. asertywność, nieagresywne sposoby rozwiązywania konfliktów społecznych, propagujących sposoby nawiązywania i podtrzymywania pozytywnych relacji społecznych (broszury, ulotki, plakaty, czasopisma o tematyce profilaktycznej wobec problemu przemocy);
- d) działania edukacyjno – informacyjne wobec sprzedawców napojów alkoholowych i przedsiębiorców w zakresie zwiększenia wiedzy odnośnie przestrzegania przepisów prawa w związku ze sprzedażą napojów alkoholowych;

852 "Pomoc społeczna"

1. Dz. 852 Rozdział 85205- zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie

W ramach rozdziału 85205 w 2016 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Zabłudowie poniósł następujące wydatki budżetowe:

1. na **§ 4210 Zakup materiałów i wyposażenia** kwota ogółem poniesionych wydatków wyniosła **1 748,98 zł** i objęła:

a) Materiały biurowe i tonery do drukarek	518,98 zł,
b) Materiały informacyjne- ulotki	1 230,00 zł,

- 2) na **§ 4300 Zakup usług pozostałych** MOPS w Zabłudowie poniósł wydatki ogółem w wysokości **2 604,60 zł**, które objęły:

a) Wysyłanie korespondencji	2 146,32 zł,
b) Szkolenie	370,00 zł,
c) Usługa kserograficzna	88,28 zł.

2. Dz. 852 Rozdział 85214- zasiłki okresowe, celowe i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe

1. W ramach **§ 4300 Zakup usług pozostałych** MOPS w Zabłudowie poniósł wydatki ogółem w wysokości **2 516,52 zł**, które objęły usługę pogrzebową.

2. 3. Dz. 852 Rozdział 85215-Dodatki mieszkaniowe

W związku z realizacją wypłat zryczałtowanych dodatków energetycznych odbiorcy wrażliwemu energii elektrycznej, MOPS w Zabłudowie poniósł następujące wydatki budżetowe:

- 1) na **§4210 Zakup materiałów i wyposażenia** kwota ogółem poniesionych wydatków wyniosła **70,48 zł** i objęła materiały biurowe i tonery do drukarek .

4. Dz. 852 Rozdział 85219- Ośrodki Pomocy Społecznej

W ramach rozdziału 85219 w okresie od 01.01.2017 do 31.12.2017 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Zabłudowie poniósł następujące wydatki budżetowe:

- 1) na **§ 4210 Zakup materiałów i wyposażenia** kwota ogółem poniesionych wydatków wyniosła **4 391,44 zł** i objęła:

a) Zakup książek nadawczych	135,00 zł,
b) Materiały biurowe i druki	1 630,85 zł,
c) Szafa biurowa, biurko	865,14 zł,
d) Aparaty telefoniczne	458,00 zł,
e) Woda mineralna i art. spożywcze	457,60 zł,
f) Akcesoria komputerowe	37,83 zł,
g) Tonery do drukarek i papier ksero	427,03 zł,
h) Niszczarka	379,99 zł.

- 2) w ramach **§ 4300 Zakup usług pozostałych** MOPS w Zabłudowie poniósł wydatki na kwotę ogółem w wysokości **28 622,25 zł**, na które składają się następujące pozycje:

a) Usługi transportu pasażerskiego	11 062,50 zł,
b) Porto i opłaty pocztowe	1 055,91 zł,
c) Prowizja bankowa	2 173,00 zł,
d) Prowadzenie spraw bhp	1 771,20 zł,
e) Wysyłanie korespondencji	6 611,88 zł,
f) Serwis oprogramowania INFO-SYSTEM, konfiguracja	2 007,36 zł,
g) Licencje i przedłużenie domeny	1 077,25 zł,
h) Usługi kserograficzne	430,54 zł,
i) Odnowienie certyfikatu kwalifikowanego	586,71 zł,
j) Naprawa mebli	300,00 zł,
k) Biuletyn Informacji Publicznej	578,10 zł,
l) Usługa gastronomiczna	967,80 zł.

5. Dz. 852 Rozdział 85228-Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze

1) w ramach § 4300 Zakup usług pozostałych MOPS w Zabłudowie poniósł wydatki na kwotę ogółem w wysokości **111 012,00 zł**, na usługi opiekuńcze

6. Dz. 852 Rozdział 85295- Pozostała działalność

1. w ramach § 4300 Zakup usług pozostałych MOPS w Zabłudowie poniósł wydatki na kwotę ogółem w wysokości **62,84 zł**, na porto i prowizję bankową

7. Dz. 855 Rozdział 85501- Świadczenia wychowawcze

W ramach realizacji ustawy o świadczeniach wychowawczych, MOPS w Zabłudowie poniósł następujące wydatki budżetowe na niżej wymienionych paragrafach:

1) na § 4210 Zakup materiałów i wyposażenia MOPS w Zabłudowie poniósł wydatki ogółem w wysokości **3 140,82 zł**, które objęły:

a) Materiały biurowe i tonery	2.232,90 zł,
b) Bęben do kserokopiarki	110,70 zł,
c) Papier ksero i druki	648,22 zł,
d) Poradnik	149,00 zł,

2) na § 4300 Zakup usług pozostałych MOPS w Zabłudowie poniósł wydatki ogółem w wysokości **11 528,83 zł**, które objęły:

a) Wysyłanie korespondencji	2 569,80 zł,
b) Usługa kserograficzna	1 274,21 zł,
c) Prowizja bankowa	5 755,00 zł,
d) Licencje	729,34 zł,
e) Serwis oprogramowania INFO-SYSTEM	1 003,68 zł,
f) Prowadzenie spraw bhp	196,80 zł.

8. Dz. 855 Rozdział 85502- Świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego.

W ramach realizacji ustawy o świadczeniach rodzinnych, ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów oraz ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów, MOPS w Zabłudowie poniósł następujące wydatki budżetowe na niżej wymienionych paragrafach:

1) na § 4210 Zakup materiałów i wyposażenia MOPS w Zabłudowie poniósł wydatki ogółem w wysokości **3 703,14 zł**, które objęły:

a) Materiały biurowe i tonery	1.797,42 zł,
b) Druki i papier ksero	1.305,72 zł,
c) Poradnik	140,00 zł,
d) Drukarka	460,00 zł.

2) na § 4300 Zakup usług pozostałych MOPS w Zabłudowie poniósł wydatki ogółem w wysokości **14 040,25 zł**, które objęły:

a) Wysyłanie korespondencji i porto	4 985,86 zł,
b) Prowizja bankowa	4 193,00 zł,
c) Licencje	2 919,00 zł,
d) Prowadzenie spraw bhp	393,60 zł,
e) Usługi kserograficzne	545,11 zł,
f) Serwis oprogramowania INFO-SYSTEM	1 003,68 zł.

9. Dz. 855 Rozdział 85503-Karta Dużej Rodziny

1) na § 4210 Zakup materiałów i wyposażenia MOPS w Zabłudowie poniósł wydatki ogółem w wysokości **249,24 zł**, które objęły:

a) Materiały biurowe	143,50 zł,
b) Tonery do drukarek	44,95 zł,
c) Papier ksero	60,79 zł,

10. Dz. 855 Rozdział 85595- Pozostała działalność.

W ramach realizacji ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” MOPS w Zabłudowie poniósł następujące wydatki budżetowe na niżej wymienionych paragrafach:

1) na § 4210 **Zakup materiałów i wyposażenia** MOPS w Zabłudowie poniósł wydatki ogółem w wysokości **114,00 zł**, które objęły materiały biurowe .

2) na § 4300 **Zakup usług pozostałych** MOPS w Zabłudowie poniósł wydatki ogółem w wysokości **9,00 zł**, na wysyłanie korespondencji, prowizję bankową i usługę kserograficzną.

W zakresie pomocy społecznej, w okresie od 01.01.2017r. do 31.12.2017r. prowadzona była pomoc w różnych formach. Środki finansowe wydano na:

1) Wypłatę świadczeń rodzinnych, zasiłków dla opiekunów, świadczeń rodzicielskich i świadczeń alimentacyjnych oraz koszty ich obsługi, a także składki na ubezpieczenia społeczne, które należą do zadań zleconych gminie i są finansowane z dotacji. W 2017r. z dotacji wydatkowano na ten cel **2 581 050,18 zł**, w tym:

Świadczenia wypłacone na kwotę 2 426 598,55 zł:

a) zasiłki rodzinne oraz dodatki do zasiłków rodzinnych - **1 227 236,62 zł** (10833 świadczeń),

b) zasiłki pielęgnacyjne – **280 296,00 zł**. (1832 świadczenia),

c) specjalny zasiłek opiekuńczy – **46 280,00 zł**(89 świadczenia),

d) świadczenia pielęgnacyjne – **299 241,00 zł** (214 świadczeń),

e) jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka –**68 000,00 zł** (68 świadczeń),

f) zasiłki dla opiekunów – **42 120,00 zł** (81 świadczenia),

g) świadczenia rodzicielskie – **205 276,50 zł** (220 świadczeń).

h) świadczenia alimentacyjne z funduszu alimentacyjnego –687 świadczeń-**258 148,43 zł** oraz **składki na ubezpieczenia społeczne** za osoby pobierające świadczenia rodzinne- **72 076,54 zł**, za osoby pobierające zasiłek dla opiekunów – **10 672,50 zł** i **koszty obsługi** świadczeń rodzinnych, zasiłków dla opiekunów, świadczeń rodzicielskich i świadczeń alimentacyjnych tj. wynagrodzenia wraz z pochodnymi, zakupy materiałów i usług niezbędnych do realizacji przypisanych ustawą zadań, sfinansowano kwotą **71 702,59,00zł**.

W związku z realizacją świadczeń rodzinnych, zasiłków dla opiekunów, świadczeń rodzicielskich oraz świadczeń alimentacyjnych wydatkowano także środki własne gminy w kwocie **7 014,00 zł**, w szczególności na wynagrodzenia – **6 960,00 zł**, odsetki od nieterminowych wpłat – **54,00 zł**.

2) Na wypłatę świadczeń wychowawczych z Programu Rodzina 500 Plus w 2017r. z dotacji wydatkowano **6 179 106,70 zł**, w tym: świadczenia wychowawcze – **6 086 516,70zł**. (12 660 świadczeń) i koszty obsługi zadania – **92 590,00 zł**.

3) Składki na ubezpieczenie zdrowotne świadczeniobiorców – **33 330,51 zł**. w tym: za osoby objęte tą formą ubezpieczenia, a korzystające z pomocy społecznej **20 730,51 zł**. oraz za osoby pobierające świadczenia rodzinne – **10 915,20 zł**. i zasiłek dla opiekunów –**1 684,80 zł**.

4) Zasiłki i pomoc w naturze wyniosły **487 342,12 zł**, z tego:

a) w ramach zadań własnych wypłacono zasiłki stałe w kwocie **273 283,75 zł**, z tej formy pomocy skorzystało 57 osób,

b) realizując zadania własne, kwotę **21 808,04 zł** wydatkowano na zasiłki celowe przyznawane w celu zabezpieczenia niezbędnych potrzeb życiowych (odzież, żywność, opał, leki, bieżące opłaty związane z utrzymaniem mieszkania). W wymienionej kwocie – **2 516,52 zł** dotyczy usługi pogrzebowej.

c)w okresie sprawozdawczym wypłacono zasiłki okresowe na kwotę **192 250,33 zł** dla 159 osób.

5). Na dodatki mieszkaniowe wydatkowano kwotę **139 244,92 zł** w całości sfinansowaną środkami własnymi. Dodatki przyznano 75 rodzinom;

6) Realizując zadania zlecone, wypłacono dodatki energetyczne odbiorcy wrażliwemu energii elektrycznej na kwotę **5 146,38 zł** -90 rodzin. Poniesiono koszty **98,00 zł**;

7) W związku z realizacją rządowego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” poniesiono wydatki w kwocie **97 838,55 zł**. Udział środków własnych w programie to **19 596,16 zł i 78 242,39 zł** z dotacji. Pomocą w formie posiłków objęto 155 uczniów.

8) W dniu 27 maja 2014r. Rada Ministrów podjęła uchwałę Nr 85 w sprawie ustanowienia rządowego programu dla rodzin wielodzietnych oraz wydała rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu dla rodzin wielodzietnych. Program zakłada przyznanie specjalnych uprawnień członkom rodzin wielodzietnych, którzy będą korzystać z nich na podstawie Karty Dużej Rodziny.

MOPS realizując program, w 2017r przyjął wnioski o wydanie Karty Dużej Rodziny od 15 rodzin spełniających warunki przyznania. Ponadto przyznano 4 nowe Karty członkom rodziny, w której nastąpiła zmiana w liczbie członków tej rodziny. Wnioski wprowadzono do systemu RI KDR i zamówiono Karty.

Koszt związany z przyznaniem Kart Dużej Rodziny poniesiony przez MOPS w 2017r. to kwota **249,24 zł**;

9) Od marca 2009 Ośrodek realizuje program osłonowy w zakresie pomocy lekowej mieszkańcom gminy Zabłudów. W roku 2017 wydano 353 decyzji przyznających pomoc lekową, poniesiono wydatki w wysokości **35 843,90 zł**;

10) W okresie od 01.01.2017 r. do 30.06.2017r. Ośrodek wydatkował kwotę **421 513,11 zł**. na opłacenie pobytu 16 osób w Domach Pomocy Społecznej: w tym: 4 osób w DPS w Czerewkach, 3 osoby w DPS w Uhowie, 2 osoby w DPS w Jałowie, 1 osoba w Tykocinie, 1 osoba w DPS w Białowieży, 1 osoba w DPS w Białymstoku, 2 osoby w DPS w Konstancynie, 1 osoba w Gołubie k/Elku oraz 1 osoba w DPS w Garbarach. Od stycznia 2004 r. zgodnie z art. 61 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej, gminy są zobowiązane do wnoszenia opłat za pobyt w DPS swoich mieszkańców.

11) Na podstawie art. 191 ust. 10 ustawy z dnia 9 czerwca 2011. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2013r. z póź. zm.) Gmina Zabłudów jest zobowiązana do ponoszenia średnich miesięcznych wydatków przeznaczonych na utrzymanie dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych i rodzinach zastępczych jako gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania przed umieszczeniem ich po raz pierwszy w pieczy zastępczej. Wydatki poniesione na ten cel do 31.12.2017 to **-124 875,75 zł**. za dziewięćdziesięciu dzieci;

12) Na podstawie art. 101 ust. 7 ustawy o pomocy społecznej Gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania albo na ostatnie miejsce zameldowania na pobyt stały osoby bezdomnej jest zobowiązana do zwrotu wydatków gminie, która przyznała świadczenie (skierowanie do Domu dla Bezdomnych) w miejscu pobytu bezdomnego. MOPS w Zabłudowie dotychczas był obciążony za pobyt 1 bezdomnego na kwotę – **373,35 zł**;

13) Osoby zarejestrowane jako bezrobotne i nie posiadające prawa do zasiłku mogą zostać skierowane do wykonywania przez kilka godzin tygodniowo (do 10 godzin) prac społecznie użytecznych. Odmowa takiej pracy oznacza utratę statusu bezrobotnego. Możliwość zatrudnienia wprowadziła znowelizowana ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, która weszła w życie 01 listopada 2005 roku. Regulacja ta ma na celu, oprócz zapewnienia osobom bezrobotnym możliwości uzyskania minimalnych środków do życia i wsparcia działań społeczności lokalnych, zdyscyplinowanie bezrobotnych i ograniczenie możliwości wykonywania pracy „na czarno”. Zgodnie z definicją ustawową, prace społecznie użyteczne oznaczają „prace wykonywane przez bezrobotnych bez prawa do zasiłku na skutek skierowania przez starostę”, organizowane są przez gminę w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej, organizacjach lub instytucjach statutowo zajmujących się pomocą charytatywną. W 2017 r. łączna liczba osób uczestniczących w pracach społecznie użytecznych to 7 osób. Dotychczas wypłacono kwotę **13 365,00 zł**.

14). W zakresie edukacyjnej opieki wychowawczej, MOPS w ramach zadań własnych gminy udzielił pomocy materialnej o charakterze socjalnym w formie stypendium szkolnego. W

okresie od 01.01.2017 do 31.12.2017 pomocy udzielono na kwotę **122 290,40 zł** w tym 80% to **97 832,32 zł** dotacja i 20% **24 458,08 zł** środki własne.

15) Realizując ustawę o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, MOPS wypłacił 2 świadczenie jednorazowe w kwocie **8000,00 zł**. z dotacji. Koszty obsługi zadania – **247,42 zł**.

853 "Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej"

Projekt pt. **"ZNÓW AKTYWNI – program na rzecz integracji i aktywizacji społeczno-zawodowej podopiecznych MOPS w Zabłudowie"** realizowany w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego na lata 2014-2020, Osi priorytetowej VII. Poprawa spójności społecznej, Działanie 7.1. Rozwój działań aktywnej integracji, Priorytet inwestycyjny 9.1. Aktywnie włączenie, w tym z myślą o promowaniu równych szans oraz aktywnego uczestnictwa i zwiększaniu szans na zatrudnienie, współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

Lider Projektu: Gmina Zabłudów

Realizator Projektu: Białostocka Fundacja Kształcenia Kadr

Realizator Projektu: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Zabłudowie

Dofinansowanie: 361 510,75 zł, w tym:

wnioskowane przez MOPS dofinansowanie na rok 2017 14 316,00 zł

Wkład własny 63 800 zł

Wartość projektu 425 310,75 zł

Okres realizacji projektu: 01.01.2017 – 30.04.2018 r.

Grupa docelowa:

Wsparcie kierowane jest do 22 (10K, 12M) osób fizycznych zamieszkujących obszar woj. podlaskiego w rozumieniu przepisów Kodeksu Cywilnego, gminę Zabłudów, podopiecznych MOPS w Zabłudowie, w tym: os. korzystających z PO PŻ, osób lub rodziny korzystające ze świadczeń pomocy społecznej lub kwalifikujące się do objęcia wsparciem, osoby zakwalifikowane do III profilu pomocy.

Cel projektu:

Aktywizacja społeczno-zawodowa do końca grudnia 2017 r. 22 osób (10 kobiet i 12 mężczyzn), zamieszkujących gminę Zabłudów poprzez odpowiednio skonstruowaną ścieżkę reintegracji zapisaną w kontrakcie socjalnym uwzględniającą instrumenty aktywnej integracji o charakterze:

- społecznym - poradnictwo psychologiczne, prawne, warsztaty rozwoju osobistego, trening umiejętności społecznych, warsztaty kompetencji pedagogiczno-wychowawczych,
- zawodowym – kursy i szkolenia, staże zawodowe, poradnictwo zawodowe
- zdrowotnym – udział w programach psychoterapii/programach terapeutycznych dla osób uzależnionych

Identyfikacja problemów:

- Niska motywacja grupy docelowej do zmiany swojej sytuacji społeczno-zawodowej
- Bierność społeczna i zawodowa osób korzystających z pomocy społecznej
- Bezrobocie, niedopasowane i niskie do rynku pracy kwalifikacje zawodowe klientów pomocy społecznej

Główne założenia w projekcie.

Zadanie 1 – Diagnostyka społeczno-zawodowa

Zadanie 2 – Aktywizacja społeczna – wsparcie specjalistyczne

Zadanie 3 – Aktywizacja społeczna – zajęcia grupowe

Zadanie 4 – Aktywizacja zdrowotna – psychoterapia uzależnień

Zadanie 5 – Aktywizacja zawodowa – poradnictwo zawodowe

Zadanie 6 – Aktywizacja zawodowa – kursy i szkolenia

Zadanie 7 – Aktywizacja zawodowa – staże

Zadanie 8 – Aktywizacja zawodowa – pośrednictwo pracy

W trakcie realizacji projektu w okresie od 01.01.2017 do 31.12.2017, wydatkowano kwotę **76428,00 zł**, w tym:

na wynagrodzenia pracowników projektu – 12 415,00 zł

§ 311 Świadczenia społeczne – 63 800,00 zł

§ 430 Zakup usług pozostałych – 213,00 zł.

854 "Edukacyjna opieka wychowawcza"

Wydatki Rozdz. 85401 świetlice szkolne wyniosły – 144.776 zł, tj. 98 % planu. W porównaniu do wydatków poniesionych w 2016 roku nastąpił wzrost o ok. 100 tys. zł, co jest podyktowane zwiększeniem liczby etatów w związku z ilością dzieci i korzystaniem przez nauczyciela z urlopu dla poratowania zdrowia. Na koszty utrzymania świetlicy składają się między innymi wynagrodzenia i pochodne nauczycieli, dodatki mieszkaniowe i wiejskie oraz zakup usług zdrowotnych, pozostałe wydatki w zakresie drobnych materiałów i usług są ponoszone z budżetu Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Zabłudowie, przy którym funkcjonuje świetlica.

Do realizacji zadań z zakresu świadczeń pomocy materialnej dla uczniów został upoważniony Kierownik Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zabłudowie.

W okresie od stycznia do czerwca 2017 wydatkowano kwotę **79.690,40 zł**, w tym z dotacji 63.752,32 zł oraz środki własne w wysokości 15.938,08 zł.

I w okresie styczeń- czerwiec 2017 r.:

1 Ogólna kwota poniesionych wydatków na realizację zadania wyniosła **79.690,40 zł**. Z pomocy materialnej skorzystało 114 uczniów, w tym:

1) 15 uczniów otrzymało stypendium szkolne wg I grupy dochodowej, gdzie dochód nie przekroczył 200 zł miesięcznie na jedną osobę w rodzinie i w tej grupie kwota stypendium wyniosła: 142,00 zł miesięcznie x 6 m-cy x 15 uczniów = **12.780 zł**.

2) 99 uczniów otrzymało stypendium szkolne wg II grupy dochodowej, gdzie dochód przekroczył 200 zł miesięcznie na 1 osobę w rodzinie i w tej grupie kwota stypendium wyniosła:

a. 113,60 zł miesięcznie x 6 m-cy x 97 uczniów = 66.115,20 zł.

b. 113,60 zł miesięcznie x 4 m-ce x 1 uczeń = 454,40 zł

c. 113,60 zł miesięcznie x 3 m-ce x 1 uczeń = 340,80 zł

Ogółem 66.910,40 zł

II. w okresie wrzesień-grudzień 2017 r.:

łącznie wydatkowano z ogólnej kwoty na stypendium szkolne w okresie wrzesień-grudzień 2017 r **42.600 zł w tym:** z dotacji 34.080 zł oraz środki własne w wysokości 8.520 zł.

1 uczniów otrzymało stypendium szkolne wg I grupy dochodowej, gdzie dochód nie przekroczył **200 zł** miesięcznie na jedną osobę w rodzinie i w tej grupie kwota stypendium wyniosła **142,00 zł miesięcznie x 4 miesiące x 6 uczniów = 3.408,00 zł**,

2 87 uczniów otrzymało stypendium szkolne wg II grupy dochodowej, gdzie dochód przekroczył **200 zł** miesięcznie na jedną osobę w rodzinie i w tej grupie kwota stypendium wyniosła:

113,60 zł miesięcznie x 4 miesiące x 85 uczniów = 38.624 zł,

113,60 zł miesięcznie x 3 miesiące x 1 uczeń = 340,80 zł,

113,60 zł miesięcznie x 2 miesiące x 1 uczeń = 227,20 zł,

Ogółem = 39.192 zł,

Reasumując, w 2017 r. ogólna kwota na wydatki na pomoc materialną o charakterze socjalnym wyniosła **129.690 zł**. Dotację celową wydatkowano zgodnie z przeznaczeniem na stypendium szkolne na łączną kwotę w wysokości **122.290,40 zł /otrzymana dotacja wyniosła 103.752 zł**, czyli do zwrotu 5.919,68 zł/ oraz zachowano udział własny kwota **24.458,08 zł**, co stanowi 20% zadania. Zwrot dotacji jest spowodowany rezygnacją 13 wnioskodawców ze świadczenia oraz wydaniem 4 decyzji odmownych.

Pomoc materialna w postaci zasiłku szkolnego w roku kalendarzowym 2017 nie wystąpiła

900 "Gospodarka komunalna i ochrona środowiska"

Gospodarka komunalna zrealizowała wydatki bieżące w kwocie – **3.436.969 zł**, co stanowi 98,05 % planu, w porównaniu do 2016 r. nastąpił wzrost wydatków o ok. 249 tys. zł, a do 2015 r. wzrost o 652 tys. zł. Plan wydatków nie został zrealizowany w 100% jednakże pozostały zobowiązania niewymagalne w wysokości 135.550 zł, które zostały zaciągnięte w 2017 roku, a wydatek nastąpił w styczniu 2018 ponieważ faktury wpłynęły w końcu grudnia 2017 r. i w styczniu 2018 r.

Z powyższych środków na wydatki bieżące zostały sfinansowane następujące zadania:

1. Od 1 lipca 2013 r. gminy otrzymały do realizacji kolejne zadanie związane z gospodarką odpadami. Jest to działanie polegające na przypisaniu opłaty śmieciowej, jak również na realizacji wydatków z tym związanych. Na wydatki w tym zakresie składają się wynagrodzenia i pochodne pracowników zatrudnionych do prowadzenia działań w powyższym zakresie jak również zakup worków na poszczególne rodzaje segregowanych odpadów, zakup usług polegających na wywozie nieczystości. Na poniesione wydatki w szczególności składają się:

- 1) wynagrodzenia i pochodne oraz odpis na ZFŚS pracowników zatrudnionych do prowadzeni systemu gospodarowania odpadami– 51.325 zł,
- 2) szkolenia pracowników na kwotę – 868 zł,
- 3) organizacja i prowadzenie PSZOK (wynagrodzenie pracownika, zakup pojemników MP, docieplenie budynku socjalnego, odbiór odpadów wielogabarytowych, analiza próbek odpadów, transport odpadów z PSZOK) – 26.356 zł, jest to kwota o 13.644 zł niższa od wydatkowanej na dzierżawienie i prowadzenie punktu odpadów komunalnych przez podmiot zewnętrzny w 2016 roku.
- 4) serwis oprogramowani i jego aktualizacja – 1.447 zł,
- 5) wywóz nieczystości stałych z PSZOK- 14.667 zł,
- 6) odbiór i zagospodarowanie odpadów – 719.385 zł (w 2016 r. była to kwota 665.279 zł, w 2015 r. była to kwota 411.806 zł, a w 2014 r. kwota 385.799 zł)
- 7) organizacja i prowadzenie punktu odpadów problematycznych - 20.000 zł,
- 8) usługi pocztowe – 17.931 zł

Jednostka samorządu prowadzi działania polegające na zarządzaniu zamkniętym wysypiskiem odpadów 24.600 zł w ramach umowy z podmiotem zewnętrznym, następnie w ciągu roku 2017 gmina przejęła na siebie obowiązki w tym zakresie i na powyższy cel wydatkowano kwotę 7.035 zł.

Ogółem wydatki na realizację zadań z zakresu gospodarki odpadami w 2017 roku wyniosły **868.786,44 zł** zaś dochody z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami **868.219,51 zł**. Ustawa o utrzymaniu porządku i czystości w gminach w art. 6r wskazuje, iż opłata stanowi dochód gminy, a pobrane opłaty za gospodarowania odpadami pokrywają koszty funkcjonowania systemu gospodarki odpadami. Zwrot kosztów postępowania i odsetki to kwota 11.574,22 zł. Zgodnie z obowiązującymi przepisami od 1 lipca 2013 r. do 31.12.2015 r. pobrane zostały dochody z tytułu opłaty w wysokości 1.656.198,99 zł zaś poniesione koszty na realizację zadań w powyższym zakresie to kwota 1.464.709,66 zł. Wobec powyższego dodatnia różnica między dochodami i kosztami stanowiąca nadwyżkę w wysokości 191.489,33 zł, została w 2016 roku przeznaczona na działalność w zakresie gospodarowania odpadami. Powyższa nadwyżka zabezpieczyła częściowo wydatki związane z utworzeniem przez Gminę Zabłudów własnego Punktu PSZOK w 2017 roku.

Ponadto w związku z likwidacją z dnia 31.12.2009 Gminnych Funduszy Ochrony Środowiska wydatki w zakresie ochrony środowiska są ponoszone z rachunku urzędu

1 Stan środków na początek 2017 r.	0 zł
2 Wpływy z tytułu opłat i kar w 2017 r.	+ 19.993,24 zł

3	Dotacja na odbiór i utylizację azbestu (refundacja z 2016 r.)	+ 10.734,81 zł
4	Wydatki na realizację odbioru i zagospodarowania azbestu w ramach gminnego programu zagospodarowania odpadów niebezpiecznych	- 21.618,36 zł
5	Zarządzanie zamkniętym wysypiskiem odpadów	- 31.034,88 zł
6	Środki własne Gminy Zabłudów przeznaczone na realizację zadań w zakresie ochrony środowiska i gospodarki wodnej	+ 21.925,19 zł
	Pozostała do wykorzystania w 2017 rok kwota	= 0,00 zł

2. Rozdz. 90004 Utrzymanie zieleni w miastach i gminach - kwota 20.137 zł, którą przeznaczono na nasadzenie wiosennych kwiatów, koszenie trawników, koszty utrzymania zieleni w Parku Podworskim oraz klombów i placów zieleni.

3. Składki na ochronę powietrza atmosferycznego naliczone na podstawie zużycia węgla i oleju opałowego i paliwa oraz odprowadzanych i oczyszczanych ścieków 44.079 zł, są niższe od wydatku poniesionego w 2016 r. o ok. 10.000 zł, ponieważ nie wykazujemy w sprawozdaniu wydatków na paliwo w związku z dowożeniem uczniów, a od 2018 roku również nie będą ujmowane wydatki na zakup węgla do kotłowni, co przełoży się na obniżenie wysokości opłaty za korzystanie ze środowiska..

4. Rozdz. 90015 Oświetlenie ulic, placów i dróg – 200.020 zł (w roku 2016 wydatkowano – 412.934 zł, w 2015 r. – 401.822 zł, w 2014 r. - 420.894 zł).. Modernizacja systemu oświetlenia dróg i ulic na terenie Gminy Zabłudów przyczyniła się do uzyskania oszczędności. Wydatki na ten cel uległy obniżeniu o 52,62 punktu procentowego, co prezentuje poniższa tabela.

**Porównanie wydatków poniesionych w 2016 i 2017
na zakup energii oświetlenia ulicznego i jej dystrybucji**

Lp.	Miesiące	Wysokość wydatku	
		2016	2017
1.	Styczeń - energia	30 489,80	13 552,26
	- dystrybucja	25 470,20	13 030,43
2.	Luty - energia	23 319,49	10 923,92
	- dystrybucja	18 875,06	11 235,65
3.	Marzec - energia	23 285,97	13 470,53
	- dystrybucja	16 885,88	9 134,95
4.	Kwiecień - energia	22 559,19	2 491,83
	- dystrybucja	15 688,10	8 935,90
5.	Maj - energia	14 949,89	4 629,90
	- dystrybucja	10 623,25	6 649,36
6.	Czerwiec - energia	10 409,73	5 375,98
	- dystrybucja	8 877,85	6 155,15
7.	Lipiec - energia	8.761,08	3.317,20
	- dystrybucja	7.478,81	5.423,69
8.	Sierpień - energia	13.132,35	4.072,41
	- dystrybucja	10.745,60	5.871,74
9.	Wrzesień - energia	14.451,91	4.974,25
	- dystrybucja	11.219,75	6.747,07
10.	Październik - energia	19.578,30	6.185,49
	- dystrybucja	15.004,89	7.512,07
11.	Listopad - energia	21.775,84	8.237,10
	- dystrybucja	17.662,23	9.876,67
12.	Grudzień - energia	16.791,06	8.703,79
	- dystrybucja	15.205,43	9.739,02
Ogółem		393.119,38	186.243,36

Na zakup usług w zakresie konserwacji i wymiany lamp – 36.484 zł, oświetlenia dróg, dla których gmina nie jest zarządcą należy do zadań własnych samorządu gminnego. W ramach zakupu usług opłacono czynsz dzierżawny za słupy dla PGE, dokonano wymiany zegarów, żarówek, opłacono za usługę przygotowania zamówienia publicznego na przetarg na energię.

Pozostałe wydatki mieszczące się w **Rozdz. 90095** Pozostała działalność związane są z utrzymaniem infrastruktury komunalnej służącej do realizacji zadań z zakresu zaopatrzenia mieszkańców w wodę i odprowadzenia ścieków, a w szczególności:

1. zakup materiałów i naprawa urządzeń dla potrzeb wodociągów i oczyszczalni ścieków oraz usuwanie awarii na wodociągach – 67.300 zł (w okresie analogicznym 2016 r. – 58.845 zł, w 2015 r. – 84.331 zł, w 2014 r. – 40.190 zł). Z tytułu ubezpieczenia mienia odzyskano kwotę 9.598 zł.
2. zakup flokulantu do oczyszczalni – 8.305 zł (w 2016 r. była to kwota 14.024 zł),
3. zakup węgla do kotłowni w celu opalania mieszkań i ogrzewania wody w budynkach komunalnych 131.334 zł. Jest to wydatek niższy od poniesionego w 2016 r. o ok. 53 tys. zł, co jest konsekwencją sprzedaż kotłowni we wrześniu 2017 roku.
4. wywóz nieczystości i osadu ściekowego z terenu gminy oraz czyszczenie osadnika 52.322 zł /w 2016 r. – 48.093 zł, w 2015 r. była to kwota 22.869 zł , w 2014 r. 14.857 zł/
5. badanie wody i ścieków 24.249 zł, w 2016 r. była to kwota 15.056 zł, w 2015 11.045 zł,
6. zakupiono energię elektryczną i usługi dystrybucyjne energii do hydroforni i oczyszczalni na kwotę 275.545 zł /wzrost wydatku w porównaniu do 2015 r. o 2.000 zł /,
7. zakup paliwa i części do naprawy samochodów – 30.136 zł /w 2016 r. – 27.000 zł, w 2015 r. – 33.139 zł, w 2014 r. - 49.374 zł/,
8. wydatkowano środki na przekazanie bezpiecznych psów do schroniska i usługi weterynaryjne – 16.170 zł / w 2016 r. – 16.275, w 2015 r. – 26.516 zł/,
9. dzierżawa placu targowego – 13.759 zł, opłaty za zajęcie terenów leśnych, na których umieszczone są sieci wodociągowe wyniosły w roku 2017 - 3.111 zł
10. zakup wody dla mieszkańców Dobrzyńówki, Rafałówki, Folwark i Kudrycz - 42.447 zł,
11. ponadto opłacono dozór hydroforni na terenie gminy w kwocie 4.750 zł,
12. zakupiono materiały i dokonano napraw w kotłowniach o wartości 1.063 zł
13. zakup tonerów, materiałów, druków i publikacji oraz biurka i krzesła i innych usług na potrzeby Referatu Gospodarki Komunalnej – 9.615 zł,
14. zakupiono kosz i ławki do parków – 10.235 zł, kosiarkę, kosę STIHL i części do piły 8.355 zł, przeniesiono przystanek w Zajeziercach – 3.665 zł, przegląd i naprawa instalacji solarnej – 2.920 zł, nabyto usługi kominiarskie 4.913 zł, naprawiono urządzenia na placach zabaw 3.383 zł, wyremontowano mieszkanie komunalne 2.903 zł,
15. poniesiono opłaty związane z monitoringiem przepompowni i związane z przekroczeniem dopuszczalnej wartości parametrów na kwotę 8.598 zł.
16. wpłaty na koszty zarządu i fundusz remontowy na rzecz wspólnot mieszkaniowych za mieszkania stanowiące własność gminy w 2017 r. wynoszą 44.652 zł.
17. za przechowywanie i wydawanie dokumentów dotyczących zlikwidowanego POM-u Białostoczek poniesiono wydatki w wysokości 2.349 zł (gmina podjęła działania likwidacyjne POM-u i obecnie ma ustawowy obowiązek przechowywania dokumentów)

Analizę szczegółową kosztów i przychodów poszczególnych rodzajów działalności komunalnej w 2017 roku prezentuje poniższa tabela.

Rodzaj przychodu	Porównanie przychodów i kosztów netto		Porównanie wykonanej sprzedaży i dochodów wykonanych brutto	
	Poniesione koszty ogółem /bez amortyzacji/	Przychody z tytułu sprzedaży netto	Przychody z tytułu sprzedaży brutto	Dochody wykonane brutto
Czynsz mieszkaniowy Media	122.866	173.501	193.091	176.731
Centralne ogrzewanie Grzanie wody	306.157	122.860	151.118	174.001
Wodociąg Zabłudów	89.490	174.508	188.133	193.037
Oczyszczalnia Zabłudów	286.196	249.954	269.314	274.116
Wodociąg Krynickie	57.355	28.018	30.272	31.214
Wodociąg Pawły	85.385	75.246	81.264	82.600
Wodociąg Białostoczek	33.034	43.061	46.474	42.984
Oczyszczalnia Białostoczek	23.356	20.222	21.780	19.137
Wodociąg Kuriany	122.665	102.833	111.059	112.137
Wodociąg Kudrycze	18.646	12.109	13.078	14.622
Wodociąg Rafałówka	64.201	35.388	38.109	41.245
OGÓŁEM	1.209.351	1.037.700	1.143.692	1.161.824

Analizując przychody i koszty w zakresie działalności przedstawionej w powyższej tabeli na wodociągu w Krynickich przychody pokrywają 48,85% kosztów, na wodociągu w Rafałówce 55,12% i na wodociągu w Kudryczach 64,94%. Przełożenie na taką sytuację ma fakt niskiego poboru wody przez użytkowników sieci w stosunku do kosztów stałych funkcjonowania wodociągu. Należy wskazać, iż część mieszkańców jest podłączona do sieci wodociągowej i wnosi tylko opłatę abonamentową, co świadczy o posiadaniu i korzystaniu z własnej studni głębinowej. Niestety taka sytuacja przekłada się na wysokość wykonanych dochodów z tytułu sprzedaży wody.

Wodociąg Pawły w 2017 roku pokrywa przychodami 88,13 % kosztów, również w latach poprzednich przychody zaspokajały koszty w porównywalnej wysokości. Wodociąg Kuriany w omawianym roku pokrył koszty przychodami w wysokości tylko 83,84%, co zostało podyktowane dużą awarią sieci wodociągowej

Pozostałe wodociągi i swoimi przychodami pokrywają poniesione w 2017 roku koszty, do czego przyczyniła się w znacznej mierze wprowadzona opłata abonamentowa. Dla ustalenia kosztów na poszczególnych rodzajach działalności nie jest uwzględniana amortyzacja urządzeń.

Zarówno oczyszczalnia w Zabłudowie jak i w Białostoczku generują koszty znacznie wyższe od przychodów, co powinno się przełożyć na wzrost opłaty z tego tytułu.

Myśląc o urealnieniu kosztów jak również o zabezpieczeniu środków na nowe inwestycje w obszarze wodociągowo – kanalizacyjnym należałoby w kalkulacji ceny wody i ścieków uwzględnić amortyzację.

Największe koszty zostały poniesione są na realizację zadań w zakresie centralnego ogrzewania i grzania wody w budynkach gminnych i spółdzielni mieszkaniowej czyli koszt utrzymania kotłowni. Burmistrz analizujący od kilku lat koszty związane z funkcjonowaniem kotłowni za zgodą Rady Miejskiej dokonał we wrześniu 2017 roku sprzedaży mienia na rzecz spółdzielni mieszkaniowej, która będzie zaspokajała potrzeby mieszkańców w tym zakresie.

Zaspokajanie potrzeb mieszkańców w zakresie zaopatrzenia w wodę i oczyszczania ścieków jest zadaniem własnym gminy wynikającym z ustawy o samorządzie gminnym i nie zawsze następuje zwrot kosztów poniesionych przez samorząd. Powyższa informacja powinna kształtować wysokość opłat.

921 "Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego"

Z budżetu Gminy Zabłudów zostały przekazane dotacje podmiotowe dla samorządowych instytucji kultury:

- Miejski Ośrodek Animacji Kultury - 590.000 zł,
- Miejski Ośrodek Animacji Kultury - dotacja celowa na wykonanie prac remontowych - 20.000 zł, niewykorzystana kwota dotacji w wysokości 2.625 zł została w 2018 roku zwrócona do budżety
- Miejska Biblioteka Publiczna - 255.000 zł

Przekazane środki z dotacji podmiotowej dla instytucji kultury zostały wykorzystane na prowadzenie działalności statutowej. Na podstawie przedłożonych sprawozdań dotacje celowe wykorzystano zgodnie z przeznaczeniem.

W *Dziale 921 Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego* wykonano wiele zadań w ramach funduszy sołeckich, a w szczególności: zakupiono kosiarkę spalinową za kwotę 3.097 zł, stojak na rowery – 886, drukarkę wraz z tonerami – 1.859 zł, piecyk z osprzętem i artykuły AGD – 4.205 zł, wykonano remonty świetlic – 50.425 zł, modernizację elewacji w świetlicy w Żukach – 11.244 zł, zakupiono ławki, grill i pawilon ogrodowy – 3.035 zł.

926 "Kultura fizyczna i sport"

Plan wydatków bieżących w wysokości 188.100 zł został wykonany w 100 %, tj. dotyczy dotacji celowych przekazanych z budżetu na realizację zadań gminy przez stowarzyszenia.

Umowy zostały podpisane z organizacjami pozarządowymi, które rozliczają się z otrzymanej dotacji do 31 stycznia roku następującego po roku budżetowym. Niewykorzystana dotacja w kwocie 471,59 zł została zwrócona w terminie wynikającym z umowy i stanowi dochód budżetowy 2018 roku

W *Rozdz. 92605 Zadania w zakresie kultury fizycznej* wykonano zadania w ramach funduszy sołeckich, a w szczególności: utwardzono podłoże przy wiacie w Protasach za kwotę 4.500 zł, niwelacja terenu w Kudryczach – 1.845 zł,

V. Informacja o stopniu realizacji zadań własnych jednostki sektora finansów publicznych zleczanych do wykonania na podstawie umów dla jednostek nie zaliczanych do sektora finansów publicznych i nie działających w celu osiągnięcia zysku

Lp.	NAZWA STOWARZYSZENIA	Nazwa zadania	Kwota przyznana wg umowy	Wykonanie
Rozdz. 85154 Przeciwdziałanie alkoholizmowi				
1	Stowarzyszenie Społeczno-Edukacyjne PANORAMA	„Prowadzenie placówki wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży z terenu Gminy Zabłudów na 2017 rok”	40 000	40 000
2	Stowarzyszenie „Bardzo Aktywna Wieś Barwa”	Na realizację zadań z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi	800	800
Rozdz. 85495 Pozostała działalność				
1	Stowarzyszenie Społeczno-Edukacyjne PANORAMA	„Prowadzenie placówki wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży z terenu Gminy Zabłudów na 2017 rok”	25 000	25 000
Rozdz. 92195 Pozostała działalność				
1	Związek Gmin Wiejskich województwa Podlaskiego”	„Na wspieranie polskiej kultury i działań służących zachowaniu dziedzictwa narodowego, kultywowaniu pamięci historycznej, rozbudzanie uczuć patriotycznych oraz upowszechnianie idei samorządowej również we współpracy ze społecznościami lokalnymi innych państw	1 000	360

Rozdz. 92605 Zadania w zakresie kultury fizycznej				
1	Klub Sportowy „RUDNIA” w Zabłudowie	"Popularyzacja piłki nożnej – organizacja szkolenia i udział w rozgrywkach	105 000	105 000
2	Ludowy Uczniowski Klub Sportowy „LIDER” w Zabłudowie	„Aktywnie – na sportowo VIII”	22 000	22 000
3	Ludowy Zespół Sportowy "ZWIERKI” w Zwierekach	Upowszechnianie kultury fizycznej i sportu	20 000	19.508,49
4	Uczniowski Klub Sportowy „DĄB” w Zabłudowie	„Strzelać każdy może VIII”	6 100	6 100
5	Klub Sportowy „PODLASIE” Białystok	„Realizacja programów szkolenia sportowego oraz uczestnictwo w zorganizowanej rywalizacji sportowej w zapasach i sumo”	35.000	35 000
6	Nie podpisano umowy na realizację zadania	Zadania w zakresie kultury fizycznej i sportu	1 900	0
Razem Rozdz. 92605			190 000	187.608,49

VI. Informacja o stopniu realizacji zadań na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego oraz otrzymanych i przekazanych dotacjach innym jednostkom sektora finansów publicznych

Dotacje dla jednostek sektora finansach publicznych					
Lp	Podmiot dotowany lub nazwa zadania	Celowa		Podmiotowa	
		Plan	Wykonanie	Plan	Wykonanie
1	2	3	4	5	6
1	W ramach porozumienia między jst - Powiat Białostocki na „Opracowanie dokumentacji projektowej na przebudowę z rozbudową drogi powiatowej Nr 1488B Nowosady – granica Gminy Zabłudów”	30 000	29.362,50		
3	W ramach porozumienia między jst - Powiat Białostocki na "Przebudowę drogi powiatowej Nr 1489B na odcinku Pasyunki- Zagruszany"	50 000	0		
5	W ramach porozumienia między jst - Urzędem Marszałkowskim Województwa Podlaskiego na dofinansowanie przejazdów połączenia weekendowego na trasie Białystok- Waliły Stacja (na terenie Gminy Zabłudów są dwa przystanki).	9 435	9 434,58		
Dz.600 Transport i łączność		89.435,00	38.797,08		
7	W ramach umowy między jst - Powiat Białostocki pomoc finansowa na dofinansowanie działalności „Warsztatu terapii zajęciowej w Nowej Woli Sikorskiego w Zabłudowie” na 8 mieszkańców Gminy uczestniczących w warsztatach	7 997	7.996,50		
Dz. 853 Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej		7 997	7.996,50		
Dotacje udzielone na podstawie porozumień z jst		97.432,00	46.793,58		
5	Miejski Ośrodek Animacji Kultury w Zabłudowie	20 000	20 000	590 000	590 000
6	Miejska Biblioteka Publiczna w Zabłudowie			255 000	255.000
Dz.921 Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego		20 000	20 000	845.000	845 000
RAZEM		117 432,00	66 793,58	845 000	845 000

Dotacje otrzymane od jednostek sektora finansach publicznych				
1.	Dotacja celowa otrzymana z tytułu pomocy finansowej udzielana między jednostkami samorządu terytorialnego na dofinansowanie własnych zadań bieżących w zakresie działalności ochotniczych straży pożarnych funkcjonujących na terenie Gminy Zabłudów	7 000	7 000,00	
2.	Dotacja celowa otrzymana z tytułu pomocy finansowej udzielana między jednostkami samorządu terytorialnego na dofinansowanie własnych zadań inwestycyjnych w zakresie budowy drogi powiatowej przejętej do realizacji przez Gminę Zabłudów w ramach projektu z dofinansowaniem ze środków unijnych	50 000	50 000	
3.	Dotacja celowa otrzymana z tytułu pomocy finansowej udzielana między jednostkami samorządu terytorialnego na dofinansowanie własnych zadań inwestycyjnych w zakresie budowy drogi do pól na terenie Gminy Zabłudów	100 000	100 000	

Środki przekazane dla jednostek sektora finansach publicznych w drodze umów na fundusz wsparcia

Lp	Podmiot i nazwa zadania	Plan	Wykonanie	Rozliczenie
1	Komenda Wojewódzka Policji w Białymstoku na dofinansowanie wynagrodzeń dla funkcjonariuszy Komisariatu Policji w Zabłudowie realizujących zadania z zakresu służby prewencyjnej, tj. za pracę w godzinach ponadwymiarowych w postaci patroli pieszych i motoryzowanych	12 000	12 000,00	Termin rozliczenia do 31.01.2018 r.
2	Komenda Powiatowa Policji w Białymstoku na dofinansowanie zakupu samochodu obsługującego Gminę Zabłudów	12 000	12 000,00	Termin rozliczenia do 15.01.2018 r.
3	Podlaski Oddział Straży Granicznej w Białymstoku na dofinansowanie zakupu paliwa do pojazdów służbowych Placówki Straży Granicznej w Michałowie w celu lepszego zabezpieczenia odcinka granicy państwowej oraz zwiększenie bezpieczeństwa mieszkańców Gminy Zabłudów	5 000	5 000,00	Termin rozliczenia do 15.12.2017 r.

VII. Informacja w zakresie realizacji przedsięwzięć.

Na koniec 2017 roku załącznik przedsięwzięć zawierał 10 pozycji.

W ramach wydatków na programy, projekty lub zadania realizowane z udziałem środków unijnych wprowadzono następujące działania:

1. Realizacja Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych w ramach BOF na lata 2017-2020 - zrealizowano wydatki w 2017 r. w wysokości 10.200 zł, pozostał limit zobowiązań na lata 2018-2020 w kwocie 30.600 zł.
2. Budowa ciągu komunikacyjnego w m. Kuriany, w tym ścieżki rowerowej, stanowiącego przedłużenie ulicy Gminnej w Białymstoku - zrealizowano wydatki w 2017 r. w wysokości 189.374 zł, pozostał limit zobowiązań na lata 2018-2019 w kwocie 11.984.518 zł.
3. Uzbrojenie terenów inwestycyjnych w zakresie budowy kanalizacji sanitarnej, sieci wodociągowej wraz z montażem oświetlenia i sieci telekomunikacyjnej pozostał limit zobowiązań na 2018 rok w kwocie 1.515.386 zł.
4. Uzbrojenie terenów inwestycyjnych w zakresie przebudowy dróg -zrealizowano wydatki w 2017 r. wysokości 135.620 zł, pozostał limit zobowiązań na 2018 rok w kwocie 3.394.459 zł.
5. Przebudowa i rozbudowa systemu wodno-kanalizacyjnego w Gminie Zabłudów –dotychczas zrealizowano wydatki w wysokości 47.336 zł, pozostał limit zobowiązań na lata 2018 -2019 w kwocie 3.122.059 zł.
6. Przedszkole dobre na start - zrealizowano wydatki w 2017 r. wysokości 46.400 zł, pozostał limit zobowiązań na lata 2018-2019 w kwocie 2.577.884 zł.

W ramach wydatków pozostałych wprowadzono następujące działania:

1. Budowa nawierzchni ulic Św. Rocha- Surażskiej- Kalwińskiej - zrealizowano dotychczas wydatki w wysokości 28.300 zł, pozostał limit zobowiązań na 2018 rok w kwocie 731.687 zł.

2. Budowa nawierzchni ulicy Demblińskiej - zrealizowano dotychczas wydatki. wysokości 32.482 zł, pozostał limit zobowiązań na 2018 rok w kwocie 920.000 zł.
3. Budowa nawierzchni ulicy Manteuffla - zrealizowano dotychczas wydatki wysokości 10.000 zł, pozostał limit zobowiązań na 2018 rok w kwocie 281.555 zł.
4. Budowa punktu zlewnego w oczyszczalni ścieków w Zabłudowie - zrealizowano wydatki w 2017 r. w wysokości 24.505 zł, pozostał limit zobowiązań na 2018 rok w kwocie 402.400 zł.

VIII. Informacja w sprawie utworzenia rachunku dochodów własnych oraz wydatków niewygasających

Z uwagi na fakt, iż nie została podjęta uchwała organu stanowiącego wskazująca jednostki, które gromadzą dochody na wyodrębnionym rachunku oraz określająca źródła dochodów i ich przeznaczenie, dochody za dożywianie wpływają na rachunek jednostki oświatowej prowadzącej stołówkę i są odprowadzane do budżetu. Plan dochodów i wydatków w powyższym zakresie znajduje się w planie Gimnazjum w Zabłudowie.

Rada Miejska w Zabłudowie nie skorzystała z możliwości wynikających z art. 263 ust. 2 i nie ustaliła wykazu wydatków, które nie wygasają z końcem 2017 r.

IX. Informacja w sprawie wykorzystania środków funduszu sołeckiego na 31.12.2017 r.

<i>Lp.</i>	<i>Nazwa sołectwa</i>	<i>Kwota funduszu</i>	<i>Wykonanie wydatków na 31.12.2017</i>
1	Aleksicze	6 836,74	6 836,74
2	Białostoczek	9 588,46	9 580,00
3	Bobrowa	8 141,68	8 105,75
4	Ciełuszki	7 943,10	7 943,01
5	Dawidowicze	7 489,21	4 000,000
6	Dobrzyniówka	25 700,00	24 887,06
7	Folwarki Małe	11 914,65	10 551,76
8	Folwarki Tylwickie	10 155,82	6 865,28
9	Folwarki Wielkie	9 219,67	9 219,67
10	Gneciuki	7 543,16	7 543,16
11	Halickie	12 850,80	12 847,20
12	Kamionka	9 957,24	9 532,50
13	Kaniuki	6 500,0	6 500,00
14	Kowalowce	7 669,00	7 669,00
15	Koźliki	7 999,84	7 999,84
16	Krynicky	12 283,44	12 180,00
17	Kucharówka	8 510,46	7 920,00
18	Kudrycze	9 162,93	9 007,93
19	Kuriany	22 949,89	22 949,89
20	Laszki	6 751,54	6 150,00
21	Łubniki	10 836,66	10 836,66
22	Miniewiczze	6 155,90	6 155,90
23	Nowosady	8 453,73	8 379,51

24	Ochremowicze	6 893,48	5 936,00
25	Olszanka	6 808,37	5 488,50
26	Pasyunki	8 283,52	8 283,52
27	Pawły	10 524,61	10 474,00
28	Płoskie	7 886,36	7 886,36
29	Protasy	11 971,39	5 869,00
30	Rafałówka	19 857,75	19 421,18
31	Ryboły	17 400,00	17 381,46
32	Rzepniki	9 418,25	9 418,25
33	Sieški	7 035,32	7 035,32
34	Skrybiczne	11 801,18	11 801,18
35	Tatarowce	6 723,27	6 642,00
36	Zabłudów Kolonia	11 574,23	7 449,00
37	Zacisze	6 893,48	4 877,00
38	Zagruszany	10 240,93	9 464,00
39	Zajezerce	7 716,15	3 816,15
40	Zwierki	12 453,65	12 402,43
41	Żuki	7 744,52	7 744,00
42	Żywkowo	6 524,62	5 936,00
Ogółem		422 365,00	390 986,21

IX. **PODSUMOWANIE**

Rok 2017 znacząco się różnił od roku 2016. Planowany pierwotnie deficyt budżetowy w kwocie 3.110.000 zł, w efekcie wprowadzanych w trakcie roku budżetowego zmian ostatecznie przyjął postać nadwyżki operacyjnej, która na koniec 2017 roku wyniosła 1.687.509,52 zł. Powyższy wynik osiągnięto w rezultacie zmian obejmujących zarówno dochody jak i wydatki budżetowe. Zaplanowane na 2017 rok do wykonania dochody budżetowe w kwocie 37.126.213,03 zł zostały zrealizowane w 99,09 %. Najważniejsze ich źródła to: dochody własne, subwencje, dotacje celowe oraz płatności w ramach budżetu środków europejskich i dotacje celowe otrzymane na programy finansowane z udziałem środków europejskich oraz środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 3 oraz ust. 3 pkt 5 i 6 ustawy o finansach publicznych.

W ostatnich dwóch latach nastąpił znaczący wzrost dochodów ogółem wszystkich bez wyjątku gmin. Dotyczy to także gminy Zabłudów. Przyczynił się do tego w szczególności realizowany od 1 kwietnia 2016 roku program Rodzina 500 plus, mający pomóc rodzinom w wychowaniu dzieci. W jego efekcie dochody gminy w roku 2016 i 2017 zwiększyły się odpowiednio o 4.632.725 i 6.179.107 zł. Należy nadmienić, że środki te powiększając z jednej strony dochody, z drugiej zaś wydatki budżetowe oddziałują na budżet w sposób neutralny, muszą bowiem zostać przeznaczone na określone cele.

Zasadniczym źródłem finansowania wydatków gminy, stanowiącym zabezpieczenie ponoszonych wydatków bieżących i majątkowych oraz określającym możliwości inwestycyjne gminy są dochody własne (za wyjątkiem dotacji na zadania własne i subwencji). W roku 2017 ich udział – podobnie zresztą jak w latach poprzednich (łącznie ze środkami z

Unii Europejskiej na wydatki bieżące i majątkowe) wynosił 48,92% zrealizowanych dochodów ogółem.

W tej grupie źródeł dochodów najważniejszą niepodważalnie rolę odegrał podatek od nieruchomości. Wpływy z niego do budżetu wyniosły w analizowanym roku 5.494.839 zł, co wynosi 100,48% planu. Jest to kwota wyższa o ok. 162 tys. w porównaniu do 2016 roku. Obserwując dynamikę dochodów należy stwierdzić, iż wzrost wpływów z podatku od nieruchomości jest efektem wysyłanych pism w sprawie złożenia informacji podatkowych przez osoby fizyczne oraz osoby prawne. Ponadto na terenie Gminy Zabłudów powoli zaczyna rozwijać się działalność gospodarcza, rośnie ilość wydawanych warunków zabudowy i pozwoleń na budowę, zwiększa się liczba mieszkańców (liczba osób zameldowanych na dzień 31. 12 wynosiła odpowiednio: 2014 – 9010; 2015-9042; 2016-9077; 2017-9101).

Oprócz dochodów realizowanych bezpośrednio przez jednostki samorządu terytorialnego otrzymują one dochody za pośrednictwem urzędów skarbowych jak również bezpośrednio z budżetu państwa z udziałów w podatku dochodowym od osób fizycznych i prawnych. W roku minionym zauważalny był w szczególności wzrost dochodów z tytułu wpływów z karty podatkowej (największa na przestrzeni roku dynamika wynosząca 41,26%) oraz udziałów w podatku od osób fizycznych i osób prawnych. W tym ostatnim przypadku zanotowano największy z kolei przyrost kwotowy równy 529.685 zł. W roku 2016 dochody z tytułu udziału w PIT wynosiły 4.936.395 zł a w 2017 5.466.080 zł. To właśnie one obok podatku od nieruchomości stanowią w ujęciu wartościowym najważniejsze źródło finansowania wydatków gminy.

Wydatki budżetowe stanowią pochodną dochodów budżetowych. Rozumiejąc tą zasadę, gmina w roku 2017, podobnie jak w ostatnich latach podejmuje kroki zmierzające z jednej strony do poszukiwania możliwych oszczędności, z drugiej do inwestowania w takich kierunkach, które ostatecznie służyć mają zwiększeniu dochodów własnych. Przejawem pierwszego typu działań są między innymi: modernizacja systemu oświetlenia dróg i ulic na terenie Gminy Zabłudów, w efekcie której wydatki na ten cel uległy obniżeniu o ponad 50% (w roku 2016 wydatkowano 412.934 zł, gdy w 2017 roku 200.020 zł); zorganizowanie publicznego transportu zbiorowego i przekazanie dowożenia dzieci do szkół profesjonalnej firmie (należy dodać, iż pracujący dotychczas w urzędzie kierowcy i opiekunki, którzy byli zainteresowani dalszą pracą zostali zatrudnieni w firmie obsługującej gminę) skutkujące obniżeniem kosztów dowozu o ok.45%; zawarcie w 2016 roku skonsolidowanej usługi na telefonię komórkową i stacjonarną, która w porównaniu do kosztów ponoszonych w roku 2015 (19.129 zł) przyniosła ich zmniejszenie o niemal 67% (2017 - 6.334 zł); odsprzedaż we wrześniu 2017 roku gminnej kotłowni w celu obniżenia kosztów ponoszonych na realizację zadań w zakresie centralnego ogrzewania i grzania wody w budynkach gminnych i spółdzielni mieszkaniowej – przychody z tego tytułu pokrywały w 2016 roku jedynie 59,48% kosztów.

Równoległe z pierwszym z wymienionych kierunków działań realizowane są projekty inwestycyjne służące docelowo zwiększeniu dochodów własnych gminy poprzez poprawę jakości warunków życia mieszkańców gminy jak poprawę warunków do prowadzenia działalności gospodarczej. W roku 2017, z uwagi na szereg obiektywnych czynników niezależnych od gminy (problemy z wyłonieniem wykonawców na opracowanie dokumentacji projektowo-kosztorysowych i na realizację w szczególności inwestycji drogowych, wysokie ceny przetargowe, przewyższające niejednokrotnie znacząco wartości kosztorysowe, przedłużające się procedury oceny wniosków o dofinansowanie) części zaplanowanych inwestycji nie udało się zrealizować. Plan wydatków majątkowych został wykonany w 80,54 %. Strategiczne z punktu widzenia rozwoju gminy zadania inwestycyjne

zostały ujęte w budżecie gminy na rok 2018. Spośród najważniejszych zamierzeń inwestycyjnych, które rozpoczęto w minionym roku wymienić należy:

- uzbrojenie terenów inwestycyjnych (umowa z wykonawcą została podpisana w 2017 roku z terminem realizacji w 2018 roku). Działania te przysłużą się mogą między innymi zwiększeniu liczby podmiotów gospodarczych działających na terenie Gminy Zabłudów, poprawie dostępności do miejsc pracy na terenie gminy, jak również zapewnieniu wyższych wpływów podatkowych;

- w dniu 20.09.2017 r. do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podlaskiego został złożony wniosek projektowy na rozbudowę z przebudową przedszkola samorządowego w Zabłudowie. W ten sposób pragniemy poprawić dostępność miejsc przedszkolnych dla dzieci z terenu Gminy Zabłudów, zabezpieczając żywotne potrzeby rodziców-aktualnych mieszkańców Gminy Zabłudów, jak również zachęcić do zamieszkania na terenie gminy młode osoby;

- 07.11.2017 r. została podpisana w ramach projektu partnerskiego BOF umowa na „Budowę ciągu komunikacyjnego, w tym ścieżki rowerowej (ul. Gminna), gm. Zabłudów będącego przedłużeniem ulicy Gminnej w Białymstoku”. Realizacja tej inwestycji zakładana jest na lata 2018-2019

- 31.10.2017 r. została podpisana umowa z UMWP na "Przebudowę i rozbudowę systemu wodno-kanalizacyjnego w Gminie Zabłudów-etap III' w ramach PROW na lata 2014-2020". Termin realizacji 2018-2019

- 06.12.2017 r. w ramach PROW podpisano z UMWP umowę na remont świetlic wiejskich w Ostrówkach i Dawidowiczach.

W efekcie takiego rozkładu czasowego zawieranych umów oraz działania czynników, o których była mowa wcześniej realizacja budżetu od strony wydatkowej, a w szczególności wydatków majątkowych wyniosła wspomniane 80,54 %.

Inwestycje te mają być w większości zrealizowane w roku 2018 r. co znalazło odzwierciedlenie w planie budżetu na rok bieżący.

Jak widać, działania podejmowane przez gminę w 2017 roku zmierzają, podobnie zresztą jak w latach poprzednich do niwelowania luk w rozwoju społeczno-ekonomicznym oraz długofalowego wspierania tychże procesów. W podsumowaniu wspomnieć należy o jednym z głównych problemów lokalnych jakim jest w szczególności infrastruktura drogowa. Dwa ostatnie lata z uwagi na niesprzyjające warunki atmosferyczne (duża ilość opadów) nie wpłynęły korzystnie na jej stan, a wręcz odwrotnie ograniczyły możliwości jej odtworzenia. Zgodnie z przepisami obowiązującej do końca 2015 roku ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych oraz ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych, podatkiem od nieruchomości objęte były drogi wewnętrzne, wyłączeniu z opodatkowania podlegały jedynie drogi publiczne. Gmina licząc niemal 340 km² powierzchni posiada w swoim zasobie 6.292.278 m² dróg (powierzchnia całkowita). Powierzchnia gruntów zajętych pod drogi wewnętrzne w gminie Zabłudów z oznaczeniem „Dr” w ewidencji gruntów i budynków to wielkość 5.352.867 m², (85,07 %). Wobec powyższego Gmina Zabłudów ujmowała w deklaracji gminnej tę powierzchnię czego skutkiem był naliczony podatek (przykładowo ujęty w sprawozdaniu Rb-PDP za 2014 rok wynosił 2.503.510 zł.). Kwota podatku w ten sposób liczonego z jednej strony jest wydatkiem, z drugiej dochodem, przez co faktycznie nie oddziałuje na budżet Gminy i nie ma jakiegokolwiek przełożenia na „siłę podatkową” gminy. W efekcie kwota 2.503.510 zł naliczonego podatku od dróg wewnętrznych, liczonego wg. stawki dla gruntów pozostałych jest tylko fikcją, zafałszowując rzeczywisty stan rzeczy.

Dochód podatkowy na mieszkańca, liczony według formuły sprzed 1 stycznia 2016r. uznać należy za niemiarodajny, nie odzwierciedlający w sposób prawidłowy faktycznej siły podatkowej gminy. Z drugiej strony kryterium dochodowe nie uwzględnia faktycznych potrzeb gmin w zakresie dostępu do podstawowej infrastruktury technicznej, w tym infrastruktury drogowej oraz infrastruktury wodociągowej i sanitacyjnej. Bardzo istotnym elementem dla określenia stopnia zaspokojenia potrzeb w zakresie dostępności posiadanej infrastruktury jest stopień zwodociągowania i skanalizowania gminy. Biorąc pod uwagę odsetek ludności korzystającej z instalacji wodociągowej zajmujemy według danych z Banku Danych Lokalnych (www.stat.gov.pl/bdl) w powiecie miejsce 14 miejsce (na 15 możliwych) a w województwie 112 (na 118 gmin województwa podlaskiego). W naszym mniemaniu wskaźnik wysokości dochodów na mieszkańca nie jest kryterium obiektywnym, szczególnie przy składaniu wniosków z zakresu doposażenia mieszkańców w podstawowe urządzenia infrastruktury technicznej. W przypadku naszej gminy możliwości zaspokojenia potrzeb mieszkańców w tym obszarze są znacząco ograniczone, bowiem przy stosunkowo niewielkiej liczbie mieszkańców z jednej strony i niemiarodajnym sposobie obliczania dochodu podatkowego realizacja zadań własnych zapisanych w art.7 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym jest utrudniona.

Biorąc powyższe fakty pod uwagę należy wskazać, iż nasze argumenty są uzasadnione ponieważ ustawodawca również dostrzegł, iż obowiązujący stan prawny jest niedostosowany do rzeczywistości. Podstawowym celem znowelizowanej, uchwalonej 23 lipca 2015 r. i obowiązującej od 1 stycznia 2016 r. ustawy o podatkach i opłatach lokalnych było wyeliminowanie sytuacji, w której gmina występująca jako podmiot prawa publicznego, pobiera podatek od nieruchomości „od siebie samej”, czyli od gminy jako podmiotu prawa cywilnego.

Warto wspomnieć jeszcze przynajmniej o jednej istotnej w tej materii kwestii. Zmiana regulacji prawnych, obowiązująca od 1 stycznia 2016 r. nie znajduje swojego natychmiastowego przełożenia na wartości wskaźnika dochodów podatkowych dla danego roku. Dane ze sprawozdania Rb-PDP za 2016, wg stanu na 31 grudnia 2016 roku, stanowią podstawę do wyliczenia wysokości dochodu podatkowego na mieszkańca oraz subwencji ogólnej dopiero w 2018 roku. W związku z tym stosowanie wysokiej punktacji kryterium „podstawowego dochodu podatkowego w przeliczeniu na 1 mieszkańca”, skutecznie wyklucza taką gminę jak nasza, a także wiele innych jednostek samorządu terytorialnego z możliwości sprawiedliwego konkurowania o dofinansowanie wielu planowanych do realizacji zadań.